

Eindejaarsrapportage 2023

gemeente

Winterswijk

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Uitkomsten verbijzonderde interne controle	6
Programma 1 Sociaal krachtig Winterswijk	8
1.1 Volksgezondheid.....	8
1.2 Maatschappelijke ondersteuning	10
1.3 Jeugd	16
Financiële afwijkingen programma 1	20
Programma 2 Meedoen in Winterswijk	22
2.1 Cultuur	22
2.2 Sport	27
2.3 Inkomen en participatie.....	30
2.4 Educatie	37
Financiële afwijkingen programma 2	40
Programma 3 Wonen en werken in Winterswijk	43
3.1 Openbare ruimte	43
3.2 Klimaat, water en milieu.....	54
3.3 Duurzaamheid en milieu	59
3.4 Gebiedsontwikkeling en wonen	59
3.5 Economie en Lobby	80
Financiële afwijkingen programma 3	95
Programma 4 Bestuurlijk Winterswijk.....	99
4.1 Bestuur, organisatie en dienstverlening.....	99
4.2 Openbare orde en veiligheid.....	104
Financiële afwijkingen programma 4	115
Programma 5 Inkomsten van Winterswijk.....	117
5.1 Algemene middelen	117
5.2 Lokale belastingen.....	119
Financiële afwijkingen programma 5	121
Recapitulatie programma's.....	122
Opgaven.....	122
Opgave Drempelvrij Winterswijk	122
Opgave Winterswijk Armoedevrij.....	125
Opgave Centrum.....	129
Opgave Duurzaamheid	131
Investerings.....	136

Inleiding

Inleiding

Deze eindejaarsrapportage 2023 heeft betrekking op de periode januari tot en met september 2023. Waar het de financiële afwijkingen betreft zijn dit de bijstellingen ten opzichte van de 1e prognose 2023 die als peildatum 1 april 2023 had. We hebben zo goed mogelijk ingeschat wat de stand per einde van het jaar wordt. Dat zal niet op alle onderdelen lukken, daarvoor is de jaarrekening het slotstuk.

Deze rapportage is bedoeld om de activiteiten en de financiën uit de begroting 2023 te volgen en indien nodig bij te stellen. Per activiteit geven we op de onderdelen Kwaliteit, Tijd en Geld de voortgang aan.

Wat betreft de financiën geven we per programma achtereenvolgens weer:

- Stand van de begroting 2023 na de 1e prognose;
- Stand van de begroting 2023 na de 2e prognose;
- Bijstellingen van de ramingen in deze 2e prognose.

Vervolgens lichten we de bijstellingen toe als deze groter zijn dan € 50.000.

Leeswijzer

De opbouw van deze bestuursrapportage volgt de indeling in programma's en opgaven uit de begroting.

Achtereenvolgens komen aan de orde:

1. 2e Financiële prognose 2023
2. Programma's en beleidsvelden

2e prognose 2023

x € 1.000	2023
Beginstand begroting 2023	13
Mutaties 1e prognose	-1.872
Stand 1e prognose 2023	-1.859
Mutaties 2e prognose	2.526
Stand 2e prognose 2023	667
Waarvan incidenteel	-769
Waarvan structureel	1.436

Financiële prognose

In deze rapportage rapporteren we alleen over het lopende jaar (financieel en inhoudelijk). Wanneer ontwikkelingen een structureel effect hebben, dan nemen we die mee in het eerstvolgende P&C-document waarin een herziening van het financieel meerjarig perspectief is opgenomen (kadernota of begroting).

In bovenstaande tabel ziet u de ontwikkeling van het geraamde begrotingssaldo voor het jaar 2023. Waar we bij de 1e prognose nog een tekort van € 1,9 miljoen verwachtten voor 2023, stellen we dit nu bij naar een verwacht voordelig resultaat van € 0,6 miljoen. Het voordelige tussentijdse resultaat is onder andere te danken als gevolg van incidentele baten. Bij de jaarrekening over 2023 zal het uiteindelijke rekeningresultaat blijken. Dat zal nog afwijken van deze laatste prognose omdat het hier de stand van september 2023 betreft. Afwijkingen die we op dit moment niet kunnen voorzien en zich in het laatste kwartaal voordoen zijn immers geen onderdeel van de huidige bijstelling.

Om de tabel compact en leesbaar te houden, presenteren we hier alleen het saldo van de baten en lasten. Meteen na de programma's volgt nog een verzameltabel van de financiële bijstellingen in alle programma's.

Per saldo is, ten opzichte van de 1e prognose, sprake van een positieve bijstelling van € 2,5 miljoen. Dit betreft het saldo van meevallers en tegenvallers inclusief toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.

De belangrijkste meevallers ($\geq$ € 100.000) zijn:

- hogere algemene uitkering	€ 1,6 miljoen
- hogere bouw- en bestemmingsplanleges	€ 0,5 miljoen
- hogere baten beschermd wonen	€ 0,5 miljoen
- hogere uitkering BTW-sport	€ 0,3 miljoen
- lagere lasten klimaatakkoord	€ 0,2 miljoen
- lagere lasten cofinanciering Regio Deal	€ 0,1 miljoen
- lagere lasten Meedoenregeling volwassenen	€ 0,1 miljoen

Binnen de verschillende programma's staan hier echter ook extra uitgaven tegenover. Per saldo is voor het begrotingsaldo sprake van een voordeel van € 2,5 miljoen.

De belangrijkste tegenvallers ($\geq$ € 100.000) zijn:

- hogere lasten driehoeks-initiatief Spoorbosje-Dingstraat-Busremise	€ 0,7 miljoen
- hogere lasten Visie Sociaal Domein	€ 0,2 miljoen
- hogere lasten Integrale Ondersteuning	€ 0,3 miljoen

Overhevelingen

Naast de genoemde ontwikkelingen constateren we ook dat we een deel van de voor 2023 voorgenomen activiteiten in 2024 moeten voortzetten. In deze 2e prognose is dat vertaald door binnen de programma's een aantal budgetten te verlagen en het totaal daarvan (via programma 4) te storten in de reserve Doorgeschoven activiteiten. Met deze prognose stellen we voor aan de raad om de budgetten in 2024 weer beschikbaar te stellen ten laste van die reserve zodat ze in dat jaar direct weer ingezet kunnen worden. In totaal gaat het om een bedrag van € 2,4 miljoen.

Onderstaande tabel bevat een totaaloverzicht van de overhevelingen die binnen de programma's nader zijn toegelicht.

Lasten		
Pr 2	Terra Temporalis Onderzoek	53.000
Pr 3	Beleid Omgevingsvisie	100.000
Pr 3	Kleiput afdekking	425.000
Pr 3	Klimaatadaptatie	161.000
Pr 3	Dennenoord en Gaxel	391.000
Pr 3	Terra Temporalis	1.000.000
Pr 3	Voorbereiding Wooow	160.000
Pr 3	Woonbeleid	20.000
Pr 3	Sanering Verkeerslawaaai	116.400
Pr 3	Bodemtaken	37.000
Pr 3	Green Leaf	35.000
	Totaal lasten	2.498.400
Baten		
Pr 3	Sanering Verkeerslawaaai	-108.600
Pr 3	Bodemtaken	-37.000
	Totaal baten	-145.600
	Per saldo nog te storten in reserve overhevelingen	2.352.800

Programma's en beleidsvelden

Deze rapportage is ingedeeld naar de vijf programma's uit de Programmabegroting 2023. De programma's zijn verdeeld in beleidsvelden. Deze zijn op hun beurt vertaald naar concrete activiteiten.

De trends en ontwikkelen benoemen we per beleidsveld.

Per activiteit leest u de voortgang op de onderdelen kwaliteit, tijd en geld. Hierbij is een toelichting opgenomen wanneer (één van de) onderdelen kwaliteit, tijd en geld niet op "groen" staat of indien het bestuurlijk relevant is.

Financiële afwijkingen lichten we toe per programma. Bij de exploitatie (baten en lasten) lichten we afwijkingen van € 50.000 of groter toe, bij de investeringen afwijkingen van € 100.000 of groter. Kleinere afwijkingen lichten we toe indien nodig.

Uitkomsten verbijzonderde interne controle

Zoals vastgesteld in het raadsbesluit d.d. 28-9-2023 delen we tweemaal per jaar met u de uitkomsten van de interne controle in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording waarbij we aansluiting zoeken met de rapportages in de P&C-cyclus. Voor u ligt het eerste tussentijdse rapport inzake de verbijzonderde interne controle uitgevoerd door team control in samenwerking met medewerkers van Baker Tilly Advisory over de periode 1 januari t/m 30 juni 2023. Deze tussentijdse controle bestaat uit twee delen:

Deel 1 werkzaamheden t.b.v. het vaststellen van de opzet en het bestaan van de materiele processen

- het voeren, vastleggen (in Excel) en documenteren van procesbesprekingen om voor de processen inkopen/investeringen, salarisadministratie, opleggen heffingen (OZB, afvalstoffen heffing en rioolheffing), verstrekken subsidies en verstrekkingen in het kader van de Wmo- en Jeugd zorg de rechtmatigheidsrisico's en verbetermogelijkheden te ontdekken;
- het uitvoeren, vastleggen (in Excel) en documenteren van lijncontroles om de opzet en het bestaan van deze processen vast te stellen.

Hierbij is de belangrijkste bevinding dat er niet altijd zichtbare controles worden uitgevoerd. Dit betekent niet dat de controles niet zijn uitgevoerd, echter kan er middels de controle achteraf niet worden vastgesteld dat de controles ook daadwerkelijk zijn uitgevoerd.

Deel 2 Uitvoeren steekproeven januari t/m juni

Het uitvoeren, vastleggen en documenteren van gegevensgerichte werkzaamheden voor de processen inkopen, investeringen, subsidies, jeugd en Wmo over de periode januari t/m juni die worden uitgevoerd om de rechtmatigheid en de plausibiliteit van daaruit voortvloeiende kosten te beoordelen. De externe accountant van Winterswijk heeft hiervoor de steekproef getrokken.

Hierbij is de belangrijkste bevinding dat voor de geselecteerd en gecontroleerde items geen bijzonderheden geconstateerd zijn die van invloed zijn op de financiële rechtmatigheid.

Vervolg

In december 2023 worden nog gegevensgerichte steekproeven getrokken over de periode juli t/m oktober. Aanvullend zullen er ook controles plaats vinden t.b.v. rechtmatig aanbesteden. Na afloop van het boekjaar zullen werkzaamheden worden verricht over de periode november en december. Tevens zullen er dan ook werkzaamheden worden verricht ten aanzien van heffingen, belastingen en begrotingsrechtmatigheid.

Ter afronding wordt er een memorandum waarin de belangrijkste bevindingen ten aanzien van de uitgevoerde werkzaamheden zijn opgenomen en gedeeld. Dit wordt ter beschikking gesteld teneinde zelf een oordeel te kunnen vormen over de rechtmatige bestedingen van middelen t.b.v. de rechtmatigheidsverantwoording die vanaf boekjaar 2023 dient te worden afgegeven.

Programma 1 Sociaal krachtig Winterswijk

Inleiding

Volksgezondheid, maatschappelijke ondersteuning en jeugd

In het programma Sociaal krachtig Winterswijk geven we een toelichting op de beleidsvelden volksgezondheid, maatschappelijke ondersteuning en jeugd.

Iedereen doet mee!

Deze ambitie vertalen we in dit programma naar het realiseren van vitaliteit en gezondheid. Door om te zien naar elkaar. We zorgen dat iedereen kan meedoen, uitdagingen worden samen opgepakt en sociale binding versterkt. We werken aan gelijke kansen voor ieder kind. Alle kinderen moeten veilig, gezond en kansrijk in Winterswijk kunnen opgroeien. Aan de ambitie van dit programma is de opgave "Iedereen doet mee" gekoppeld. Dit bestaat uit de opgave "Drempelvrij Winterswijk" in dit programma en de opgave "Winterswijk Armoedevrij in 2040" in programma 2. Deze opgaves lichten we in het hoofdstuk Opgaven verder toe. Zorg voor wie het nodig heeft.

We vinden het belangrijk dat onze inwoners gezond en energiek zijn en zelf regie kunnen nemen op gezondheid en geluk. Met preventie richten we ons op factoren die van invloed zijn op gezondheid en welzijn. Jongeren hebben de toekomst, voor ouderen zijn goede fysieke sociale structuren belangrijk.

Beschikbare voorzieningen.

We beheersen de kwaliteit van zorg en de uitgaven voor jeugdzorg en WMO. Samenwerking tussen betrokken partijen moet leiden tot een beter afgestemd aanbod. We zien het SKB als een onmisbare schakel in dit zorgaanbod voor de regio. Winterswijk blijft zijn verantwoordelijkheid nemen voor de opvang van vluchtelingen. Het asielzoekerscentrum is een voorbeeld voor de rest van Nederland.

1.1 Volksgezondheid

Ambitie

We vinden het belangrijk dat iedere inwoner volwaardig mee kan doen in onze samenleving. We willen dat zij gezond en energiek zijn en zelf de regie kunnen nemen op gezondheid en geluk.

De regio is voorzien van een volwaardig aanbod, waaronder ook het ziekenhuis. Het zorgaanbod is op elkaar afgestemd.

Relevante documenten:

- Beleidsplan sociaal domein 'Meedoen in Winterswijk';
- Regionaal preventieakkoord 'Gezondheid en Geluk voorop in de Achterhoek';
- Regionale nota gezondheid 'Samen langer gelukkig en gezond leven in de Achterhoek'.

Doelstellingen

Om gezondheid en geluk te bevorderen bieden we signalerende en preventieve activiteiten die van invloed zijn op gezondheid en welzijn. Het regionaal preventieakkoord is onze leidraad.

Activiteiten

Deelname regionaal preventie akkoord

Wethouder: Fleuren

We gaan door met de uitvoering van het in juli 2020 ondertekende Regionaal preventieakkoord Achterhoek (2020-2030). Speerpunten zijn: bewegen, Achterhoek

Rookvrij, minder overmatig alcoholgebruik, middelengebruik bespreekbaar maken, gezonde voedingskeuzes, 'Iedereen doet mee' en de basis op orde. Bij deze speerpunten horen activiteiten en campagnes die dit alles onder de aandacht brengen van onze inwoners.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Voor de uitvoering van het Regionaal Preventieakkoord hebben wij voor 2023 € 20.000 ontvangen. Vanaf 2024 ontvangen wij dit niet meer en gaat deze subsidie op in de SPUK-gelden die in het kader van het GALA worden uitgekeerd. Deze zijn inmiddels aangevraagd.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Sinds januari 2023 is het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) ondertekend door gemeenten, ggd'en, zorgverzekeraars en het ministerie van VWS. Zij zetten gezamenlijk in op een gezond en actief leven met een stevige sociale basis. Het GALA beoogt preventie op een hoger plan te tillen zodat onze inwoners gezonder blijven en zorgkosten beheersbaar blijven. Het GALA zet breed in; het Lokaal Preventieakkoord maakt deel uit van het GALA en vervalt als afzonderlijk beleidsdocument. Winterswijk onderschrijft de doelen van het GALA en het overgrote deel van de huidige preventie-inzet sluit hier op aan. Onze speerpunten zijn: veerkracht en weerbaarheid 0-100, leefstijl 0-100 en opvoeding. Voor 2024 vragen wij bij het ministerie van VWS subsidie aan voor 2024 - 2026. Een deel van de GALA middelen wordt regionaal ingezet. Dit zijn vijf ketenaanpakken: Obesitas Kinderen, Obesitas Volwassenen, Valpreventie, Kansrijke Start en Welzijn op Recept. Vanaf 1 januari 2024 worden de ketenaanpakken ingezet.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De aanvraag is voor het GALA is ingediend. Het besluit is nog niet bekend.

Doelstellingen

We sturen op (keten) samenwerking en behoud van zorgaanbod en voorzieningen.

Activiteiten

Lobby voor behoud SKB

Wethouder: Fleuren

Het SKB is onmisbaar in het zorgaanbod in Winterswijk en de regio. Daarom zetten we ons tot het uiterste in om een volwaardig ziekenhuis te behouden.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Hiervoor is geen bedrag opgenomen in de begroting.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Wij hebben meermaals onze lobby en politieke lijnen richting Den Haag en betrokken partijen ingezet. Wij blijven actief de kwaliteit en regionale rol/functie van het SKB onder de aandacht brengen. Dit om de nabijheid en kwaliteit van zorg voor inwoners in oost Achterhoek in de toekomst te borgen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Dit is een continue proces.

Trends en ontwikkelingen

Landelijk is er steeds meer aandacht voor preventie en gezondheid. Zo zijn er eind 2022 en begin 2023 twee akkoorden gesloten: het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond & Actief Leven Akkoord (GALA). Het IZA richt zich op een toekomstbestendige zorg: goede, toegankelijke en betaalbare zorg. Dat lukt niet zonder verdere investering in preventie en gezondheid (GALA). Het GALA is eind januari ondertekend. Preventie is voor een deel een gemeentelijke opgave. Gemeenten en zorgverzekeraars werken samen aan het IZA, stellen een regiobeeld op om te komen tot een regionaal integraal plan. Transitie-middelen van het Rijk zorgen voor de benodigde financiering om de omslag te kunnen maken van zorg naar gezond leven. Het GALA focust op preventie en gezondheid via sporten en bewegen, gezondheid en het versterken van de sociale basis. Dat is de verantwoordelijkheid van gemeenten. Het Rijk stelt gedurende 3 jaar zogenaamde SPUK-middelen (specifieke uitkering) beschikbaar, voor zowel bestaande als nieuwe preventieactiviteiten. Deze SPUK wordt door ons aangevraagd. De aanvraag met daarbij een plan van aanpak moet uiterlijk september bij het ministerie ingeleverd zijn.

Daarnaast zijn er vijf domein-overstijgende keteninterventies, die gemeenten en zorgverzekeraars samen moeten organiseren en inrichten. Hiervoor wordt een regioplan opgesteld. Het gaat om Kansrijke start, Gecombineerde leefstijl interventies, Kinderen met overgewicht, Valpreventie en Welzijn op recept. Dit alles zijn bewezen interventies die we nu al uitvoeren, maar in het kader van GALA voortzetten.

1.2 Maatschappelijke ondersteuning

Ambitie

We zetten in op een goede fysieke en sociale infrastructuur zodat de zorg de mensen bereikt die dat nodig hebben. Daarnaast hebben we zorg ingekocht die kwalitatief goed en betaalbaar is en die stimuleert tot zorginnovatie en samenwerking.

Relevante documenten:

- Beleidsplan 'Meedoen in Winterswijk'
- Integrale Verordening sociaal domein

- Samen aan het Stuur (integrale samenwerking sociaal domein)
- Beoordelingskader Wonen met zorg 2020-2023
- Agenda Sociaal domein

Doelstellingen

We zorgen voor een sterke sociale basis met laagdrempelige voorzieningen en streven naar het normaliseren van de hulp van onze inwoners.

Activiteiten

Actualiseren visie sociaal domein

Wethouder: Fleuren

De visie op De Post is inmiddels meer dan 10 jaar oud. Het is tijd om de visie te actualiseren, rekening houdend met recente ontwikkelingen in het sociaal domein. De visie wordt in samenwerking met onze ketenpartners opgesteld.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

We nemen een bedrag van € 200.000 op bij de 2e financiële rapportage. Dekking komt uit de middelen Beschermd wonen die we over 2022 van de gemeente Doetinchem hebben terugontvangen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De gehele werking van het sociaal domein wordt geëvalueerd en daarna wordt er een nieuwe, geactualiseerde visie en uitvoeringsplan opgesteld. De actualisatie van de visie van De Post wordt hierin meegenomen. Het voorstel is om de uitvoering en samenwerking af te stemmen op wat voor het behalen van onze doelen (zoals die in de nieuwe visie worden vastgesteld), het meest optimaal is.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Door de verbreding van de opdracht en gewijzigde planning wordt de visie in het 2e kwartaal van 2024 verwacht.

Arbeidsmatige dagbesteding is een algemene voorziening

Wethouder: Fleuren

Samen met Fijnder werken we toe naar een arbeidsmatige dagbesteding voor cliënten die niet meer leerplichtig zijn en de pensioengerechtigde leeftijd nog niet hebben bereikt.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Er zijn geen bijzonderheden.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De voorbereiding van de algemene voorliggende arbeidsmatige dagbesteding heeft als gevolg van personele wisselingen bij Fijnder meer tijd in beslag genomen. De voorziening vanaf maart 2023 kon starten. Tot nu toe zijn er geen cliënten bij Fijnder geplaatst. Er worden nadere afspraken gemaakt met Fijnder om dit op korte termijn wel te realiseren.

Voor 2023 is een subsidie toegekend voor de inloopvoorziening bij HIERZorg. Naast de gemeentelijke subsidie hebben zij subsidie ontvangen vanuit maatschappelijke opvang centrumgemeente Doetinchem en middelen voor bemoeizorg. In de praktijk werkt deze combinatie goed. Via bemoeizorg worden kwetsbare inwoners waaronder zorgmijders doorgeleid naar de inloopvoorziening. Zij kunnen zonder indicatie terecht bij de inloopvoorziening, om zwaardere problematiek te voorkomen. Waar nodig worden zij doorgeleid naar reguliere ondersteuning.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De eerste cliënten kunnen vanaf 1 maart jl. gebruikmaken van de voorziening bij Fijnder.

Kwetsbare inwoners (waaronder zorgmijders) kunnen gedurende 2023 terecht bij de inloopvoorziening van Hierzorg.

Inloopvoorzieningen als algemene voorziening doorontwikkelen

Wethouder: Fleuren

Voor kwetsbare inwoners is een goede fysieke én sociale infrastructuur belangrijk om langer zelfstandig en gezond thuis te kunnen wonen. Goede inloopvoorzieningen leveren een belangrijke bijdrage aan ontmoeting en het voorkomen van eenzaamheid.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

In de begroting 2024 is de subsidie aan de gezamenlijke ouderenbonden voor hun ontmoetingsruimte opgenomen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Onze gemeente kent diverse inloopvoorzieningen. Ouderen hebben inmiddels een fysieke ruimte gevonden voor hun activiteiten. Deze inloop is 7 dagen per week geopend.

Op basis van een eerste globaal onderzoek lijkt er voldoende gevarieerd aanbod te zijn voor diverse doelgroepen. Wel is er meer behoefte aan bekendheid.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De planning is om de inventarisatie en conclusies in oktober 2023 aan het college aan te bieden.

Realisatie overgang beschermd wonen

Wethouder: Fleuren

Vanaf 2024 verschuiven de taken van centrumgemeente Doetinchem voor Opvang en Bescherming naar lokale gemeenten. In eerste instantie worden we verantwoordelijk voor de cliënten Beschermd Wonen. Hiermee wordt de beweging van Beschermd Wonen naar een Beschermd Thuis en dus een inclusieve samenleving, verder vorm gegeven.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Het budget staat nog steeds bij de centrumgemeente.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De overgang van taken en budgetten van centrumgemeente naar lokale gemeenten is weer uitgesteld. Nu tot 2025. De decentralisatie is een volgende stap in de beweging van Beschermd wonen (Bw) naar een Beschermd thuis. Concreet betekent dit besluit dat alle gemeenten vanaf 2025 voor nieuwe cliënten de Bw-middelen ontvangen op basis van een objectief verdeel- en ingroeimodel. Wel wordt regionaal de overgang van cliënten van centrumgemeente naar lokale gemeenten (vaak ook herkomstgemeente) verder voorbereid. Collega consulenten beschermd wonen van centrumgemeente Doetinchem zijn gestart met het inwerken van onze eigen consulenten, om expertise op te bouwen op het gebied van ggz en beschermd wonen.

Inwoners met GGZ-problematiek blijven steeds langer thuis wonen, soms zonder passende ondersteuning (zorgmijders). De complexiteit van problematiek op het gebied van Veiligheid en Zorg in relatie met de Wet verplichte ggz neemt hierdoor toe. De regierol die de gemeente hierin heeft gekregen vraagt veel capaciteit. Daarom is er in mei een extra medewerker Zorg & Veiligheid gestart.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De decentralisatie is uitgesteld. De planning wordt aangepast aan de besluitvorming van het Rijk.

Doelstellingen

Zorgkosten beheersbaar houden

Activiteiten

Instream tweedelijns WMO beperken

Wethouder: Fleuren

Als gemeente willen we meer sturing op de uitgaven voor de Wet maatschappelijke ondersteuning (onder andere huishoudelijke hulp en zorg voor ouderen).

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Alhoewel het aantal klanten stabiliseert en de ureninzet licht daalt is het onzeker of het budget toereikend is met name omdat er nog een indexering wordt verwacht.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Met de invoering van het normenkader HHM is de verwachting dat er gemiddeld genomen minder uur hulp op jaarbasis ingezet hoeft te worden. Dit is een continue proces. In het tweede en derde kwartaal van 2023 is het aantal cliënten met 8 gedaald naar 928, gemiddeld over 2022 was het aantal cliënten 949. Daarnaast zien we een (lichte) daling van het gemiddeld aantal ingezette uren huishoudelijke ondersteuning per cliënt.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Dit is een continue proces.

Monitoren resultaten nieuwe inkoop Wmo

Wethouder: Fleuren

Vanaf 1 juli 2022 zijn de nieuwe contracten met zorgaanbieders jeugdhulp en Wmo ondersteuning/wonen ingegaan. Om de effecten van de nieuwe inkoop van Wmo en jeugdhulp te volgen, te evalueren en eventueel bij te sturen, hebben we behoefte aan goede monitoring.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Aan de monitoring zijn geen kosten verbonden.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Regionaal zijn er afspraken gemaakt over de wijze van monitoring van de resultaten op onze transformatiedoelen en de manier waarop wij hiervan een lerende cyclus kunnen maken. Op deze manier doen we meer recht aan onze gezamenlijke verantwoordelijkheid voor Wmo- en jeugdhulp. Voor de monitoring willen we zoveel mogelijk gebruikmaken van de instrumenten die zorgaanbieders en gemeenten al (moeten) gebruiken. Het proces wordt periodiek geëvalueerd.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Conform afspraak verwachten we voor 1 juli 2024 een concept gereed te hebben.

We zetten in op zorgvernieuwing en de toepassing van innovatieve concepten

Wethouder: Fleuren

Samen met de partijen waar we onze zorg hebben ingekocht werken we aan transformatie van de zorg.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Het budget voor het genoemde innovatiefonds bedraagt € 250.000.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Transformatie van de zorg houdt onder meer in dat we in de inkoopsystematiek hebben opgenomen dat zorgaanbieders ruimte hebben om te innoveren en hiertoe gestimuleerd worden. Hiermee gaan we de transformatie een impuls geven. Om dit vorm te geven, zijn we vanaf najaar 2023 zowel ambtelijk als bestuurlijk in gesprek met de gecontracteerde zorgpartijen.

Ook andere partijen stimuleren we om samen met ons te innoveren. Hierbij is ook aandacht voor onze eigen uitvoering van zorg.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Dit is een voortdurend proces.

Trends en ontwikkelingen

De overgang van Beschermd Wonen van centrumgemeente Doetinchem naar de lokale gemeenten is verschoven van 2024 naar 2025.

1.3 Jeugd

Ambitie

Jongeren hebben de toekomst; alle Winterswijkse jongeren moeten dezelfde kansen voor ontwikkeling hebben. Preventie voorkomt inzet duurdere zorg.

Relevante documenten:

- Beleidsplan sociaal domein 'Meedoen in Winterswijk';
- Integrale Verordening sociaal domein;
- Samen aan het Stuur (integrale samenwerking sociaal domein);
- Agenda sociaal domein.

Doelstellingen

Door de zorg zoveel als mogelijk te normaliseren, beperken we de instroom in geïndiceerde voorzieningen

Activiteiten

Instroom van jeugdige cliënten naar tweedelijnszorg neemt af

Wethouder: Schepers-Janssen

Om de instroom naar jeugdhulp te beperken, richten we ons met name op samenwerking met verwijzers (zoals huisartsen en gecertificeerde instellingen). Zij bepalen een aanzienlijk deel van de instroom. We maken afspraken met hen over het verwijzen naar gecontracteerde aanbieders en stimuleren de inzet van een praktijkondersteuner bij de huisarts (POH) voor de jeugd.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Voor de POH'ers is budget beschikbaar binnen het jeugdhulpbudget.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In januari 2023 zien we een sterke daling van het aantal cliënten. Vermoedelijk speelt het aflopen van de overgangsregeling, waarbij we nog een aantal cliënten bij niet gecontracteerde aanbieders hadden, een grote rol. In de 1e helft van 2023 loopt het aantal wel weer iets op, maar niet tot het niveau van eind 2022.

Het aantal huisartspraktijken dat een POH-jeugd (praktijkondersteuner) heeft, is nog steeds 3.

Voor het uitbreiden van het aantal POH's jeugd is geld beschikbaar binnen het jeugdhulpbudget omdat het om substitutie van geld gaat.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Dit is een continue proces.

Opvangvoorziening voor kinderen met een zorgvraag

Wethouder: Schepers-Janssen

De opvang voor kinderen met een zorgvraag is gestart met het zoeken naar een oplossing voor de groep kinderen tussen 8-12 jaar met een zorgvraag. Hier is een pilot voor buitenschoolse opvang (BSO) voor alle kinderen met en zonder zorgvraag.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

De raad heeft voor de 2e helft van 2023 geld beschikbaar gesteld om de inclusieve BSO tot eind 2023 voort te zetten.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De doelstelling van meer inclusiviteit lijkt gehaald te worden doordat er nu meer kinderen met een zorgvraag bij de buitenschoolse opvang terecht kunnen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het besluit over eventuele voortzetting zal in 2024 genomen worden.

Doelstellingen

Om zorgkosten te beheersen en het zorgaanbod beter af te stemmen, sturen we met de inkoop op zorgvernieuwing met behoud van kwaliteit en op partnerschap met onze zorgaanbieders.

Activiteiten

Monitoren resultaten nieuwe inkoop Jeugd

Wethouder: Schepers-Janssen

Vanaf 1 juli 2022 zijn de nieuwe contracten met zorgaanbieders jeugdhulp en Wmo ondersteuning/wonen ingegaan. Om de effecten van de nieuwe inkoop van Wmo- en jeugdhulp te volgen, evalueren en eventueel bij te sturen, hebben we behoefte aan goede monitoring.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Aan de monitoring zijn geen kosten verbonden.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Regionaal zijn er afspraken gemaakt over de wijze van monitoring van de resultaten op onze transformatiedoelen en de manier waarop wij hiervan een lerende cyclus kunnen maken. Op deze manier doen we meer recht aan onze gezamenlijke verantwoordelijkheid voor Wmo- en jeugdhulp. Voor de monitoring willen we zoveel

mogelijk gebruikmaken van de instrumenten die zorgaanbieders en gemeenten al (moeten) gebruiken. De wijze van monitoring wordt periodiek geëvalueerd.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De regionale monitor zou per 1 juli klaar zijn. Dat is niet gehaald door andere prioriteiten (nieuwe tarieven). Het wordt vanaf september weer opgepakt. Het is nog niet bekend wanneer de monitor gebruikt gaat worden.

Samen met onze ketenpartners werken aan zorginnovatie

Wethouder: Schepers en Fleuren

We werken samen met de zorgpartijen aan de transformatie en daarmee innovatie van zorg.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Voor de toeleidingstafel is budget beschikbaar binnen de begroting van het Sociaal Domein Achterhoek. Daarnaast is voor andere initiatieven € 250.000 beschikbaar vanuit het Innovatiebudget.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Bij complexe cases waar jeugdhulp met verblijf nodig is, is het vaak lastig om een passende plek voor de jeugdige te vinden. Daarvoor is op 1 september de regionale toeleidingstafel gestart. Consulenten kunnen een casus aanbrengen bij de toeleidingstafel, waarna zorgaanbieders gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor een passende plek voor de jeugdige. Die samenwerking is één van de transformatiedoelen van de huidige inkoop.

Tijd:

- De regionale toeleidingstafel is op 1 september gestart.

Geld:

- Voor de toeleidingstafel is budget beschikbaar binnen de begroting van het Sociaal Domein Achterhoek. Daarnaast is voor andere initiatieven € 250.000 beschikbaar vanuit het Innovatiebudget.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De regionale toeleidingstafel is op 1 september gestart.

Doelstellingen

Zorgen dat ouders goed voor hun kinderen kunnen zorgen

Activiteiten

Inzet Preventie Platform Jeugd

Wethouder: Schepers-Janssen

Om ouders te ondersteunen, biedt het Preventie Platform Jeugd (PPJ) hulp op het gebied van (opvoedings)ondersteuning en preventie. Het PPJ ontwikkelt preventieprogramma's voor verschillende (opvoedings)thema's zoals Kind en Armoede, Kind en Scheiding, omgaan met alcohol en drugs, weerbaarheid en veerkracht.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

In de begroting 2023 is € 30.000 voor het PPJ opgenomen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In april 2023 is een onderzoek gestart naar het functioneren van het Preventie Platform Jeugd (PPJ). Dit omdat het PPJ ooit is gestart als pilot en we kritisch moeten (blijven) kijken of het PPJ op de huidige manier doorgaat of dat aanpassingen gewenst zijn.

Dit onderzoek is inmiddels afgerond. Daar is uit naar voren gekomen dat de doelen voor het effectief inzetten van jeugdpreventie voor een groot deel worden bereikt. Op het onderdeel 'bereik' (deelname) zijn nog aandachtspunten: zichtbaarheid en laagdrempeligheid behoeft verbetering. Ook in de uitvoering en samenwerking met professionals liggen nog verbeterpunten. We gaan nu, aan de hand van de onderzoeksresultaten, na welke aanpassingen er - voor wat betreft inhoud en opzet - nodig zijn voor een goed functionerend PPJ.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Dit is een continue proces.

Trends en ontwikkelingen

De concept hervormingsagenda Jeugdhulp is in april gepubliceerd, deze zet in op het normaliseren van Jeugdhulp en alleen de zwaardere hulp zal onder de Jeugdwet blijven vallen.

Toenemende GGZ problematiek jongeren

Uit diverse onderzoeken blijkt dat jongeren steeds meer psychische problemen ervaren. Als gemeente gaan we samen met onze maatschappelijke partners plannen ontwikkelen om a) jongeren met problemen te helpen en b) te voorkomen dat jongeren problemen ontwikkelen.

Dit doen we onder andere door het vergroten van de mentale veerkracht.

Financiële afwijkingen programma 1

Baten en Lasten

Exploitatie Bedragen x €1.000	Prognose 1 2023	Prognose 2 2023	Mutaties Prognose 2 2023
Baten			
1.1 Volksgezondheid			
7.1 Volksgezondheid	22	368	346
1.2 Maatschappelijke ondersteuning			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	14.816	11.960	-2.856
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	8	8	0
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	0	463	463
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	223	223	0
Totaal 1.2 Maatschappelijke ondersteuning	15.047	12.654	-2.393
Totaal Baten	15.069	13.022	-2.047
Lasten			
1.1 Volksgezondheid			
7.1 Volksgezondheid	1.423	1.686	264
1.2 Maatschappelijke ondersteuning			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	13.648	14.029	381
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	1.455	1.455	0
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	4.598	4.928	330
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	4.046	3.996	-50
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	63	63	0
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	9	30	21
6.81A Beschermd wonen (WMO)	45	45	0
Totaal 1.2 Maatschappelijke ondersteuning	23.864	24.545	682
1.3 Jeugd			
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	7.914	7.942	28
6.72A Jeugdhulp begeleiding	542	542	0
6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	178	178	0
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	640	640	0
Totaal 1.3 Jeugd	9.274	9.302	28
Totaal Lasten	34.560	35.533	973
Gerealiseerd resultaat	-19.492	-22.512	-3.020

Volksgezondheid

We hebben vanuit het Rijk middelen ontvangen voor de uitvoering van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Hiermee zijn de hogere baten van € 346.000 grotendeels verklaard.

De ontvangen middelen vanuit het Rijk voor de GALA zijn ook opgevoerd als lasten. Daarnaast zijn een aantal preventiebudgetten verlaagd omdat deze nu uit de GALA-budgetten bekostigd gaan worden. Per saldo nemen de lasten met € 264.000 toe.

Maatschappelijke ondersteuning

De lagere baten van € 2.393.000 worden als volgt verklaard:

- verplaatsing Rijksbudget Inburgering € 406.000 N
- verplaatsing Rijksbudget Hulp aan Oekraïners € 2.650.000 N
- hogere baten Winterfonds € 138.000 V
- hogere baten Beschermd Wonen € 463.000 V

De eerste twee budgetten zijn verplaatst naar beleidsveld Inkomen en Participatie in programma 2 omdat binnen dit beleidsveld ook de lasten worden verantwoord.

Vorig jaar hebben we van de Provincie een budget ontvangen om maatschappelijke en culturele instellingen te helpen om de hoge energierekeningen te betalen. De

uitvoering hiervan heeft in 2023 plaatsgevonden. De middelen van de Provincie worden nu opgevoerd in de begroting 2023.

Van de gemeente Doetinchem hebben wij gelden ontvangen, die zij hebben overgehouden van het Rijksbudget Beschermd Wonen.

De hogere lasten van € 482.000 worden grotendeels als volgt verklaard:

- hogere lasten Winterfonds € 138.000 N

- hogere lasten Integrale Ondersteuning € 300.000 N

Voor de hogere lasten voor winterfonds verwijzen we naar de toelichting bij de baten binnen dit beleidsveld.

Door de nieuwe tarieven voor de zorg per juli 2023 stijgen de kosten voor Integrale Ondersteuning.

Jeugd

Er zijn geen mutaties > € 50.000 geweest.

Onttrekkingen en toevoegingen reserves

Voor dit programma zijn geen mutaties in reserves voorzien.

Programma 2 Meedoen in Winterswijk

Inleiding

Dit programma is uitgewerkt in vier onderdelen: meedoen in sport, cultuur, onderwijs en werk.

Programma 2 sluit daarmee aan op programma 1, waarin het vooral gaat om meedoen op het gebied van welzijn en gezondheid.

De kracht van sport, cultuur en verenigingen.

Cultuur verrijkt, brengt mensen samen en verbindt: een belangrijke factor voor welzijn. We zetten in op de verbinding tussen kunst, cultuur, onderwijs en het sociaal domein.

Sport zorgt voor preventie, ontspanning en een gezond leven. Samen met cultuur dragen zij bij aan persoonlijke ontwikkelingen. Wij waarderen dat en dragen hieraan bij.

Bestaanszekerheid.

Het hebben van werk en daarmee het meedoen in de samenleving draagt in hoge mate bij aan het welzijn en het voorkomen van armoede van mensen. We ondersteunen de weg naar een reguliere baan rekening houdend met de kwetsbaarheid en ontwikkelkansen.

Onderwijs voor iedereen.

Gelijke kansen betekent soms ongelijk investeren; passend en bereikbaar onderwijs is essentieel. Voor gelijke kansen werken we samen met onderwijs en verenigingen.

2.1 Cultuur

Ambitie

Cultuur verrijkt, brengt mensen samen en verbindt. Cultuur is een belangrijke factor voor het welzijn en de persoonlijke ontwikkeling van onze inwoners. Cultuur draagt ook bij aan een aantrekkelijke fysieke omgeving. Het is daarmee ook een belangrijke drager van onze toeristische en ook de economische sector. We willen cultuur behouden en waar mogelijk versterken.

Relevante documenten:

- Cultuurnota;
- Museumvisie;
- Erfgoednota 'Wi-j doet 't samen';
- Beleidsnota 'Archeologische monumentenzorg in de gemeente Winterswijk';
- Beleidsnota 'Aardkundige waarden in Winterswijk';
- Kerkervisie Oost Achterhoek.

Doelstellingen

Combineren van voorzieningen waar mogelijk

Activiteiten

Bijdrage leveren aan ontwikkeling en vervolgkeuze WOOOW

Wethouder: Metaal-ten Dolle

De beoogde partners voor het cultuurgebouw WoooW (Bibliotheek, Boogie Woogie en de Winterswijkse Uitdaging) leveren een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van WoooW.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Zie Programma 3.4

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De cultuurpartners hebben veelvuldig overleg met elkaar en gemeente in het proces rondom WoooW.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Richting en ook na besluitvorming omtrent WoooW blijven we met elkaar in gesprek over de toekomst.

Zie verder Programma 3.4

Toekomstvisie voorzieningen

Wethouder: Metaal-ten Dolle

We willen onze voorzieningen op het gebied van kunst & cultuur behouden. De bibliotheek, de schouwburg, de musea, het instituut voor kunst & cultuur Boogie Woogie, het amateurverenigingsleven; ze vormen onze huidige lokale culturele infrastructuur en zijn van artistieke, maatschappelijke, sociale en economische waarde.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Zie Programma 3.4

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2018 is onze cultuurnota vastgesteld. Hierop is ons huidige cultuurbeleid gebaseerd. We actualiseren onze visie op cultuur en vernieuwen onze speerpunten zodat ze aansluiten bij de huidige tijd. We leggen in 2024 een nieuwe cultuurnota ter besluitvorming voor. We schetsen hierin een toekomstbeeld voor kunst en cultuur in Winterswijk. Het moet een gezamenlijk beeld zijn dat gedeeld wordt door betrokkenen en dat perspectief biedt voor de komende jaren. We hebben hierbij aandacht voor integraliteit en de kracht van kunst en cultuur binnen andere disciplines en domeinen. We kijken waar culturele voorzieningen elkaar kunnen versterken en waar mogelijk zaken kunnen combineren.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De hier eerder genoemde toekomstvisie is komen te vervallen en is onderdeel van de omgevingsvisie bebouwde kom.

Zie Programma 3.4

Doelstellingen

Inzetten op behoud en ontwikkeling van (fysiek) erfgoed

Activiteiten

Implementeren uitvoeringsagenda Aardkundige waarden

Wethouder: Metaal

Met de afgeronde beschrijvingen van aardkundig bijzondere terreinen is een basis gelegd voor publieksacties en een duurzame benutting. We creëren aanbod voor toerisme, onderwijs en erfgoedorganisaties. Eventueel stellen we het beschermingsregime bij. Bij het vertellen van het zichtbare verhaal van de ontstaansgeschiedenis van de Winterswijkse bodem, verbinden we aardkundige waarden met landschap en biodiversiteit.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Het begrote budget voldoet voor de uitvoering van de agenda aardkundige waarden.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Door aan te sluiten bij publieksacties vanuit de beleidsvelden Landschap en Erfgoed, is efficiënt gebruik gemaakt van de beschikbare capaciteit en middelen. Ook blijft zo de kwaliteit gewaarborgd. De publicatie over Winterswijkse klei, pottenbakkers en steen- en pannenbakkerij is afgerond.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De huidige uitvoeringsagenda aardkundige waarden loopt tot 2023. Naar verwachting worden de laatste acties inderdaad in 2023 uitgevoerd.

Implementeren uitvoeringsagenda Archeologische waarden

Wethouder: Metaal

Met de afgeronde beschrijvingen van archeologische bijzondere terreinen is een basis gelegd voor publieksacties en duurzame benutting. Eventueel stellen we het beschermingsregime voor archeologie bij. We creëren aanbod voor toerisme, onderwijs en erfgoedorganisaties. Een van de activiteiten in dit kader is een onderzoek en publicatie van de Winterswijkse textielgeschiedenis in de erfgoedreeks. De archeologische en historische kennis van het dorpscentrum zetten we in voor de opgave Centrum.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Het begrote budget voldoet voor de uitvoering van de agenda archeologie.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Uitvoering loopt volgens plan. Een deel van het budget dat gereserveerd was als aanvulling voor het archeologisch onderzoek op de markt, en publieksactiviteiten eromheen, is vrijgefallen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De huidige uitvoeringsagenda archeologie loopt tot 2023. Naar verwachting worden de laatste acties inderdaad in 2023 uitgevoerd.

Uitvoering plan van aanpak historische routes en paden

Wethouder: Metaal

Tijdens de raadsvergadering van 27 januari 2022 heeft de raad een motie aangenomen met de volgende strekking: om de raad bij de begroting 2023 een plan van aanpak voor te leggen omtrent het in kaart brengen van historisch en cultureel belangwekkende routes en langzaam verkeerpaden in de gemeente Winterswijk. Het plan van aanpak is in participatievorm gemaakt en is door het college vastgesteld.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

In de begroting 2024 is geen budget opgenomen voor de uitvoering van deze motie. Dit project zal niet worden uitgevoerd.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Het project Historische paden was in de bezuinigingsvoorstellen opgenomen. We hebben daardoor de werkgroep niet meer actief benaderd over rollen en taken in het project.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het project Historische paden is in de begroting 2024-2027 stopgezet en daardoor wordt het beoogde tijdspad ook niet behaald.

Uitvoeringsagenda erfgoednota "Wi-j doet 't samen"

Wethouder: Metaal

We voeren samen met de gemeenten Aalten en Oost Gelre ons erfgoedbeleid uit. De komende periode richten we ons op:

- Delen van nieuwe kennis over verduurzamen en interieurs van historische gebouwen;
- Opstarten van een educatieproject om kinderen kennis te laten maken met de geschiedenis en identiteit van hun directe omgeving;
- We werken volgens de Omgevingswet waarbij erfgoed integraal onderdeel is van gebiedsontwikkelingen.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Voor de projecten "De Verhalenfabriek" en "De Tijdreis door Winterswijk" is 2023 een pilotjaar. Aan de hand van de bevindingen zal een voorstel komen voor verdere uitrol en de bijbehorende financiële gevolgen.

Voor de onderhoudssubsidie gemeentelijke monumenten is de cofinanciering vanuit de provincie Gelderland beschikbaar gesteld en zijn de subsidiebeschikkingen verstrekt. Het subsidieplafond is in het eerste kwartaal al bereikt.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De verhalenfabriek

Op dit moment loopt het pilotproject "De verhalenfabriek".

De tijdreis door Winterswijk

Met het project "De Tijdreis door Winterswijk" werken we aan het doel: kennis over Winterswijk van kinderen te vergroten, en daarmee de binding met de eigen omgeving versterken.

Kerkenvisie

In vervolg op de kerkenvisie hebben we half april 2023 een inspiratiedag georganiseerd in Oost-Achterhoek. Diverse eigenaren van kerken in Oost-Achterhoek hebben elkaar ontmoet tijdens het bezoek aan drie kerkgebouwen in transitie. Verder ondersteunen we het proces rondom de transitie van de Immanuelkerk en de Jacobuskerk.

Keukentafelgesprekken duurzaamheid en subsidie gemeentelijke monumenten

Vanuit de opgave duurzaamheid ondersteunen we eigenaren van monumenten en karakteristieke panden via de inzet van een expert (keukentafelgesprekken).

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Loopt volgens planning.

Trends en ontwikkelingen

Er zijn geen bijzonderheden te melden.

2.2 Sport

Ambitie

Sport moet voor iedereen betaalbaar en toegankelijk zijn. Daarom verbinden we sport aan de inclusie agenda. Sport levert een belangrijk aandeel in preventiedoelen. We stimuleren mensen die weinig tot niet actief zijn, tot meer bewegen.

Relevante documenten:

- Sportnota;
- Lokaal sportakkoord;
- Regionaal sportakkoord;
- Onderzoek 'Financiering sport in Winterswijk'.

Doelstellingen

Het stimuleren van mensen tot (meer) beweging

Activiteiten

Heroriëntatie inzet middelen sport stimulering

Wethouder: Fleuren

De buurtsportcoach regeling die we nu uitvoeren vervalt en er komt een nieuwe regeling voor in de plaats.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

De SPUK zal naar verwachting toegekend worden.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De buurtsportcoach regeling (40% financiering door het Rijk) is eind 2022 afgelopen. In de plaats daarvan is de brede regeling SPUK GALA gekomen. De komende drie jaren wordt ingezet op sport/bewegen/cultuurparticipatie, gezondheidsbevordering en versterking van de sociale basis.

Integraal hebben we een plan van aanpak 2023-2026 gemaakt. Op die manier weten we hoe we de middelen het beste in kunnen zetten om ons doel "zoveel mogelijk Winterswijkers in beweging/gezond te krijgen" te bereiken.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

in het najaar 2023 ontvangen we een besluit over onze SPUK-aanvraag van het Rijk.

Uitvoeren activiteiten Achterhoek in beweging en lokaal sportakkoord

Wethouder: Fleuren

Achterhoek in Beweging is een netwerk van mensen en organisaties die sport en bewegen inzetten voor een inclusieve samenleving en een gezonde en uitdagende leefomgeving.

Het lokaal sportakkoord "Samen actief in Winterswijk" voeren we samen met onze sportverenigingen en maatschappelijke organisaties uit.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Jaarlijks besteden we € 35.000 aan onze regionale samenwerking.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Samen met Achterhoek in Beweging stimuleren we sport, bewegen en een gezonde leefstijl onder de inwoners. In het regionale Beweeg- & Sportakkoord zijn de ambities vastgelegd. In 2024 wordt prioritering aangebracht in de thema's. De thema's zijn:

1. Inclusie en diversiteit.
2. Vaardig in bewegen.
3. Vitaal en veilig sportklimaat.
4. Maatschappelijke waarde van topsport.
5. Sport en preventie.

Lokaal wordt intensiever intern (sociaal domein, gezondheid, sport/cultuur, onderwijs, openbare ruimte) de verbinding gemaakt. De preventieve kracht van sport wordt benut als onderdeel van een set maatregelen rondom een gezonde en actieve leefstijl. In 2024 worden hier specifiek programma's en activiteiten aan gekoppeld voor onze inwoners. Dit met het doel gezonde jeugd, vitaal ouder worden en vitale sportaanbieders.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Activiteiten lokaal en regionaal lopen volgens planning.

Doelstellingen

Sportfaciliteiten moeten toegankelijk zijn voor iedereen die mee wil doen

In de uitwerking van de opgave Winterswijk Drempelvrij wordt sport een nieuw onderdeel waarbij we toegankelijkheid steeds beter maken.

Doelstellingen

Sportvoorzieningen zijn toekomstbestendig en betaalbaar

Activiteiten

We hebben een duurzaam zwembad met een gezonde exploitatie

Wethouder: Fleuren

Wij zien het overdekte zwembad als een belangrijke voorziening voor onze inwoners. Om die voorziening te behouden voor Winterswijk zullen wij voor de zomer van 2023 een toekomstplan voor het overdekte bad aan de raad voorleggen.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

De financiële vertaling van de besluitvorming over de toekomst van het overdekte bad is meegenomen in de begroting 2024-2027.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Bij de begroting 2024 is het voorstel gedaan om het overdekte zwembad Jaspers in stand te houden en te wachten op een beter financieel perspectief voor de gemeente. Intussen doen we wat noodzakelijk is om het overdekte zwembad in bedrijf te houden en onderzoeken we de mogelijkheden van samenwerking met andere organisaties en/of buurgemeenten.

Dit betekent dat er vooralsnog geen voorstellen komen voor een grondige renovatie of nieuwbouw. Mochten er zich onvoorziene situaties voordoen die de uitvoering van zwemactiviteiten beletten dan zullen we in samenspraak met het zwembadbestuur bezien welke oplossingen mogelijk en of noodzakelijk zijn.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De huisvesting van het zwembad maakt onderdeel uit van het programma: ruimtelijke projecten. Hier is een ander tijdspad aan verbonden. De gestelde deadline van zomer 2023 is in elk niet gehaald.

We hebben een eerlijk en simpel financieringssysteem voor sportverenigingen

Wethouder: Fleuren

In 2021 is een onderzoek gedaan naar de financiering van sport in Winterswijk. Conclusie was dat het systeem onnodig ingewikkeld is en de financiering heel divers. In het onderzoek zijn een aantal scenario's beschreven om te komen tot een eenvoudiger en evenrediger systeem van de financiering van sport. Er moet nog een keuze gemaakt worden welk scenario ingevoerd gaat worden. We willen dit in nauwe samenspraak met de sportverenigingen doen.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

In de begroting is een voorstel voor het financieringssysteem opgenomen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We gebruiken het jaar 2024 om afspraken met verenigingen te maken over het nieuwe financieringssysteem, zodat verenigingen de tijd hebben zich hierop voor te bereiden. Ingangsjaar is 2026. Uitgangspunt is dat de contributies redelijk blijven.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het voorstel is om de compensatie vanaf 2026 jaarlijks af te bouwen met 10% gedurende 10 jaar.

Trends en ontwikkelingen

Over de jaren 2023 tot en met 2025 kunnen we een specifieke uitkering (SPUK) aanvragen om bewegen en gezonde leefstijl te bevorderen. Het plan van aanpak is inmiddels afgerond en naar het ministerie gestuurd ter goedkeuring (zie ook onder 1.1).

2.3 Inkomen en participatie

Ambitie

Wij zorgen ervoor dat iedereen kan meedoen in de samenleving. Werk en inkomen en een goed vangnet voor bestaanszekerheid zijn hiervoor belangrijk. Winterswijk voelt zich verantwoordelijk voor de opvang van vluchtelingen en we bouwen mee aan de maatschappij waar iedereen dezelfde kansen heeft. We dragen zorg voor een goede start van nieuwkomers.

Relevante documenten:

- Integrale Verordening sociaal domein;
- Samen aan het stuur;
- Beleidskader 2018 – 2022 Sociaal Domein ‘Meedoen in Winterswijk’;
- Beleidsnotitie Wet inburgering 2022.

Doelstellingen

Nieuwkomers en statushouders moeten zo goed mogelijk inburgeren

Activiteiten

Monitoring nieuwe wet Inburgering

Wethouder: Schepers-Janssen

De nieuwe wet inburgering is per 1 januari 2022 in werking getreden. Het doel van de wet is dat alle inburgeringsplichtigen zo snel mogelijk en volwaardig kunnen meedoen aan de Nederlandse samenleving. Binnen de wettelijke kaders heeft de gemeente Winterswijk het inburgeringsproces naar eigen inzicht in kunnen richten. Het is een lerend stelsel dat gelegenheid geeft om in 2023 te monitoren of de processen werkbaar zijn en of het de resultaten oplevert die we voor ogen hebben. Er is plaats ingeruimd voor monitoring en evaluatie.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Met de monitoring is geen geld gemoeid.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 blijft het de opdracht voor de gemeente om de Inburgeringswet 2021 uit te voeren en te monitoren.

De monitoring zal plaatsvinden op de volgende onderdelen:

- Brede intake (klanttevredenheid).
- PIP (Persoonlijk plan Inburgering en Participatie) (klanttevredenheid).
- MAP (Module Arbeidsmarkt en Participatie): Draagt deze bij aan toeleiding naar de arbeidsmarkt?
- Financieel ontzorgen: Is de gekozen werkwijze werkbaar en voorkomt het financiële problemen?
- Financiële zelfredzaamheid: Leren nieuwkomers voldoende om financieel zelfredzaam te zijn/worden?
- PVT (Participatieverklaringstraject): Draagt het programma voldoende bij aan participeren in Nederland of missen er nog thema's?
- Maatschappelijke begeleiding: Zijn er verbeterpunten, loopt het ergens spaak?
- Inburgeringstraject taalaanbieders, subregionaal op inhoud en regionaal op contractniveau.
- Participatieaanbod: Is er voldoende aanbod, leidt het aanbod toe naar (vrijwilligers)werk, meedoen in de maatschappij?

De verwachting is dat het aantal inburgeraars in 2024 zal stijgen.

De uitdaging blijft om voldoende leerroutes aan te kunnen bieden, vanwege het aanhoudende docententekort.

Goede afstemming met de inburgeringsscholen is van groot belang. Dit wordt regionaal opgepakt.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Monitoring vindt geheel 2024 plaats. Ieder kwartaal wordt de balans opgemaakt en de processen indien nodig bijgestuurd.

Opvang Oekraïners

Burgemeester Bengevoerd

Er is een gemeentelijke opvanglocatie ingericht voor vluchtelingen uit Oekraïne.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Alle kosten in verband met de opvang worden tot en met 31 december volledig gecompenseerd door het Rijk via een specifieke uitkering.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De gemeentelijke opvanglocatie is medio april 2022 in gebruik genomen en is beschikbaar tot september 2024..

Er worden in de gemeentelijke opvanglocatie 179 Oekraïense ontheemden opgevangen. Daarnaast worden er bij particulieren nog een aantal ontheemden opgevangen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De opvanglocatie is beschikbaar tot september 2024.

Realisatie tussenvoorziening statushouders

Het inrichten en beheren van een tussenvoorziening voor statushouders. In de tussenvoorziening huisvesten we statushouders in afwachting van definitieve huisvesting.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Voor de tussenvoorziening wordt gebruik gemaakt van de Rijkssubsidie HAR (Hotel en Accommodatie Regeling). Deze regeling voorziet in een financiële bijdrage waarmee de kosten zoals de huur van de woonblokken, de inrichtingskosten, inzet locatiecoördinator, beveiliging, huismeester betaald kunnen worden.

De regeling is van kracht tot 1 januari 2025.

Hoe de kosten na 1 januari 2025 gedekt gaan worden moet nog nader worden uitgezocht.

De mogelijkheid bestaat dat de HAR regeling wordt verlengd, echter is dat geen zekerheid.

De reserve die opgebouwd kan worden uit de huidige HAR inkomsten en de Bestemmingsreserve Inburgering bieden mogelijkheden om een deel van de kosten te dekken.

De financiering van de maatschappelijke begeleiding worden bekostigd vanuit de landelijke Specifieke Uitkering voor inburgeringsvoorzieningen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De tussenvoorziening bestaat uit 2 woonblokken, waarvan op 15 augustus 2023 één woonblok in gebruik is genomen.

Met Oost Gelre is overeenstemming gevonden om dit project gezamenlijk op te pakken.

Met COA, Fijnder, maatschappelijke begeleiding zijn voorbereidende gesprekken geweest om de implementatie in goede banen te leiden.

Enkele diensten zoals beveiliging, huismeester en recreatieruimte worden bij COA afgenomen.

Er is een locatiecoördinator aangesteld die de in- en uitstroom regelt, contacten met COA en de buurt onderhoudt.

Krapte bij de huisartsenzorg en scholen blijft een aandachtspunt waarvoor goede afstemming belangrijk is.

Begin oktober komt het 2e woonblok beschikbaar.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Insteek is om de locatie voor 10 jaar te huren.

Per 15 augustus 2023 is het 1e woonblok in gebruik genomen.

Begin oktober is het 2e woonblok beschikbaar.

Doelstellingen

Voorkomen en bestrijden van armoede en schulden

Activiteiten

Evalueren bewindvoering en indien nodig bijstellen werkwijze

Wethouder: Schepers-Janssen

Bewindvoering is een onderdeel van de schuldhulpverlening, waarmee veel kosten (bijzondere bijstand) zijn gemoeid. In 2023 onderzoeken we hoe we meer invloed kunnen uitoefenen op het al of niet onder bewind stellen van inwoners.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Hier zijn geen extra middelen mee gemoeid.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We gaan onderzoeken of wij gebruik gaan maken van 'Adviesrecht gemeenten bij schuldbewind', waarbij we als gemeente de rechter mogen adviseren of een inwoner het beste geholpen is met voortzetting van het bewind of dat volstaan kan worden met een lichtere vorm van ondersteuning. Het onderzoek is gestart in het vierde kwartaal 2023 en loopt door in 2024.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Afronding onderzoek vierde kwartaal 2024.

Meedoenregeling kinderen

Wethouder: Schepers-Janssen

In het kader van het gemeentelijk minimabeleid zijn er een aantal meedoenregelingen voor kinderen. Deze lopen inmiddels een aantal jaren en moeten geëvalueerd worden.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Met de evaluatie is geen geld gemoeid.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De kindregelingen zijn geëvalueerd in de eerste helft van 2023. Er is onderzocht of ze nog voldoende bijdragen aan het doel waarvoor ze in het leven zijn geroepen: het meedoen van kinderen aan de samenleving en het daardoor verkleinen van sociale achterstanden. Uit de evaluatie blijkt dat de kindregelingen in grote lijnen voldoen. Binnen de bestaande kaders worden in het nieuwe beleid wel andere accenten gelegd, zodat het meer aan gaat sluiten bij de hedendaagse praktijk voor opgroeiende kinderen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De evaluatie van de regelingen heeft plaatsgevonden in de eerste helft van 2023. De evaluatie en de nieuwe verordening sociaal domein en beleidsregels voor het minimabeleid worden in het vierde kwartaal aangeboden aan het college.

Meedoenregeling voor volwassenen

Wethouder: Schepers-Janssen

In 2023 starten we met een Meedoenregeling voor volwassenen. In het kader van deze regeling krijgen volwassenen met een laag inkomen jaarlijks een bedrag van € 150 waarmee ze mee kunnen doen in de maatschappij. Bijvoorbeeld in de vorm van deelname aan cultuur of sport.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Er is een bedrag van € 150.000 in de begroting opgenomen. Op de peildatum 28 augustus bedroeg het aantal aanvragen 45. De bijbehorende totale kosten tot en met 28 augustus zijn daarmee € 10.567,22.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De meedoenregeling voor volwassenen is ingevoerd per 1 januari 2023. Op peildatum 28 augustus was het aantal aanvragen 45. De bijbehorende totale kosten zijn daarmee € 10.567,22. Omdat het een pilot betreft was de verwachting dat ongeveer 50% van het aantal rechthebbenden, ruim 500 inwoners, met deze regeling zullen worden bereikt in 2023. Het daadwerkelijke bereik is op de peildatum ongeveer 5%. Bij aanvang van de regeling is deze aan alle uitkeringsgerechtigden uit de gemeente Winterswijk onder de aandacht gebracht. Het aantal aanvragen blijft desondanks fors achter bij de verwachting. De doelgroep die bekend is bij Fijnder zal in het derde kwartaal van 2023 nogmaals worden aangeschreven.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De regeling is vanaf 1 januari 2023 ingevoerd.

Onderzoek naar inzet werkaanvaardingspremie

Wethouder: Schepers-Janssen

We stellen beleid op voor het verstrekken van een werkaanvaardingspremie voor inwoners die vanuit de bijstandsuitkering aan het werk gaan. De premie wordt vanaf 1 januari 2024 verstrekt door Fijnder.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

De kosten ad € 94.000 per jaar vanaf 2024 komen te vervallen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Een werkaanvaardingspremie voor bijstandsgerechtigden die door werkaanvaarding onafhankelijk worden van de bijstandsuitkering.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De voorbereidingen om te komen tot beleid met betrekking tot het verstrekken van werkvaardingspremies aan uitkeringsgerechtigden van Fijnder, zijn gestaakt, als gevolg van de vastgestelde begroting 2024-2027.

Doelstellingen

We ondersteunen inwoners naar regulier werk of zinvolle dagbesteding

Activiteiten

Pilot basisbanen

Wethouder: Schepers-Janssen

We onderzoeken de mogelijkheid van het creëren van basisbanen voor inwoners die ongewild langdurig zonder betaald werk zitten.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

n.v.t.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De voorbereidingen om te komen tot een pilot Basisbanen in 2024 zijn gestaakt, naar aanleiding van vaststelling programmabegroting 2024-2027.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het plan van aanpak is niet verder uitgewerkt.

Stabilisering van het aantal bijstandsgerechtigden

Wethouder: Schepers-Janssen

Tegen de landelijke trend in stijgt het aantal bijstandsgerechtigden niet. Daarom wordt in 2023 gestreefd naar stabilisering van het bijstandsbestand. Het werkleerbedrijf Fijnder doet zijn uiterste best om een stijging te voorkomen, mensen participeren naar vermogen. Fijnder heeft diverse instrumenten zoals: Om- of bijscholing, (gedeeltelijk) werk, arbeidsmatige dagbesteding, vrijwilligerswerk. Waar nodig wordt een loonkostensubsidie verstrekt aan de werkgever en/of wordt een jobcoach ingezet.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Of de bestandsstijging leidt tot een overschrijding is nog niet bekend.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Voor de ontwikkeling van het bestandsvolume is voor 2023 de nullijn gehanteerd. Uit de bestandscijfers van Fijnder per 1 augustus 2023, blijkt dat het bestand van gemeente Winterswijk is toegenomen met 3,7%. Dit is vooral toe te schrijven aan een hogere instroom van statushouders gehuisvest in Winterswijk. De uitstroom in de eerste acht maanden van 2023 is vergelijkbaar met die van 2022.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het beheersen van het bestandsvolume bijstandsgerechtigden is een continu proces.

Trends en ontwikkelingen

De instroom van statushouders is in 2023 hoger dan de prognoses aangaven. We kijken samen met de andere Achterhoekse gemeenten hoe we een bijdrage kunnen leveren in het creëren van oplossingen op het gebied van huisvesting van statushouders. Dit om de asielzoekerscentra te ontlasten.

2.4 Educatie

Ambitie

Onderwijs is essentieel voor iedereen. Daarom werken we aan gelijke kansen samen met onderwijs en verenigingen.

We bouwen onderwijsvoorzieningen conform het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP), duurzaam, met goede ventilatie en groene schoolpleinen.

Relevante documenten:

- Integraal huisvestingsplan Onderwijs 2021-2037;
- Beleidsnotitie Voor- en Vroegschoolse Educatie.

Doelstellingen

Onderwijshuisvesting wordt uitgevoerd conform het Integraal huisvestingsplan

Activiteiten

Uitvoeren Integraal Huisvestingsplan (IHP) scholen

Wethouder: Schepers-Janssen

Onderwijs, kinderopvang, belangenverenigingen en gemeente voeren het Integraal huisvestingsplan 2021-2037 (IHP) uit. Het plan heeft een looptijd van zestien jaar en we actualiseren het als de ontwikkelingen erom vragen.

In de eerste fase 2021-2026 ontwikkelen we nieuwbouw van basisscholen in de buurtschappen Woold, Kotten, Miste en Meddo. En daarnaast de vervanging van de Schakel, de Julianaschool, de Korenburg en de Vrije School de Esch.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Bij de begroting 2024 is voorgesteld de uitvoering van het IHP te temporiseren totdat het financieel perspectief van de gemeente is verbeterd. De realisatie van de nieuwbouw ten behoeve van het buurtschapsonderwijs wordt wel conform het IHP voortgezet. Dit vanwege het feit dat school Miste-Corle inmiddels is gesloten en kinderen in noodlokalen les krijgen. De andere projecten IKC Zuid-west (De Schakel, Julianaschool en de Korenburg), De Vrijeschool De Esch en 't Kempken worden 'on hold' gezet. Wel zal er in samenspraak met de betreffende schoolbesturen zoveel mogelijk verder gewerkt worden aan voorbereidende werkzaamheden zoals inhoudelijke samenwerking en locatiekeuzes. Deze scholen worden opgenomen in

het investeringsprogramma. We zullen de risico's van het vooruitschuiven van de projecten/investeringen in beeld brengen. Denk daarbij aan verdere verduurzaming en verbetering van het binnenklimaat van scholen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Loopt conform planning.

Doelstellingen

We bevorderen kansen gelijkheid

Activiteiten

Aanpak laaggeletterdheid

Wethouder: Schepers-Janssen

De rijksoverheid heeft als doel dat de laaggeletterdheid wordt teruggedrongen. Daarom moet uiterlijk eind 2024 in alle gemeenten een effectieve aanpak van laaggeletterdheid gerealiseerd zijn. Om dit in de Achterhoek te bereiken is door de Achterhoekse gemeenten gezamenlijk het Regioplan Aanpak Laaggeletterdheid 2020-2024 opgesteld.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

De gemeente Doetinchem is als centrumgemeente verantwoordelijk voor de besteding van de WEB- en decentralisatiemiddelen. Zij voert dit in samenspraak met de contactpersonen van de overige 7 Achterhoekse gemeenten uit.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In de Achterhoek kan iedereen die ondersteuning in zijn basisvaardigheden kan gebruiken, moeite heeft met lezen, schrijven en/of rekenen, een passend leertraject volgen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het is een continue proces.

Inzet NPO middelen

Wethouder: Schepers-Janssen

NPO (Nationaal Programma Onderwijs) middelen zijn bestemd voor ontwikkeling van het onderwijs tijdens en na corona. Corona heeft een behoorlijk gevolg gehad voor scholen en leerlingen. Zo zijn onder andere onderwijs achterstanden ontstaan. Zowel de scholen als de gemeenten hebben middelen gekregen om de gevolgen van corona aan te pakken.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

We ontvangen totaal € 486.314 voor de periode tot en met schooljaar 2024-2025.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In het kader van het Nationaal Programma Onderwijs zijn we vanaf september 2022 gestart met:

- Het versterken van het leesaanbod op alle scholen door middel van lessen en workshops vanuit de bibliotheek.
- Activiteiten voor sociale en emotionele ontwikkeling van tieners door middel van cultuureducatie. Dit aanbod is er voor de drie middelbare scholen in Winterswijk en is afgestemd op de behoefte vanuit de scholen.
- De buitenruimtes bij de middelbare scholen worden verbeterd, zodat er mogelijkheden zijn voor sport, cultuur en educatie.
- Middelbare scholen kunnen jaarlijks gebruik maken van voorstellingen van een theatergezelschap dat voorstellingen met een boodschap ontwikkelt. Dit kan een maatschappelijk thema zijn dat aansluit bij de beleveniswereld van de leerlingen.
- Vanaf mei 2023 is de verlengde schooldag voor het basisonderwijs in Winterswijk uitgebreid met extra leesaanbod onder begeleiding van een consulent van de bibliotheek. Dit om de kinderen een extra steuntje in de rug te geven op het gebied van leesvaardigheid en digitale vaardigheden.
- Als gemeente ontvangen we een tijdelijke specifieke uitkering gericht op versterking van de bibliotheek. Dat komt omdat we in Winterswijk 'hoog scoren' op onderwijsachterstanden en op laaggeletterdheid. Er is hierbij een cofinanciering vanuit de gemeentelijke NPO-middelen. Van die extra NPO-middelen gaat de bibliotheek hun aanbod voor kinderen en jongeren meer uitbreiden de komende jaren.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De middelen zijn tijdelijk en moeten in schooljaar 2024-2025 volledig besteed zijn.

Trends en ontwikkelingen

Er zijn geen ontwikkelingen te melden.

Financiële afwijkingen programma 2

Baten en Lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Prognose 1 2023	Prognose 2 2023	Mutaties Prognose 2 2023
Baten			
2.1 Cultuur			
5.5 Cultureel erfgoed	25	25	0
5.6 Media	29	249	220
Totaal 2.1 Cultuur	54	274	220
2.2 Sport			
5.1 Sportbeleid en activering	14	473	459
5.2 Sportaccommodaties	742	1.032	290
Totaal 2.2 Sport	756	1.505	749
2.3 Inkomen en participatie			
6.3 Inkomensregelingen	8.682	8.682	0
6.4 WSW en beschut werk	928	3.985	3.057
6.5 Arbeidsparticipatie	353	353	0
Totaal 2.3 Inkomen en participatie	9.963	13.020	3.057
2.4 Educatie			
4.2 Onderwijshuisvesting	142	142	0
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.305	1.305	0
Totaal 2.4 Educatie	1.447	1.447	0
Totaal Baten	12.221	16.246	4.026
Lasten			
2.1 Cultuur			
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1.687	1.654	-33
5.4 Musea	190	190	0
5.5 Cultureel erfgoed	604	579	-25
5.6 Media	502	722	220
Totaal 2.1 Cultuur	2.983	3.145	162
2.2 Sport			
5.1 Sportbeleid en activering	1.097	1.421	324
5.2 Sportaccommodaties	2.707	2.859	152
Totaal 2.2 Sport	3.803	4.280	476
2.3 Inkomen en participatie			
6.3 Inkomensregelingen	12.686	12.510	-176
6.4 WSW en beschut werk	9.475	9.507	32
6.5 Arbeidsparticipatie	5.696	5.696	0
Totaal 2.3 Inkomen en participatie	27.857	27.712	-144
2.4 Educatie			
4.2 Onderwijshuisvesting	1.724	1.724	0
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.229	2.338	109
Totaal 2.4 Educatie	3.953	4.062	109
Totaal Lasten	38.596	39.199	603
Onttrekkingen			
2.4 Educatie			
4.2 Onderwijshuisvesting	0	0	0
Stortingen			
2.2 Sport			
5.2 Sportaccommodaties	25	25	0
Gerealiseerd resultaat	-26.401	-22.978	3.423

Cultuur

De lagere lasten van € 58.000 worden als volgt verklaard:

- overheveling budget voorbereiding St. Terra Temporalis
- lagere lasten uitvoeren archeologie beleid

€ 33.000 V

€ 25.000 V

We stellen voor het budget voorbereiding St. Terra Temporalis over te hevelen naar 2024 omdat de start van de realisatie nog niet heeft plaats gevonden.

De lasten voor het uitvoeren van het archeologie beleid worden verlaagd omdat een deel van het budget beschikbaar was voor het project herinrichting Markt, dat niet doorgaat.

Sport

De hogere baten van € 480.000 worden grotendeels als volgt verklaard:

- hogere baten Buurtsportcoach (GALA) € 165.000 V
- hogere baten lokaal Sportakkoord € 24.000 V
- hogere baten uitkering btw Sport € 290.000 V

Het betreft hier een drietal inkomstenposten vanuit het Rijk.

De hogere lasten van € 207.000 worden als volgt verklaard:

- hogere lasten lokaal Sportakkoord € 24.000 N
- hogere lasten Buurtsportcoach (GALA) € 31.000 N
- hogere lasten verduurzaming sportveldverlichting € 152.000 N

Naast de baten voor het lokaal Sportakkoord en de buurtsportcoach worden ook de lasten verhoogd. De lasten voor de buurtsportcoach zijn echter lager dan de nu opgevoerde baten omdat in de begroting al een bedrag opgenomen was voor de buurtsportcoach.

Conform het Raadsbesluit van 29 juni 2023 is het in 2024 incidenteel geraamde budget voor verduurzaming sportveldverlichting naar voren (2023)gehaald.

Inkomen en participatie

De hogere baten van € 3.057.000 worden als volgt verklaard:

- verplaatsing Rijksbudget Inburgeringsvoorzieningen € 406.000 V
- verplaatsing Rijksbudget Hulp aan Oekraïners € 2.650.000 V

Beide posten werden tot nu toe in beleidsveld Maatschappelijke ondersteuning in programma 1 verantwoord. Zoals in programma 1 bij het betreffende beleidsveld al aangegeven worden de lasten ook in het beleidsveld Inkomen en Participatie verantwoord.

De lagere lasten worden als volgt verklaard:

- lagere lasten Meedoenregeling volwassenen € 100.000 V
- lagere lasten Opgave Armoede € 42.000 V
- lagere lasten Jeugd- sport en cultuurfonds (JSCF) € 35.000 V

Het beroep op de meedoenregeling volwassenen is lager dan verwacht en daarom stellen we voor het budget te verlagen.

De Opgave Armoede eindigt in 2024 en daarom zijn in 2023 al een aantal activiteiten niet meer opgepakt.

We hebben van het JSCF de afrekening over de afgelopen jaren ontvangen en hebben middelen terug ontvangen.

Educatie

De hogere lasten worden als volgt verklaard:

- hogere lasten huisvesting scholen € 58.000 N
- hogere lasten leerlingenvervoer € 51.000 N

Het GKC heeft portakabins moeten plaatsen bij de internationale schakelklas en het Pyriet heeft noodunits moeten plaatsen. De kosten hiervan zijn voor rekening van de gemeente gekomen.

Door de hogere NEA-indexering en een gelijkblijvend aantal leerlingen in het schooljaar 2023-204 t.o.v. het schooljaar 2022-2023 moet het budget naar boven worden bijgesteld.

Onttrekkingen en toevoegingen reserves

Er zijn geen wijzigingen ten aanzien van de reserves, conform de bestaande meerjarenbegroting wordt € 25.000 gestort in de reserve voor verduurzaming van sportlocaties.

Programma 3 Wonen en werken in Winterswijk

Inleiding

Openbare ruimte, Klimaat, water en milieu en gebiedsontwikkeling/wonen. Het programma Wonen en werken in Winterswijk gaat aan de hand vijf beleidsvelden in op alles wat we doen om onze inwoners een omgeving te bieden waar ze gezond, veilig en duurzaam kunnen wonen, werken, ondernemen en recreëren. Het beleidsveld duurzaamheid wordt in een opgave uitgewerkt. De overige beleidsvelden zijn;

Openbare ruimte

Het beleidsveld openbare ruimte behandelt de ambities van de openbare ruimte. Een gezonde leefomgeving met goede infrastructuur, duurzaamheid en sociale cohesie is belangrijk. Ook biodiversiteit is een belangrijk thema.

Klimaat, water en milieu.

Naast de zorg voor een schone en veilige leefomgeving is het uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie een belangrijk speerpunt.

Gebiedsontwikkeling en wonen.

Het beleidsveld gebiedsontwikkeling is gericht op de realisatie of ontwikkeling van plannen. Dit zijn plannen die met een projectmatige aanpak worden uitgevoerd. Het buitengebied is een belangrijke parel van Winterswijk. Het unieke karakter staat onder druk en we moeten inzetten op een gebiedsgerichte aanpak.

Daarnaast is visieontwikkeling op wonen een belangrijk speerpunt. We bieden ruimte voor woningen waar in Winterswijk behoefte aan is.

Projecten onder de noemer gebiedsontwikkeling over nieuwbouw of invulling van een gebied met een hoog gewaardeerde leefbaarheid. Meer concreet; er worden onder andere een aantal mooie plannen (door) ontwikkeld en/of uitgevoerd zoals WoooW, gebiedsvisie Molenveld, woningbouw Narcisstraat en Ribeslocatie en het Steengroeve gebied.

Economie en lobby.

We koesteren de diversiteit in de Winterswijkse bedrijven en maken een visie op het soort bedrijven waar we ons in de toekomst op willen richten.

Bedrijvigheid en nabije werkgelegenheid zijn van vitaal belang voor de leefbaarheid en aantrekkingskracht van Winterswijk. Er moet voldoende ruimte zijn voor deze ontwikkeling. Vrijtijdseconomie is een belangrijke sector. We zetten in op kwaliteit van voorzieningen en investeren in het kloppende hart: het centrum.

We behouden komende jaren de duurzame relaties met samenwerkingspartners in de regio en over de grens. We dragen Winterswijk als merk binnen en buiten Nederland uit.

3.1 Openbare ruimte

Ambitie

Winterswijk heeft een uniek landschap met veel bijzondere planten en dieren, om dit te behouden leggen we veel nadruk op biodiversiteit. Wij vinden een gezonde leefomgeving met goede infrastructuur, duurzaamheid en sociale cohesie belangrijk. De betrokkenheid en saamhorigheid van mensen bij hun wijk, buurtschap of dorp vinden we daarin cruciaal. We creëren voor iedereen een waardevolle leefomgeving die schoon, heel en veilig is. Bereikbaarheid en verkeersveiligheid vinden we van groot belang; elke Winterswijker jong of oud, voetganger, fietser of automobilist moet zich veilig kunnen voelen en bewegen.

We houden het centrum aantrekkelijk voor inwoners en bezoekers.

We stimuleren wijkkracht door het realiseren van laagdrempelige ingang bij de gemeente voor vragen op alle domeinen.

We starten met een pilot voor een wijkregisseur met de primaire focus op Winterswijk-Oost en hanteren hierbij het volgende participatiekader.

Relevante documenten:

- Groenstructuurplan Winterswijk;
- Omgevingsvisie buitengebied;
- Beleidsvisie landschap en biodiversiteit.

Doelstellingen

Behouden van kwaliteit landschap waarin kernbegrippen biodiversiteit en betrokkenheid zijn

Activiteiten

Bestrijden van de Japanse duizendknoop

Wethouder: Fleuren

De Japanse, Boheemse- en Sachalinse duizendknoop is een woekerende plant die niet inheems is in Nederland. Doordat de plant woekert, overgroeit hij de inheemse flora. Wanneer de duizendknoop in bermen staat, veroorzaakt de plant met de worteluitlopers schade aan de verharding en aangrenzende percelen, met mogelijke claims tot gevolg. In 2023 wordt de plant, zowel binnen als buiten de bebouwde kom, bestreden op locaties die prioriteit hebben om schade te voorkomen. Hiervoor wordt een aantal bestrijdingsmethodes ingezet.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Bestrijding wordt uitgevoerd binnen het beschikbaar gestelde budget.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Er is bestrijding uitgevoerd. Op een aantal locaties middels elektrocutie. Op de overige locaties waar de plant voorkomt wordt deze meerdere keren gemaaid en het maaisel wordt afgevoerd.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Werkzaamheden worden in 2023 uitgevoerd.

Het gebruiken van gebiedseigen soorten om aantrekkelijkheid voor insecten te bevorderen

Wethouder: Fleuren

Om de afname van de biodiversiteit te stoppen is het van belang om gebiedseigen soorten beplanting aan te planten. Hierdoor is er meer aanbod van voedsel voor de insecten. Bij herinrichting van groen is het ook van belang om een gevarieerde

groeninrichting aan te brengen om voor de insecten zo veel mogelijk voedsel en leefgebied te creëren.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Werkzaamheden worden uitgevoerd vanuit reguliere budgetten.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Bij vervanging van groen dient een gevarieerde beplanting aangeplant te worden die zorgt voor veel voedsel en een vergroting van het leefgebied insecten.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Projecten worden uitgevoerd in 2023.

Uitvoering geven aan bermbeheerplan

Wethouder: Fleuren

In 2022 is het nieuwe bermbeheerplan vastgesteld. Inzet van dit plan is om de bermen ecologisch te beheren om hiermee de biodiversiteit te vergroten. Door met ingang van 2023 het maaisel van de bermen af te voeren worden deze verschaald. Hierdoor krijgen de beschermde planten meer groeiruimte en zal de vergrassing van de bermen worden tegen gegaan. Hierdoor krijgen ook andere kruiden ruimte om in de berm te groeien en worden de bermen fleuriger en zal er meer voedsel aanbod zijn voor insecten.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

De werkzaamheden worden uitgevoerd binnen de beschikbare budgetten.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Met ingang van 2023 wordt bij het maaien van de bermen het maaisel afgevoerd. Dit om bermen te verschralen en vergrassen van bermen tegen te gaan. Een groot deel van de bermen wordt op deze manier gemaaid. Dit betreft bermen waarin beschermde plantensoorten groeien alsmede bermen die deel uitmaken van de ecologische structuur.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Met ingang van 2023 wordt gewerkt volgens het nieuwe beheerplan.

Uitvoering geven aan groenstructuurplan

Wethouder: Fleuren

In 2022 is de groenstructuurvisie voor de bebouwde kom van Winterswijk vastgesteld. In de visie is aandacht voor behouden en versterken van de groenstructuur in de bebouwde kom. Daarnaast is er aandacht voor het veranderende klimaat en de problemen die dit met zich meebrengt. Hittestress, droogte maar ook wateroverlast bij veel neerslag. Door aanpassen van groen of aanbrengen van meer groen en bomen kunnen deze klimaatproblemen worden verminderd of weggenomen. Daarnaast worden maatregelen voorgeschreven hoe de biodiversiteit vergroot kan worden.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

De maatregelen worden betaald vanuit beschikbare budgetten.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 worden de eerste maatregelen vanuit de groenstructuurvisie uitgevoerd. Binnen de kom worden op plekken meer bomen en groen aangeplant om de hittestress te verminderen. O.a. in de omgeving van het Gerrit Komrij college en sporthal.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De maatregelen worden in 2023 uitgevoerd.

Vergroten betrokkenheid inwoners bij biodiversiteit middels inzet Duurzaamheidscentrum

Wethouder: Fleuren

Het vergroten van de biodiversiteit is van belang voor het behoud van de aanwezige flora en fauna in Winterswijk. Dit is iets dat de gemeente niet alleen kan. Hulp van bewoners en bedrijven is hierbij belangrijk. Het geven van voorlichting aan bewoners en bedrijven kan helpen om initiatieven te laten slagen. Via het Centrum voor Duurzaamheid worden acties opgezet om bewoners te informeren en materialen ter beschikking te stellen.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Benodigde acties kunnen worden betaald uit beschikbare budgetten.

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

Bewoners en bedrijven gericht informeren hoe zij kunnen helpen de biodiversiteit te vergroten. Daarnaast met acties middelen ter beschikking stellen om inwoners enthousiast te maken. Bijvoorbeeld door het uitdelen van nestkasten of beschikbaar stellen van zaad van bloemenmengsels om bijen en vlinders aan te trekken.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

De maatregelen worden uitgevoerd in 2023.

Doelstellingen

De gemeente zorgt voor een laagdrempelig aanspreekpunt voor vragen van inwoners en stakeholders in een specifiek gebied

Activiteiten**Pilot wijkaanpak en wijkregie**

Wethouder: Metaal

Na de evaluatie van wijkaanpak de Pas concluderen we dat we als gemeente Winterswijk, samen met De Woonplaats en inwoners aan de slag willen met het opstellen van een strategie voor een wijkaanpak met als pilot de inzet van een wijkregisseur.

Geld (indicator)**Geld (toelichting)**

Voor het opstellen van de strategie en het inzetten van de wijkregisseur is incidenteel € 100.000 beschikbaar in 2023. Dit is voorsnog meer dan voldoende

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

In het voorjaar van 2023 is gestart met de inzet van een wijkregisseur. Op dit moment wordt gewerkt aan een wijkanalyse van Winterswijk-Oost. Op basis van de analyse zullen doelstellingen worden bepaald en wordt een plan van aanpak opgesteld om die doelstellingen te behalen.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Na het eerste kwartaal van 2023 is er een wijkregisseur gestart. In het vierde kwartaal wordt de wijkanalyse opgeleverd. Op basis van de wijkanalyse wordt een uitvoeringsplan opgesteld.

Doelstellingen

Elke inwoner moet zich veilig voelen en veilig kunnen bewegen door het verkeer

Activiteiten

Mobiliteitsprogramma met uitvoeringsagenda

Wethouder: Fleuren

Het huidige gemeentelijk verkeerstructuurplan (GVVP) dateert van 2010 en is een actualisatie van het plan van 2005. Daarmee is het GVVP sterk gedateerd. Huidige maar ook nieuwe ontwikkelingen vragen om een nieuw GVVP. Hierna noemen we dit Mobiliteitsplan gemeente Winterswijk.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Het budget van € 35.000 wordt ingezet om een nieuw en toekomstbestendig mobiliteitsprogramma voor de gemeente Winterswijk op te stellen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Een actueel mobiliteitsprogramma opleveren met als onderdeel een meerjaren uitvoeringsagenda. Het mobiliteitsprogramma krijgt een pro-actieve dynamische insteek met een grote nadruk op verkeersveiligheid. Parallel als onderdeel van het mobiliteitsprogramma is daarom de risicoanalyse verkeersveiligheid opgesteld om daarmee aan te sluiten bij het strategisch plan verkeersveiligheid 2030 van het rijk.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De startbijeenkomst heeft plaatsgevonden. Inmiddels is ook de opstartfase afgerond en de beleidsanalysefase afgerond. In het vierde kwartaal van 2023 leveren we het (concept) mobiliteitsprogramma op met als onderdeel het meerjaren uitvoeringsprogramma. Hoewel dit nog steeds het streven is zit de grootste uitdaging en onzekerheid in het helder krijgen van de verwachtingen omtrent het eind resultaat. Het plan van aanpak wordt opnieuw besproken en de vervolgstappen worden geactualiseerd. Er vindt continu afstemming met de verwachte omgevingsvisie plaats. Naar verwachting zal de definitieve versie van het mobiliteitsprogramma in 2024 opgeleverd worden.

Doelstellingen

Het creëren van een gezond leefklimaat

Activiteiten

Dienstverleningsovereenkomst ROVA

Wethouder: Fleuren

We geven uitvoering aan de Dienstverleningsovereenkomst (DVO) met de ROVA voor beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Uitgangspunt is om het merendeel van de werkzaamheden op kwaliteitsgestuurde wijze uit te voeren, conform de standaardkwaliteitsniveaus van het CROW. (Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegbouw en de Verkeerstechniek.)

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

De eenheidsprijzen zijn in beeld. Hieruit blijkt dat het totale budget voor beheer en onderhoud van de openbare ruimte niet toereikend is. Om deze kwaliteitsafspraken te kunnen handhaven is een bepaalde inzet nodig. Gebleken is dat het totale budget voor beheer en onderhoud van de openbare ruimte niet toereikend is om aan deze afspraken te kunnen voldoen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Voor beheer en onderhoud van de openbare ruimte in Winterswijk zijn de standaardkwaliteitsniveaus van het CROW het uitgangspunt; van CROW-A+ (zeer hoog beeldkwaliteitsniveau) tot CROW-D (zeer laag beeldkwaliteitsniveau). In nagenoeg de gehele gemeente Winterswijk is niveau CROW-A van toepassing. Alleen voor onkruidbestrijding op verharding (uitgezonderd het centrum en begraafplaats) geldt niveau CROW-B.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het uitvoering geven aan de Dienstverleningsovereenkomst (DVO) alsook de monitoring is een continu en jaarrond proces.

Doelstellingen

Onze voorzieningen moeten goed bereikbaar zijn, we zorgen voor veilige wegen

Activiteiten

Op basis van wegenbeheerplan uitvoeren van onderhoud

Wethouder: Fleuren

Het beheer en onderhoud van wegen is gebaseerd op het wegenbeheersplan 2020-2024. Voor het beheerplan wordt gebruik gemaakt van de systematiek van de CROW (Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Weg- en Waterbouwkunde en de verkeerstechniek) om de verharding visueel te

inspecteren en de onderhoudsbehoefte te bepalen. De prioritering voor het uitvoeren van onderhoud wordt vervolgens functioneel en risico gestuurd bepaald.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Op basis van het beheerplan stellen we een meerjarenbegroting op voor vervanging en onderhoud van de wegen. Besluitvorming hierover vindt plaats tegelijk met het beheerplan.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In het vierde kwartaal van 2022 is alle verharding opnieuw visueel beoordeeld. De inspectieresultaten en de voorgestelde maatregelen zijn meegewogen in de meerjarenbegroting voor onderhoud en vervanging van de verhardingen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Een geactualiseerd beheerplan moet nog worden opgesteld. De verwachting is dat de werkzaamheden hiervoor in het 1kw van 2024 zijn afgerond.

Doelstellingen

We hebben een visie op begraven passend bij de behoefte van onze inwoners

Activiteiten

Opstellen beleid en beheerplan begraafplaats inclusief uitvoeringsplan

Wethouder: Fleuren

De algemene begraafplaats in Winterswijk is in verschillende fases aangelegd. Er is nu geen visie met een duidelijk eindbeeld op begraven en het beheer en onderhoud van de begraafplaats. Door een beleid- en beheerplan op te stellen wordt hiervoor een duidelijke lijn uitgezet, waarna we toe werken naar een gedenkpark dat voor iedereen aantrekkelijk is.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

De kosten voor het opstellen van het plan worden betaald uit beschikbaar budget.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Met het opstellen van het beleid wordt de visie op begraven en herdenken vastgelegd. Dit wordt vertaald naar een uitvoeringsplan. Hierin wordt aangegeven welke aanvullingen of omvormingen van groen noodzakelijk zijn om de begraafplaats

voor iedereen een fijne gedenkplek te laten zijn. Hierbij geven we de biodiversiteit een stimulans. De begraafplaats dient een hoog onderhoudsniveau te hebben waardoor het er jaarrond verzorgd uitziet. Dit leggen we vast in een beheerplan.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het plan is 1^e kwartaal 2024 gereed en zal door het college van B en W en raad worden vastgesteld.

Doelstellingen

We optimaliseren de bereikbaarheid en verkeersdoorstroming van Winterswijk

Activiteiten

Parkeerroute Informatiesysteem

Wethouder: Fleuren

We werken door aan een modern ParkeerRouteInformatiesysteem (PRIS)

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Door de Europese aanbesteding wordt verwacht dat de realisatie van het PRIS-systeem in 2024 plaatsvindt. Om toch verder te gaan met het werkend krijgen van het bestaande systeem is voor dit jaar € 100.000 gereserveerd. Hieruit worden de kosten van externe begeleiding en de aan te schaffen nieuwe bebording en matrixborden bekostigd. De rest van het budget, te weten € 331.500, wordt doorgeschoven naar 2024 voor de verdere uitrol van het PRIS-systeem.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Door het uitbreiden van het parkeerroute-informatie (PRIS)-Systeem kunnen bezoekers van Winterswijk en Winterswijkers sneller een vrije parkeerplaats vinden. Dit resulteert in minder zoek-kilometers van onze bezoekers, wat leidt tot een snellere doorstroming van verkeer en tot meer winkelplezier.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Vanwege de Europese aanbesteding zijn de termijnen opgeschoven.

In het tweede kwartaal 2023 is het college geïnformeerd over de resultaten komende uit de marktconsultatie van het Dynamisch Verkeersmanagement Systeem.

Het werkend krijgen van het huidige systeem wordt verwacht in het vierde kwartaal van 2023.

De marktconsultatie met daaropvolgend de Europese aanbesteding is gereed in het vierde kwartaal van 2023.

Oplevering van de uitbreiding van het PRIS systeem wordt verwacht in het tweede kwartaal van 2024.

Doelstellingen

We stimuleren en faciliteren emissieloos vervoer.

Activiteiten

We hebben een dekkend netwerk laadinfra

Wethouder: Fleuren

De komende jaren willen wij de groei van het aantal elektrische auto's faciliteren en waar mogelijk stimuleren. Dit doen wij, door deelname aan de provinciale concessie publieke laadinfrastructuur en door te experimenteren met innovatieve en alternatieve laadoplossingen.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Voor uitvoering van de pilot Verlengde Private Aansluiting (VPA), als ook andere/nieuwe experimenten met innovatieve laadoplossingen, is structureel een budget opgenomen van €10.500.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 gaan wij:

- de Integrale visie op laadinfrastructuur en plaatsingsleidraad Winterswijk actualiseren;
- door met het op aanvraag plaatsen van laadpalen in de openbare ruimte voor inwoners die niet de mogelijkheid hebben om de auto op eigen terrein te laden;
- minimaal vier laadpalen (acht laadplekken) proactief, vooruitlopend op de vraag, in de openbare ruimte plaatsen;
- beoordelen of de Verlengde Private Aansluiting (VPA) en het gebruik van de kabelgoottegels een definitieve laadoplossing is in de openbare ruimte.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Elektrisch vervoer is, als onderdeel van de landelijke mobiliteitsopgave, onderhevig aan technologische ontwikkelingen die elkaar in hoog tempo opvolgen. Zo hebben zich in 2023 onder meer ontwikkelingen voorgedaan op het gebied van snelladen, logistiek en doelgroepenvervoer. Dit betekent dat wij in 2024 de Integrale visie op laadinfrastructuur en plaatsingsleidraad Winterswijk gaan actualiseren. Het plaatsen van laadpalen in de openbare ruimte loopt vertraging op. De streeftermijn van 18 weken, van aanvraag openbare laadpaal tot realisatie openbare laadpaal, wordt in de praktijk niet gehaald. Zeer beperkte netcapaciteit alsook materiële en personele tekorten bij aannemers doen de voortgang ernstig vertragen. De pilot met de Verlengde Private Aansluiting (VPA) loopt door in 2023. In 2024 dient beoordeeld te worden of en in welke vorm de pilot een vervolg krijgt.

Trends en ontwikkelingen

In dit beleidsveld spelen diverse thema's een rol:

Rova

Jaarlijks worden de wijzigingen in het areaal en de prijsindexatie doorberekend. Op ons verzoek is het afgelopen jaar de eenheidsprijs per onderhoudsmaatregel in de openbare ruimte in beeld gebracht. Daarnaast wordt er overhead in rekening gebracht voor het verder verbeteren en uitbreiden van de uit te voeren dienstverlening. We zijn nog in gesprek met Rova welk financiële effect dit gaat hebben.

Wegen en bruggen

Uit de globale weginspecties uitgevoerd in het najaar 2022 bleek dat het noodzakelijk is om tijdig preventief onderhoud uit te voeren op met name de asfaltverhardingen. Ook voor bruggen zijn preventieve en kleine onderhoudsmaatregelen van belang. Door tijdig conserveren van leuning en dek en tijdig herstel van schade aan dragende constructieonderdelen, wordt de veiligheid vergroot en ingrijpende vervangingen voorkomen. In 2024 komen we met een nieuw beheerplan hiervoor.

Monumentale bomen

In Winterswijk zijn verschillende monumentale bomen aanwezig. In 2024 worden deze bomen geïnventariseerd om ze beter te kunnen beschermen en om eigenaren van monumentale bomen te ondersteunen bij het onderhoud van deze bomen.

Digitalisering mobiliteitsdata

Sinds 2021 werken we aan de "Digitaliseringsopgave Mobiliteit". Binnen deze opgave werken we landelijk aan een uniforme manier om data over mobiliteit digitaal aan te leveren. Met deze data kunnen weggebruikers goed geïnformeerd worden over de situatie op de weg en zijn zij in staat hun reis goed te plannen.

De digitaliseringsopgave bevat op dit moment 15 data items. Een aantal van deze data items wordt aangeleverd door gemeentelijke wegbeheerders. Dit betreft onder andere data over wegwerkzaamheden, evenementen, parkeren, beperkingen voor de logistiek en maximumsnelheden. In de afgelopen drie jaar hebben de provincies Gelderland en Overijssel vanuit het Regionaal Data Team Oost-Nederland, samen met gemeentelijke wegbeheerders, gewerkt aan de realisatie van deze opgave. De "projectfase" eindigt dit jaar, en vanaf 2024 moet het beheer en onderhoud van deze data ingericht zijn. Voor het beheer en onderhoud van deze data gaan we het programma 'Greenpoint' aanschaffen.

Mobiliteit & Verkeer:

Er wordt een mobiliteitsplan met uitvoeringsagenda opgesteld. Daarnaast is er vanuit de raad de wens uitgesproken om een parkeerstrategie en een verkeerscirculatie/structuurplan op te stellen.

Er spelen diverse ontwikkelingen rondom verkeersveiligheid (SPV) en opgaven vanuit het rijk (o.a. 0 verkeersslachtoffers). Daarnaast zijn er regionale ontwikkelingen aansluitend op achterhoekvisie 2030 rondom OV en MAAS/GOAN en spelen er diverse ontwikkelingen als duurzame mobiliteit, actieve vervoerswijzen en de verplichte digitaliseringsopgave.

Wijkaanpak

Om de afstand tussen inwoners en gemeente te verkleinen en inwonersinitiatieven te helpen realiseren, willen we structureel invulling gaan geven aan de wijkaanpak.

3.2 Klimaat, water en milieu

Ambitie

Samen met inwoners en ondernemers zorgen we voor een schone leefomgeving. We waarborgen een optimale milieukwaliteit en richten ons op de basisvoorwaarden; gezond, schoon en veilig.

Voor het onderhoud van riolering maken we transparante keuzes op basis van en risicoafweging. Om in de toekomst gezond en veilig te kunnen wonen verkleinen we de kans op wateroverlast, droogte en hittestress.

Relevante documenten:

- Gemeentelijk waterplan 2019 – 2023;
- Klimaatadaptatiestrategie en uitvoeringsagenda (raadsbesluit sept. 2022);
- Huishoudelijk grondstoffenbeleid Winterswijk 2013-2017;
- Afvalstoffenverordening Winterswijk 2015;
- Uitvoeringsbesluit afvalstoffenverordening Winterswijk 2018.

Doelstellingen

Middels risicogericht rioolbeheer zorgen we voor een schone en gezonde omgeving

Activiteiten

Risico gestuurd rioolbeheer

Wethouder: Fleuren

Vanaf 2023 werken we vanuit het principe risicogestuurd rioolbeheer. Hierbij nemen we besluiten voor te nemen maatregelen op basis van een gedegen risico afweging in plaats van op basis van normen.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Uitvoering blijft binnen de budgettaire kaders.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De implementatie loopt volgens plan.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Doel gereed implementatie is zomer/najaar 2023.

Doelstellingen

We adviseren in gebiedsontwikkelingen buitengebied en voeren de klimaatadaptatiestrategie uit

Activiteiten

Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie

Wethouder: Fleuren

Klimaatadaptatie 2022-2027 Winterswijk

Het klimaat verandert, waardoor het weer extremer wordt. Het risico op wateroverlast, langdurige droogte of hittestress wordt groter en dit heeft niet alleen invloed op onze veiligheid en leefbaarheid, maar vooral op de gezondheid van ouderen en kwetsbaren. Om ons aan te passen aan de klimaatverandering en onze leefomgeving leefbaar te houden, is integraal een beleidsprogramma en uitvoeringsagenda opgesteld waarin maatregelen en acties benoemd staan waarmee we de komende jaren aan de slag gaan.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Om alle maatregelen en acties uit te voeren zoals benoemd in de uitvoeringsagenda 2022-2027 zijn budgetten nodig. Deze zijn zorgvuldig opgesteld en verdeeld over de komende jaren. Daarnaast is er in lopende en komende projecten (nieuwbouw of reconstructie) 10% extra budget opgenomen om ook hierin klimaatadaptieve maatregelen te kunnen borgen. Binnen de termijn van de uitvoeringsagenda tot 2027 worden alle maatregelen en acties met de budgetten uitgevoerd op een zo effectieve en efficiënte mogelijke manier. Waar we kunnen besparen, besparen we.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In de uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie 2022-2027 Winterswijk staan verschillende maatregelen en acties die integraal en samen met verschillende beleidsvelden, partners, bewoners en bedrijven zijn besproken en geprioriteerd in klimaatdialogen. Deze zijn in de uitvoeringsagenda uiteengezet.

Met de introductie in 2023 van het subsidieportaal 'Water vasthouden op eigen terrein' kunnen inwoners subsidie krijgen om hemelwater af te koppelen (regenpijp afkoppelen, regenton, etc.). Het lokaal hitteplan in samenwerking met de GGD is gereed en de website rondom periode van hitte met verschillende tips en links is klaar. Verder onderzoeken we de urgente wateroverlast en hitte locaties die aangewezen zijn vanuit de stresstesten. Voor enkele zijn de ontwerp oplossingen gereed en kunnen we tot uitvoering gaan in 2024, vanwege de aanvraag van subsidie via DPRA (Delta Plan Ruimtelijke Adaptatie). Meekoppelkansen worden in deze projecten meegenomen, om zo werk met werk te maken. Dit door bijvoorbeeld urgente wateroverlastlocaties ook meteen klimaatadaptief in te richten (Een voorbeeld is de Wooldstraat). Ook de GKC en omgeving gaat gestaag en hopen we begin 2024 af te ronden (vanwege het plantseizoen).

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De maatregelen en acties benoemd in de uitvoeringsagenda worden in de komende jaren tot en met 2027 uitgevoerd. Sommige maatregelen zijn nog in ontwerp- of onderzoeksfase, waardoor enkele maatregelen van 2023 naar 2024 zijn overgeheveld. Uiteindelijk zal voor 2027 alles uitgevoerd moeten zijn. Elk jaar wordt

er geëvalueerd wat de stand van zaken is. In 2026 worden nieuwe stresstesten van wateroverlast, hitte en droogte uitgevoerd in regioverband Achterhoek+.

Doelstellingen

We starten gemeentelijke zwerfafvalactiviteiten op en maken een grondstoffenbeleidsplan

Activiteiten

Actualisatie grondstoffenbeleidsplan

Wethouder: Fleuren

De gemeente heeft de wettelijke taak om huishoudelijk afval gescheiden in te zamelen en te zorgen voor een brenglocatie voor grof huishoudelijk afval. Het nemen van maatregelen om afvalpreventie en -scheiding van huishoudelijk afval te optimaliseren is ook een taak van de gemeente.

Nederlandse gemeenten kunnen in aanvulling op het landelijke afvalstoffenplan een eigen gemeentelijke afvalstoffenplan opstellen. In 2013 heeft de gemeente Winterswijk een huishoudelijk grondstoffenbeleidsplan 2013-2017 vastgesteld. Dit huishoudelijk grondstoffenbeleidsplan 2013 – 2017 is in 2022 geëvalueerd. Het uitgangspunt in dat beleidsplan was het 'omgekeerd inzamelen'. In de evaluatie is onderzoek gedaan naar het scheidingsgedrag van onze inwoners en naar de kwaliteit van de grondstromen. In 2023 actualiseren we het grondstoffenbeleidsplan.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Naast dat deze activiteit wordt uitgevoerd met onze reguliere beschikbare ambtelijke capaciteit, is een offerteverzoek bij het bureau Antegroup neergelegd. Er is een bedrag van € 25.000 gereserveerd.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We hebben een geactualiseerd huishoudelijk grondstoffenbeleidsplan dat voldoet aan de huidige wettelijke maatstaven, waarbij we onze eigen ambities en doelen op het gebied van afvalbeheer en grondstoffeninzameling hebben geformuleerd. Daarnaast is er een geactualiseerde afvalstoffenverordening en een uitvoeringsbesluit opgesteld.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Een geactualiseerd huishoudelijk grondstoffenbeleidsplan wordt in januari 2024 aan de raad voorgelegd. Daarnaast wordt de afvalstoffenverordening en het uitvoeringsbesluit in januari 2024 aan de raad voorgelegd.

Faciliteren en samenwerken tijdens landelijke opschoondag en World Clean Up Day

Wethouder: Fleuren

Samen tegen zwerfafval. We roepen onze inwoners, scholen en zwerfafval vrijwilligers op om in actie te komen tijdens de Landelijke Opschoondag in maart en World Cleanup Day in september. Op deze manier proberen we te motiveren en de bewustwording van afval op de juiste manier weggooiën te vergroten.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Binnen de begroting is financiële dekking aanwezig.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De oproep om mee te doen aan deze actiedagen communiceren we via diverse kanalen. Aan de hand van het aantal aanmeldingen voor een opruimset kunnen we gedeeltelijk afleiden hoeveel inwoners meedoen. Zwerfafval vrijwilligers die gedurende het jaar al actief zijn, zijn al voorzien van opruimmateriaal en melden zich om die reden niet aan.

In het kader van de Landelijke Opschoondag (zaterdag 18 maart) hebben we onze inwoners opgeroepen om zwerfafval op te ruimen. Ongeveer 30 vrijwilligers hebben gehoor gegeven aan deze oproep en zijn, voorzien van opruimmateriaal, zwerfafval te lijf gegaan. Daarnaast hebben ook meerdere buurtschappen vanuit het WCL een georganiseerde opruimactie gehouden waarbij ze gemotiveerd worden door de uitkering van een vergoeding, ten gunste van de verenigingskas.

In september hebben World Cleanup Day georganiseerd in Winterswijk. In totaal hebben we 142 aanmeldingen ontvangen. De deelnemers waren medewerkers van de bedrijven Kingspan Insulation en Colubris Cleantech alsmede twee groepen basisschool kinderen van De Kolibrie en De Esch. Vanuit de inwoners hebben we een klein groepje kunnen enthousiasmeren en hebben we op de dag zelf, zaterdag 16 september, vanaf het Duurzaamheidscentrum in het winkelcentrum zwerfafval opgeruimd.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Wij verwachten dat we begin 2025 de actualisatie kunnen voorleggen aan de raad.

Doelstellingen

We voeren noodzakelijk projecten uit op het gebied van milieu

Activiteiten

Project sanering wegverkeerslawaaï

Wethouder: Fleuren

Door de autonome groei van het wegverkeer ervaren bewoners langs drukke wegen geluidsoverlast van het verkeer. In het verleden zijn daarom 177 woningen aangemeld bij het rijk om in aanmerking te komen voor geluidssanering. De

gemeente voert de sanering wegverkeerslawaaï uit. De eerste stap is het opstellen van een programma sanering wegverkeerslawaaï. De sanering wordt voorbereid en uitgevoerd met subsidie van de rijksoverheid.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

We hebben een voorbereidingssubsidie van € 69.000 ontvangen. Omdat deze subsidie mogelijk ontoereikend is, is er aanvullend een budget van € 10.000 beschikbaar.

Voor de daadwerkelijke uitvoering van maatregelen vragen wij opnieuw subsidie aan.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De gemeente voert de sanering wegverkeerslawaaï uit. Hiervoor stellen we een programma sanering wegverkeerslawaaï op. De sanering wordt voorbereid en uitgevoerd met subsidie van de rijksoverheid.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In Winterswijk was een saneringsprogramma opgesteld voor 177 aangemelde woningen. In dat concept programma is destijds uitgegaan van gevelmaatregelen. Na het besluit van de raad om bij wegen binnen de bebouwde kom uit te gaan van '30 km per uur, tenzij', is dat saneringsprogramma aangepast omdat in dat geval sprake was van een bronmaatregel. Gelet op de besluitvorming rondom de Groenloseweg is een weginrichting van 30 km per uur onzeker. Om betrokkenen zo snel mogelijk duidelijkheid te geven, wordt het saneringsprogramma opnieuw aangepast met 50 km per uur als uitgangspunt. Daarna kan de uitvoeringssubsidie worden aangevraagd bij het Bureau Sanering Verkeerslawaaï.

Sanering stortplaats WAL

Wethouder: Fleuren

De deklaag van de voormalige stortplaats WAL (de stortplaats ligt tussen de Driemarkweg en de Vreehorstweg ter hoogte van Vreehorstweg 43) is te dun en voldoet niet aan de wettelijke eisen. Daarom hebben we een saneringsplan opgesteld. De sanering wordt gefaseerd in 2024 en 2027 uitgevoerd vanwege de beschermde dieren op de WAL. Naast de deklaag wordt ook de Japanse duizendknoop aangepakt, de waterafvoer verbeterd en de WAL heringericht. In 2023 wordt samen met de provincie het saneringsplan verder uitgewerkt .

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

De sanering wordt uitgevoerd in opdracht van de provincie. De gemeente levert maximaal 25.000 m³ om niet aan. Verwachte levertijd is begin 2024. Daarnaast verwacht de provincie een bijdrage in de kosten voor de bestrijding van de Japanse duizendknoop op de WAL en de herinrichting van de WAL. Er wordt bij de begroting 2024 een nieuw budget aangevraagd voor de sanering.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Afspraken met de provincie over de uitvoering zijn gemaakt. De provincie gaat de regie voeren over de sanering.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Voor de uitvoering van de sanering is een vergunning Wet natuurbescherming nodig. De ontheffing Wet natuurbescherming is inmiddels verleend. De provincie werkt nu aan een bestek samen met een derde partij.

Trends en ontwikkelingen

Over het programma Klimaat, water en milieu zijn op dit moment geen nieuwe trends en ontwikkelingen te melden. Actualiteiten zijn opgenomen in het uitvoeringsprogramma vastgesteld door de raad.

3.3 Duurzaamheid en milieu

Inleiding

Wordt verder uitgewerkt in de opgave Duurzaamheid.

3.4 Gebiedsontwikkeling en wonen

Ambitie

We willen dat Winterswijk een aantrekkelijke plaats is om te wonen, te werken en te recreëren. Het buitengebied is een belangrijke parel van Winterswijk en verdient een aanpak waarbij we de handen in een slaan. In de buurtschappen streven we naar behoud van leefbaarheid. In het centrum komen wonen en culturele functies samen waar ontmoeten, ontdekken en ontplooiing voorop staan. Nieuwe ontwikkelingen krijgen ruimte, met behoud van kwaliteit van de leefomgeving.

Relevante documenten:

- Woonvisie gemeente Winterswijk 2020 – 2025
- Volkshuisvestelijk Afwegingskader Woningbouw Winterswijk 2019 – 2025
- Beoordelingskader wonen met zorg 2020 t/m 2023
- Structuurvisie kom Winterswijk 2010-2020
- Groenstructuurplan Winterswijk
- Omgevingsvisie buitengebied
- Beleidsvisie landschap en biodiversiteit
- Centrumvisie 2021

Doelstellingen

We bereiden de organisatie voor op de nieuwe wetten in de fysieke leefomgeving

Activiteiten

We werken volgens de Omgevingswet

Wethouder: Metaal

De Omgevingswet treedt naar verwachting op 1 januari 2023 in werking. De Eerste Kamer moet daar nog wel een definitief besluit over nemen. Tot de inwerkingtreding moet er nog heel veel gebeuren. Er is tijd nodig om het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) opgeleverd, ingeregeld en stabiel te krijgen. Dat geldt zowel voor het landelijke deel van de Landelijke Voorziening, maar ook voor softwareleveranciers die hun software moeten aanpassen.

We bereiden de organisatie voor om te kunnen werken volgens de wet, zowel op juridisch en technisch gebied als op het gebied van dienstverlening, houding en gedrag.

We bieden burgers ondersteuning in het proces van participatie door een duidelijke handreiking te doen. Met partners maken we afspraken over de samenwerking. Samen met private partijen draaien we een pilot, om het beleid en de werkprocessen voor de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving aan te passen. Dit proces zal zeker doorlopen in 2023, zeker als de invoeringsdatum opnieuw verschoven mocht worden.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Bij de 1e prognose 2023 is een bedrag van € 50.000 opgevoerd. Voor dit jaar willen we dit geld inzetten voor eventuele externe ondersteuning van de werkgroepen die met bepaalde onderdelen van de Omgevingswet aan de slag gaan. Ook zal een deel gebruikt gaan worden voor scholing.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De 1e kamer heeft op 14 maart 2023 ingestemd met de inwerkingtreding van de Omgevingswet met ingang van 1 januari 2024. Zoals bekend is de inwerkingtreding al meerdere keren uitgesteld. Nu is er duidelijkheid. Voor nu is het belangrijk om ervoor te zorgen dat we er op 1 januari 2024 klaar voor zijn. Afgelopen jaar zijn de nodige zaken al opgepakt. Er is een participatiekader vastgesteld door de gemeenteraad. De legesverordening is zo goed als klaar. Er wordt gewerkt aan een Omgevingsvisie bebouwde kom en er is gestart met loket Leef. Ook is er vorig jaar door sommige collega's geoefend met de software. Voor de komende tijd is het belangrijk om zoveel mogelijk te voldoen aan de minimale acties van de VNG. Dit gaan we doen met behulp van werkgroepen. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een werkgroep die aan de slag gaat met het in kaart brengen van het werkproces voor de Buitenplanse omgevingsplanactiviteit (Bopa). Daarnaast moet er dit jaar daar waar nodig een start worden gemaakt met het verder opleiden van onze collega's.

Voor een succesvolle inwerkingtreding zijn we naast onze eigen inspanningen ook afhankelijk van wat door het rijk wordt opgeleverd. Hiervoor zijn door de VNG randvoorwaarden opgesteld. Aan deze randvoorwaarden voldoet het rijk vooralsnog niet. Aanvragen lopen bijvoorbeeld vanaf 1 januari via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en dit functioneert nog niet naar behoren. Dit maakt dat er zorgen zijn omtrent een succesvolle inwerkingtreding per 1 januari 2024.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Begin 2023 is besloten dat de Omgevingswet op 1 januari 2024 in werking treedt. We zullen dan gereed moeten zijn om te werken met de wet. Dit zal nog de nodige tijd vergen.

We werken volgens de Wet Kwaliteit Bouw

Wethouder: Visser

Onderdeel van de Omgevingswet is de Wet kwaliteit bouw (Wkb). De Wkb treedt in werking gelijk met de Omgevingswet. De Wkb regelt dat private kwaliteitsborgers voortaan bouwtechnische regels toetsen en controleren. Dit wijzigt het proces van de bouwvergunning toets.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Ter voorbereiding invoering wet Wkb is er een pilot gaande die gefinancierd wordt uit het budget invoering omgevingswet.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We hebben een impact analyse rondom de Wkb opgesteld. Hieruit kwamen conclusies naar voren. Deze zijn concreet vertaald in een uitvoeringsagenda zodat we vóór de inwerkingtredingdatum klaar zijn voor de Wkb.

Na de inwerkingtreding van de Wkb/Omgevingswet in 2024 zijn aanpassingen en doorontwikkeling nodig op dit gebied.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Begin 2023 is bekend geworden dat de Omgevingswet en hierdoor de Wkb, in werking treedt op 1 januari 2024. Ook na de invoeringsdatum zijn acties en doorontwikkeling in verband met de Wkb benodigd.

Doelstellingen

We maken plannen en voeren deze uit voor specifieke vraagstukken zoals de aanpak van de gebieden Molenveld, WOOOW en Steengroeve

Activiteiten

Afdekken kleiput

Wethouder: Fleuren

In 2023 gaan we verder met de uitvoering van de gebiedsvisie Molenveld en het afdekken van de kleiput, als gevolg van het stopzetten van de 'verondieping'.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Tot op heden is nog geen uitvoering gegeven aan de afronding van de kleiput dan wel de uitvoering van de gebiedsontwikkeling Molenveld. Hierdoor zijn er nog geen kosten gemaakt. Voor het budget voor de gebiedsontwikkeling ligt het voorstel vanuit het college om dit te schrappen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In juni 2023 is de klankbordgroep Kleiput opnieuw bij elkaar gekomen omdat het eerder gekozen scenario 2 niet wenselijk was. Op dit moment wordt gewerkt aan de uitgangspunten voor een nieuw scenario. Deze uitgangspunten worden met de klankbordgroep besproken voordat een derde partij de opdracht krijgt om een nieuw scenario op te stellen. Nadat een besluit is genomen over het nieuwe scenario wordt een inrichtingsplan door Royal HaskoningDHV opgesteld.

De gebiedsontwikkeling Molenveld is afhankelijk van het vaststellen van de begroting door de raad in november 2023. Het college heeft in de begroting het besluit genomen om het resterende budget voor de gebiedsontwikkeling te schrappen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Molenveld:

Door het besluit van het college om het budget voor de gebiedsontwikkeling te schrappen wordt op dit moment niet meer gewerkt aan de deelprojecten voor deze gebiedsontwikkeling.

Kleiput:

Het streven is om in 2023 een nieuw scenario door een derde partij te laten doorrekenen. Verwachting is dat in kwartaal 1 van 2024 een definitief besluit hierover kan worden genomen zodat verder kan worden gegaan met het inrichtingsplan. Vanwege de flora en fauna mogen zeer waarschijnlijk maar in een beperkt tijdvak werkzaamheden plaatsvinden in en rondom de kleiput. Dit kan een impact hebben op de totale duur van de nog uit te voeren werkzaamheden.

Flexwonen

Veel Winterswijkers zijn op zoek naar geschikte en betaalbare woonruimte. Ook moet Winterswijk extra statushouders huisvesten. De instroom neemt toe, dus het aantal statushouders zal ook toenemen. Daarnaast weten we niet hoelang de Oekraïense ontheemden zullen blijven. Daarom ontwikkelt Winterswijk in 2023 een of meerdere flexwoonprojecten samen met De Woonplaats en een of meerdere marktpartijen.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Er is voor 2023 € 20.000 beschikbaar gesteld. Als de gemeente voldoet aan de voorwaarden kan ze voor maximaal € 60.000 subsidie aanvragen bij de Provincie Gelderland voor een projectleider flexwonen. Op dit moment voldoet de gemeente Winterswijk niet aan de voorwaarden van de subsidie.

Voor het onderzoek naar flexwonen voor arbeidsmigranten wordt ingehuurd, dit wordt bekostigd uit het budget dat voor wonen in de begroting is opgenomen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In het kader van flexwonen is onderzoek gedaan naar locaties voor het huisvesten van arbeidsmigranten. De combinatie van diverse doelgroepen wordt niet wenselijk geacht.

Verder is het nog altijd gespreksonderwerp met De Woonplaats in het kader van de prestatieafspraken 2024. We zitten nog in de verkenningsfase en het is onwaarschijnlijk dat we in 2023 daadwerkelijk een project realiseren.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het onderzoek naar locaties voor flexwoningen voor arbeidsmigranten is afgerond. De komende maanden wordt duidelijk of dit leidt tot een concreet initiatief.

Gebiedsontwikkeling Gaudium

Wethouder: Visser

Gemeente Winterswijk is eigenaar van het pand van Gaudium. Daarnaast is het aangrenzende pand de Hazewind opgekocht door een ontwikkelaar. Door de huidige ontwikkelingen vraagt deze omgeving om een visie.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

In de begroting 2023 is een budget beschikbaar. Van dit budget schakelen we waarschijnlijk een derde partij in om advies in te winnen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Met de ontwikkelaar van de Hazewind lopen gesprekken over de transformatie van het pand. Intern wordt gewerkt aan een ontwikkelperspectief.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het streven is om in 2023 een ontwikkelperspectief te hebben.

Gebiedsontwikkeling Steengroeve

Wethouder: Fleuren

In 2022 is het bestemmingsplan van het Steengroeve Museum gereed. Als gemeente brengen wij de bestemmingsplanwijziging voor het bezoekerscentrum in procedure zodra de initiatiefnemers de financiering rond hebben. Hiervoor zijn tot eind 2024 beschikbare gemeentelijke middelen gereserveerd.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Er zijn gemeentelijke middelen gereserveerd voor de realisatie van het Steengroevemuseum, voor de realisatie is € 1 miljoen beschikbaar dit is inclusief de kosten voor de wegomlegging.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Het voorontwerpbestemmingsplan heeft ter inzage gelegen. Reacties worden verwerkt. Er moeten nog zaken worden uitgewerkt, waaronder de financiële haalbaarheid door de stichting Terra Temporalis

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het streven is om het ontwerpbestemmingsplan nog voor het einde van het jaar ter inzage te leggen.

Herontwikkeling vrijkomende schoollocaties

Wethouder: Visser

De uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan scholen (zie ander beleidsveld) is volop gaande. Parallel hieraan starten we de zoektocht naar een nieuwe invulling voor de schoollocaties welke door het onderwijsveld (mogelijk) worden verlaten.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Zodra duidelijk is hoe uitvoering wordt gegeven aan de invulling voor de schoollocaties, dient dient per locatie nader bepaald te worden hoe die ontwikkeling gefinancierd wordt.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Het doel van dit project is om een concrete invulling te vinden en te realiseren voor de door onderwijs verlaten schoollocaties. Het belangrijkste uitgangspunt daarbij is dat de kwaliteit van de betreffende wijk of buurt op peil blijft of verbeterd wordt. Het borgen van die kwaliteit vraagt om maatwerk per schoollocatie.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het project "Nieuwe scholen, nieuwe kansen", dat bestaat uit meerdere kleinere projecten, zal parallel worden opgestart zodra uitvoering wordt gegeven aan fase 1 van het IHP (Integraal Huisvestingsplan Onderwijs Gemeente Winterswijk 2021-2037).

Kwaliteitsimpuls van de Markt

Wethouder: Schepers-Janssen

Na het opstellen van de centrumvisie is het nu tijd om aan de slag te gaan. Het eerste project uit de uitvoeringsagenda is de herontwikkeling van de Markt: de centrale plek waar veel functies en mensen bij elkaar komen, met de kerktoren als karakteristiek baken. Op het gebied van klimaat, toegankelijkheid en beleving liggen er grote kansen om ons centrale plein in het centrum een goede upgrade te geven. Tijdens de centrumvisie is al veel input van betrokken partijen opgehaald:

“We zien de markt als het centrale druktepunt van ons stervormige centrum. De centrale ontmoetingsplek waar de verschillende winkelstraten naartoe leiden, met de kerktoren als karakteristiek baken. Het biedt een krachtige mix van verschillende functies, zoals de warenmarkt, gevarieerde horeca, winkels, kerk en evenementen.” Ook worden er in de centrumvisie verbeterpunten en knelpunten meegegeven, waar aandacht voor moet zijn bij de herontwikkeling van de Markt. Dit vraagt om keuzes en kaders voor het vervolg.

Na het vaststellen van de kaders voor de Markt gaan we aan de slag met het uitwerken van het schetsontwerp voor de herinrichting van de Markt. Dit doen we graag samen in een brede participatievorm.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Het plan was om bij het vaststellen van een schetsontwerp de raad te vragen om financiële kaders. Al verkregen subsidies (t.b.v. regiodeal en klimaatadaptatie)

vervallen, omdat de planning is uitgelopen (zie tijd). Deze activiteit wordt niet uitgevoerd als gevolg van de vastgestelde begroting 2024-2027.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Voor het maken van een ontwerp zijn door de gemeenteraad in februari 2023 kaders vastgesteld die richting geven aan de verdere invulling van het plein. Deze set kaders zijn in uitgebreide afstemming met betrokken partijen (ondernemers, omwonenden, bezoekers, gemeenteraad, etc.) tot stand gekomen. Deze activiteit wordt niet uitgevoerd als gevolg van de vastgestelde begroting 2024-2027.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Voordat er verder gewerkt kan worden aan een ontwerp, moet in opdracht van de raad eerst een mobiliteitsplan en parkeervisie voor het centrum worden opgesteld. Pas daarna wordt een aantal scenario's in schetsontwerpen uitgewerkt, waarbij de aanwezigheid van verkeer varieert. Deze activiteit wordt niet uitgevoerd als gevolg van de vastgestelde begroting 2024-2027.

Omgevingsvisie bebouwde kom Winterswijk

Wethouder: Metaal

De Omgevingswet schrijft dat iedere gemeente eind 2024 een omgevingsvisie moet hebben vastgesteld. De gemeente Winterswijk heeft voor het buitengebied een omgevingsvisie vastgesteld in 2019. In 2022 zijn we gestart met het maken van een omgevingsvisie voor de bebouwde kom van Winterswijk. De omgevingsvisie gaat over het dagelijks leven. Hoe we werken, wonen, studeren en recreëren. Bij het opstellen van de omgevingsvisie bebouwde kom houden we rekening met actuele visies zoals bijvoorbeeld de centrumvisie, groenvisie en woonvisie.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Het budget voor "Visie Winterswijk 2061" wordt overgezet naar het budget "Beleid Omgevingsvisie". Daardoor is er voldoende budget beschikbaar om tot een goed resultaat te komen.

Aandachtspunt is het eventueel moeten opstellen van een PlanMer beoordeling waarin de milieueffecten worden beoordeeld. Mocht dit noodzakelijk zijn dan kan dit extra kosten met zich meebrengen. Hier wordt onderzoek naar gedaan.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De verwachting is begin 2024 de eerste fase van de omgevingsvisie af te ronden. We hebben de opgaven waarvoor we de komende tijd aan de lat staan inzichtelijk gemaakt. Daarna volgt fase 2: de uitwerking van de omgevingsvisie. Hoe gaan we om met de opgaven, wat is onze ambitie, welke dilemma's ontstaan er en welke keuzes gaan we maken. Er worden ambtelijke werksessies georganiseerd, we gaan de wijken in om het gesprek te voeren met de samenleving en betrekken de raad om tot een gedragen omgevingsvisie te komen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Zoals omschreven bij kwaliteit hebben we ervoor gekozen om de besluitvorming van fase 1 over 2023 heen te tillen. We willen voldoende ruimte nemen om een goed startdocument op te stellen. In de tussentijd is ook de wettelijke termijn voor het vaststellen van de omgevingsvisie aangepast. Deze is verplaatst naar 1 januari 2027. Wijziging van de planning levert daarom vooralsnog geen problemen op.

Realiseren van een dienstencentrum in Gaxel, samen met Stadt Vreden

Wethouder: Visser

Om het grensoverschrijdend werken en ondernemen tussen Nederland en Duitsland te bevorderen, wordt er op de grens een dienstencentrum gerealiseerd. De gemeenten Winterswijk en Vreden zijn gezamenlijk de initiatiefnemers voor deze planontwikkeling.

De geselecteerde ontwikkelaar werkt het plan voor het dienstencentrum op dit moment uit, onder de toetsende en begeleidende rol van de gemeenten. Essentieel aspect in de uitwerking is een haalbare exploitatie. Als de omgevingsvergunning aan beide zijden van de grens wordt verleend, vindt de grondverkoop aan de ontwikkelaar plaats. Via de grondverkoop worden de gemeentelijke kosten verhaald. De huidige tijd maakt een haalbare exploitatie lastig. De ontwikkelaar blijft wel positief over het project. Tijd heeft naar verwachting een positief effect op de ontwikkeling. Daarom is afgesproken de planning op te schuiven en de ontwikkelingen in prijs en uitvoeringsaanbod in 2023 af te wachten.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Bij verkoop van de grond voor realisatie van de ontwikkeling zal de verkoopopbrengst de gemeentelijke kosten dekken.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De geselecteerde ontwikkelaar is bezig met de uitwerking van de plannen. De eerder gestelde termijn van september 2022 is niet gehaald. Dat komt door de huidige situatie op de vastgoedmarkt. Voor 2023 verwacht de ontwikkelaar betere omstandigheden. Daardoor worden een realistische uitvoering en exploitatie mogelijk. De ontwikkelaar heeft een nieuw tijdschema opgesteld. Beide gemeenten

hebben dit als redelijk en aanvaardbaar beoordeeld. Het aanleveren van de volledige uitwerking stond gepland voor december 2022. De colleges van Winterswijk en Vreden hebben gelijktijdig besloten de termijn hiervoor te verlengen tot december 2023. Halverwege 2023 presenteert de ontwikkelaar de voortgang aan alle partijen. Als de omgevingsvergunning aan beide zijden van de grens wordt verleend, dan wordt de grond verkocht aan de ontwikkelaar. Bij een positieve uitwerking van de plannen gebeurt dit naar verwachting in het vierde kwartaal van 2024.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Door verschillende ontwikkelingen duurt het uitwerken van de plannen langer. Als de plannen zijn uitgewerkt zullen deze door beide gemeenten getoetst worden. Bij een positief resultaat volgen verkoop en vergunningverlening. Naar verwachting start de bouw na 2023.

Revitalisering Dennenoord

Wethouder: Visser

Er is in het verleden veel tijd geïnvesteerd in het minnelijke verwerving van gronden. Idee daarmee was het gehele bedrijventerrein te beëindigen. Het is echter niet gelukt alle bedrijven te verplaatsen. Dit traject heeft wel veel tijd gekost en de uitkomst van de onderhandelingen was van invloed op de gehele invulling en uitvoering. Daardoor is ook de uitvoeringsplanning opgeschoven. Er is nu een procesplanning opgesteld waarbij gestreefd wordt alle werkzaamheden eind 2023 uitgevoerd te hebben.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Uit de onderzoeken voor sanering en revitalisering blijkt dat de kosten waarschijnlijk hoger liggen dan het huidige beschikbare budget. De komende periode zullen we de uitvoeringsplannen en de ramingen verder uitwerken. Hierdoor krijgen we meer inzicht in de werkzaamheden en kosten. Indien er meer duidelijk is over het noodzakelijke budget voor uitvoering van de revitalisering zullen wij u hierover informeren. Het streven blijft in ieder geval alle werkzaamheden zodanig uit te voeren dat het huidige beschikbare budget voldoende is.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De voorbereidingen voor de uitvoering zijn begonnen en worden zorgvuldig afgestemd met de verschillende disciplines. Er wordt gewerkt aan een inrichtingsplan voor de natuurinvulling waarbij gekeken wordt naar de aanwezige Flora en Fauna en cultuurhistorie, een uitvoeringsplan voor de werkzaamheden voor de revitalisering met sanering en een nieuwe bestemmingsplan.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het streven was alle procedures en werkzaamheden eind 2023 af te ronden. Helaas is dit niet gelukt. Er was meer onderzoek en afstemming noodzakelijk dan verwacht. De huidige planning is erop gericht in 2024 alles uit te voeren.

Ribeslocatie

Wethouder: Visser

Gemeente Winterswijk is eigenaar van een perceel aan de Ribeslaan, de locatie waar een basisschool was gesitueerd. In 2015 is deze basisschool gefuseerd en heeft gemeente Winterswijk de grond terug in eigendom gekregen. Tot op heden is geen andere invulling voor de Ribeslocatie gerealiseerd. In 2023 wordt verder gewerkt aan de herontwikkeling van de Ribeslocatie. Een plan voor woningbouw wordt voorbereid.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Er is een budget van € 50.000 begroot voor de planvoorbereiding en bestemmingsplanwijziging. Een deel van dit budget is besteed aan het participatietraject en de inhuur van een architect ter ondersteuning van dit traject. Het resterende budget wordt in 2024 gebruikt voor de verdere planvoorbereiding en de bestemmingsplanwijziging.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De participatiebijeenkomsten met omwonenden en belanghebbenden zijn afgerond en het participatieverslag wordt opgemaakt. Daarnaast wordt het plan voor woningbouw verder voorbereid op basis van de opgehaalde resultaten en interne adviezen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In kwartaal 4 van 2023 wordt een plan van eisen voorgelegd aan het college. Wanneer dit is vastgesteld kan de bestemmingsplanprocedure worden voorbereid.

Uitvoering project WoooW - gebiedsontwikkeling Weurden

Wethouder: Metaal

WoooW. Dat staat voor Winterswijk ontmoet, ontdekt en ontplooit.

Het WoooW projectgebied ligt aan één van de aanloopstraten (Weurden) in het centrum van Winterswijk, waar winkelleegstand en verpaupering dreigde. Daarom heeft de gemeente de afgelopen jaren een aantal woon- winkelpanden aangekocht om het gebied op te knappen en nieuwe impulsen te geven. Eén van die impulsen is een nieuw cultuurgebouw waarin het centrum voor cultuureducatie Boogie Woogie, de Bibliotheek Oost-Achterhoek en de Winterswijkse Uitdaging WUg gaan

samenwerken.

Tijdens meerdaagse charrettes in de zomer van 2021 konden Winterswijkers meepraten over WoooW. Hieruit kwam duidelijk naar voren dat er veel draagvlak is voor dit plan dat gaat over wonen, werken aan huis, winkelen, cultuur maken en genieten op een historische plek met een jonge vibe. Ook ondernemers in de buurt zijn bereid mee te doen aan de planontwikkeling.

WoooW is een ambitieus plan, want de bouwstart is gepland in 2024. In 2022 wordt de uitwerking van het plan afgerond, zodat de gemeenteraad in februari 2023 een beslissing kan nemen over het project.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Het voorbereidingskrediet en de reservering voor het tekort op de grondexploitatie blijven intact. Die vallen in de jaren 2024 en 2025. Voor de jaren 2026 en verder is er nog geen zekerheid over de beschikbaarheid van (voldoende) budget. Het definitieve besluit valt in het voorjaar van 2025. Dan zal meer duidelijk zijn over de mogelijkheden die de gemeente zelf heeft om te investeren en over de (hoogte van) de toekenning van de subsidie,

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De raad heeft expliciet opdracht gegeven te kijken naar mogelijkheden voor het vergroten van de financiële haalbaarheid, door bijvoorbeeld samenwerking met partners en werving van subsidies. Naast deze vergelijking wordt de 3.300 m²-variant verder uitgewerkt, ook qua stedenbouwkundig kader en gebiedsexploitatie en alternatieve locaties. In het tweede kwartaal van 2023 is de uitwerking voorgelegd aan de raad. De raad heeft uit vijf scenario's gekozen voor ontwikkeling van winkels met daarboven woningen aan het Weurden, een nieuw cultuurgebouw aan de Spoorstraat, wonen op de plek van het huidige Boogie Woogie en wonen, een supermarkt en parkeren voor wonen, supermarkt en centrum. De ontwikkeling van winkels met bovenwoningen op het Weurden zal als eerste worden opgepakt.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In het tweede kwartaal van 2024 beslist de raad over de uitwerkingen die van dat scenario nu gemaakt worden en over het indienen van een aanvraag voor de Impulsaanpak Winkelgebieden. Daarover beslist het Rijk eind 2024, waarna we in het voorjaar van 2025 het definitieve voorstel aan de raad aanbieden ter besluitvorming.

Woningbouw Narcisstraat

Wethouder: Visser

Dit gebied als geheel vraagt om een kwaliteitsimpuls. Een initiatiefnemer heeft een principeverzoek ingediend voor woningbouw in een deel van het gebied (locatie

Meerdink). Het college heeft niet-negatief geoordeeld over de voorgestelde planontwikkeling. De gemeente heeft een grondpositie in het gebied bij de Misterweg/Hyacinthstraat. We verkennen of we vanuit het initiatief tot een ontwikkeling in het hele gebied kunnen komen.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

De grond van de gemeente is verkocht aan de ontwikkelaar voor een prijs van circa € 522.640. Dit ligt onder de boekwaarde van € 630.380. Het verlies op deze verkoop is hiermee afgerond € 108.000. Dit wordt verwerkt bij de eindejaarsrapportage 2023 inclusief 2e prognose.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De ontwikkelende partij heeft een concreet woningbouwplan opgesteld. Deze is ter goedkeuring aan de gemeenteraad voorgelegd. De gemeentelijke grond is onder voorbehoud verkocht aan de ontwikkelaar. Momenteel wordt de bestemmingsplanprocedure voorbereid.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De ontwikkelaar wil dit jaar het bestemmingsplan in procedure brengen.

Doelstellingen

We realiseren een toekomstperspectief in het buitengebied

Activiteiten

Uitvoeren beleidsvisie Landschap en biodiversiteit

Wethouder: Fleuren

We geven uitvoering aan de Beleidsvisie Landschap en Biodiversiteit. We richten ons onder meer op de basis kwaliteit, gebiedsgerichte aanpak erfsoorten, regeling landschap en biodiversiteit particulieren, opleveren biodiversiteitskaart, natuur- en milieueducatie scholen, communicatie en cursussen.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Activiteiten vallen binnen de geldende budgetten.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 geven we uitvoering aan het ecologisch bermbeheer voor alle bermen in het buitengebied. Het onderzoek 'Basiskwaliteit natuur en landschap' is afgerond met een gebiedsbijeenkomst in mei/juni 2023. De 'Gebiedsgerichte aanpak erfsoorten' is afgerond en ingediend bij de provincie. We hebben de natuur- en milieueducatie (NME) voor alle basisscholen voor 2023 - 2025 voortgezet. We hebben uitvoering gegeven aan burgerinitiatieven ter bevordering van de biodiversiteit. De moties 'Verdwenen landschapselementen' en 'Bos van de toekomst' zijn afgerond.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De activiteiten lopen volgens planning.

Uitvoeren project LEADER

Wethouder: Fleuren

LEADER is een Europees fonds voor plattelandsontwikkeling dat valt onder het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB). Europa financiert 50%, nationale overheid 50% (lees gemeenten). In de periode 2016 -2022 was de Achterhoek door de provincie Gelderland aangewezen als LEADER gebied. Er zijn bijna 70 projecten in de Achterhoek gerealiseerd; totale financiering € 5,6 miljoen. De Regio Achterhoek heeft het initiatief genomen om voor de Achterhoek weer de LEADER status te krijgen. Dat is voor de periode 2023-2027. Provincie Gelderland moet hierin nog een keuze maken.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Regio Achterhoek had de gemeenten gevraagd om voor de hele nieuwe LEADER periode € 483.500 te reserveren. Per jaar was dat € 96.700. Er waren al gelden gereserveerd in de begroting. De bijdrage blijkt nu minder hoog te zijn. Wij hebben de bedragen dan ook afgeraamd.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De Regio Achterhoek werkt aan het plan om de Achterhoek weer LEADER gebied te maken. Alle gemeenten doen hieraan mee doordat ze hun bijdragen hebben toegezegd. Provincie Gelderland bepaalt in het najaar 2023 of de Achterhoek opnieuw LEADER gebied wordt.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Indien de Achterhoek opnieuw LEADER gebied wordt, dan geldt dat voor de periode 2024 - 2028. (5 jaar)

Uitvoeren project toekomstbestendige erven

Wethouder: Fleuren

In 2021 is gestart met de uitvoering van het project Toekomstgerichte Erven Achterhoek. De uitvoering loopt door tot half 2023. Dit project ondersteunt erfeigenaren bij het realiseren van een toekomstgericht erf. Erfeigenaren worden uitgenodigd voor een gesprek met een onafhankelijke erfadviseur. Deze gesprekken zijn voor erfeigenaren gratis. Voor eventuele vervolgesprekken zijn er (750) vouchers beschikbaar.

De uitvoering van dit programma ligt bij het Regionaal programmabureau Werken aan toekomstgerichte erven Achterhoek (WATEA). Dit programmabureau wordt deels gefinancierd uit de Regio Deal. De bijdrage van de gemeente is € 200.000 over drie jaar. Dit bedrag is al in 2020 gereserveerd.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

In 2020 is voor meerdere jaren € 200.000 beschikbaar gesteld voor het Regio Deal project Toekomstbestendige Erven.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Het Regiodeal-project 'Werken aan toekomstbestendige erven'; (WATEA) heeft tot doel om erven toekomstbestendig te maken. Binnen dit project nodigen we erfeigenaren uit om in gesprek te gaan met een onafhankelijke erfadviseur over de toekomst van het erf. Na ruim 2,5 jaar blijken minder erfeigenaren van deze mogelijkheid gebruik te maken dan verwacht. Daar komt bij dat in het kader van de Gebiedsaanpak Vitaal Platteland Winterswijk begin 2023 ruim 180 erfgesprekken bij agrarische ondernemers geweest.

De verwachting is dat de vraag naar extra erfgesprekken in Winterswijk het komende jaar beperkt zal zijn. Tegelijkertijd zien we dat er behoefte bestaat aan goede voorbeelden en ervaringen om erven toekomstbestendig te maken. Er is een voorstel gedaan aan de Thematafel circulaire energie en energietransitie. De thematafel heeft aangegeven dat het ontwikkelen en presenteren van kansrijke concepten wezenlijk bij kan dragen aan de doelstelling van de Regiodeal WATEA. Er is besloten om een deel van het budget in te zetten voor verzamelen, presenteren en uitdragen van kansrijk concepten voor toekomstbestendige erven in Winterswijk en Achterhoek.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het project is gestart in 2020. Door corona is het project voor een periode gestopt en later weer opgestart. Het project eindigt rond juli 2024. De afspraak is dat eind 2024 verslaglegging wordt gedaan aan het Rijk.

We voeren het programma Vitaal Platteland uit door middel van een gebiedsgerichte aanpak

Wethouder: Fleuren

Het buitengebied van Winterswijk heeft te maken met uitersten: extreme droogte, stikstofnormen voor vier Natura 2000-gebieden, ruimtevraag vanuit de energietransitie, kwetsbaar cultuurlandschap en bekenstelsel en een sterke terugloop van het aantal boeren. Deze situatie is een bedreiging voor het waardevolle agrarische cultuurlandschap en de leefbaarheid. Samen met de stichting WCL en OWIN is in 2020 het programma Vitaal Platteland opgesteld. Dit programma is gericht op het behoud van de waardevolle natuur en cultuur, en het realiseren van een economisch, sociaal en ecologisch toekomstperspectief voor iedereen die in het buitengebied woont, werkt en recreëert.

De provincie Gelderland heeft het lokale programma in 2021 omarmd. De provincie is samen met mensen uit het gebied (WCL), het Waterschap Rijn en IJssel en de gemeente Winterswijk een proces gestart om te komen tot een Gebiedsaanpak vitaal platteland Winterswijk.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

We zijn de gebiedsaanpak gestart met beperkte kennis over de benodigde financiële en personele inzet. Ook zien we dat elke fase om specifieke kennis en vaardigheden vraagt. We zijn de gebiedsaanpak gestart met minimale personele inzet. De gebiedsaanpak vraagt in deze fase van het proces om een (gemeentelijke) personele uitbreiding. In de eerste prognose is budget bijgeraamd om in 2023 extra ondersteuning te hebben. Overige uren proberen we met interne verschuivingen op te vangen. Met provincie en Waterschap vindt overleg plaats over de financiën verder in het proces.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De Intentieovereenkomst (IOK) en startnotitie zijn in januari 2023 vastgesteld. Er is volgens planning gestart met de uitvoering van de startnotitie Gebiedsaanpak Vitaal Platteland Winterswijk. Deze aanpak moet eind 2024 een toekomstperspectief Vitaal Platteland Winterswijk opleveren. Daarna kunnen we beginnen met de realisatie. 'Geen spijt-maatregelen' kunnen tussentijds worden uitgevoerd.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

We zien inmiddels dat het project te maken heeft met onzekerheid over de kaders vanuit het Rijk. Ook zien we dat het pionierswerk, de nieuwe gebiedsgerichte aanpak, veel vraagt van iedereen die erbij betrokken is. Dit heeft gevolgen voor de planning, de benodigde personele capaciteit en financiële inbreng.

Door de betreffende overheden is de verwachting uitgesproken dat de kaders duidelijk zijn. Binnen het project hebben we afgesproken dat mocht deze

duidelijkheid er onverhoopt niet zijn, we toch de intentie hebben om verder gaan. Er zal dan door het kernteam een voorstel voor een kader met bandbreedte worden opgesteld, welke aan het gebiedsteam en de bestuurlijke gebiedstafel worden voorgelegd. Indien nodig volgt daarop nog een bestuurlijke besluitvorming bij provincie, waterschap en gemeente. Het effect van het ontbreken van duidelijke kaders op de voortgang is nog niet in beeld. We starten begin 2024 met het opstellen van de Gebiedsvisie Vitaal Platteland Winterswijk. Daarna werken we aan het gebiedsplan.

Doelstellingen

We realiseren voldoende woningaanbod waar voor verschillende doelgroepen behoefte aan is

Activiteiten

Een goede voorraad sociale, duurzame huurwoningen

Wethouder: Visser

In de raamovereenkomst en de prestatieafspraken staat nu al dat partijen zich inzetten om bewustwording bij huurders, van hun woongedrag en gevolgen van energiegebruik, te bevorderen. Daarbij faciliteert en ondersteunt de gemeente de huurdersvereniging en De Woonplaats waar mogelijk bij duurzaamheidsprojecten en -activiteiten die bijdragen aan de (gemeentelijke/regionale) duurzaamheidsdoelstellingen. De Woonplaats en de gemeente Winterswijk gaan in gesprek om concrete vervolgafspraken te maken op het gebied van duurzaamheid en levensloopbestendigheid. We streven naar een maximale inzet mede in het kader van armoedebestrijding.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

De ambtelijke inzet zit binnen de reguliere middelen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In de prestatieafspraken 2023 is nu concreet in beeld gebracht wat de totale opgave is m.b.t. verduurzaming van de woningen. Met De Woonplaats en de gemeente wordt gewerkt aan de opgave.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De gemeenteraad heeft in 2022 de gemaakte prestatieafspraken 2023 ter informatie aangeboden gekregen. Donderdag 22 juni 2023 heeft de gemeenteraad een bijeenkomst met betrekking tot het thema duurzaamheid bijgewoond. Dit was een bijeenkomst tussen De Woonplaats en de gemeenteraad. Hier zijn mogelijkheden geweest om vragen te stellen en van gedachten te wisselen.

Onderzoeken mogelijkheden (terug)koop- en erfpachtconstructies

Wethouder: Visser

We willen meer betaalbare koopwoningen voor groepen die moeilijk een woning kunnen kopen. Bijvoorbeeld voor jongeren is het niet eenvoudig om een betaalbare koopwoning te vinden door de gestegen woningprijzen. We onderzoeken de mogelijkheden van koop- en erfpachtconstructies in onze gemeente om het aanbod betaalbare koopwoningen te vergroten.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Het onderzoek wordt uitgevoerd binnen de huidige ambtelijke capaciteit en/of bestaande financiële middelen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We doen onderzoek naar ervaringen bij andere gemeenten in Nederland die (terug)koop- en erfpachtconstructies inzetten. De financiële consequenties worden in het onderzoek meegenomen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het onderzoek was beoogd in het tweede kwartaal. Dit is niet gelukt omdat uitvoering van landelijke wetgeving zoals het opstellen en het uitvoeren van de Regionale Woondeal en wetsvoorstellen, beslag op de ambtelijke capaciteit heeft gelegd. Het onderzoek is gestart in het derde kwartaal, afronding wordt verwacht in het vierde kwartaal van 2023.

Opstellen regionale woonagenda

Wethouder: Visser

In samenwerking met de ambassadeurs van 8RHK stellen we een regionale woonagenda op. In de regionale woonagenda Achterhoek beschrijven we hoe de Achterhoek aan de slag gaat voor goed wonen in onze regio.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Het opstellen van de Regionale Woonagenda Achterhoek vindt plaats binnen het beschikbaar gestelde budget via de 8RHK Ambassadeurs.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In de nieuwe Regionale Woonagenda Achterhoek is onder andere aandacht besteed aan versnelling van de woningbouw, aan betaalbaar en levensloopbestendig wonen en het nog toekomstbestendiger maken van de bestaande woningvoorraad. De Regionale Woonagenda speelt in op de actuele situatie op de Achterhoekse woningmarkt. Ook dient het als regionale visie waaraan beleid, projecten en activiteiten voor wonen worden getoetst.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De Regionale Woonagenda Achterhoek 2023-2030 is in de raadsvergadering van februari 2023 vastgesteld.

Uitvoeren woonvisie

Wethouder: Visser

In Winterswijk zijn er verschillende initiatiefnemers die een gezamenlijke woonvorm willen (laten) realiseren. Het is voor hen moeilijk om van idee tot realisatie over te gaan. Wij ondersteunen deze initiatiefnemers om de kans van slagen voor gezamenlijke woonvormen te vergroten. Vanwege landelijke en provinciale subsidiemogelijkheden is er geen budget nodig.

We organiseren woonavonden samen met inwoners en partijen die actief zijn op het gebied van wonen. Dit doen we bijvoorbeeld met jongeren over het op jezelf gaan wonen of met makelaars die een goed beeld hebben van de vraag op de woningmarkt.

Het is belangrijk dat we voldoende passende huisvesting hebben voor arbeidsmigranten. Arbeidsmigranten zijn belangrijk voor het winterswijkse bedrijfsleven en de lokale economie. Met bedrijven gaan we in gesprek over de huisvestingsbehoefte van arbeidsmigranten om dit maximaal te faciliteren.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Activiteiten vinden binnen bestaand budget plaats.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Ondersteuning van initiatiefnemers die een gezamenlijke woonvorm willen (laten) realiseren verloopt volgens de uitgangspunten van de gemeentelijke woonvisie. De initiatiefnemers hebben voorkeurslocaties benoemd waar ze de woonwensen willen realiseren. De beschikbaarheid en de kenmerken van de gewenste locaties zijn van invloed op de gewenste woonvormen daadwerkelijk worden gerealiseerd.

Vanuit het project woningbouw Ribeslaan zijn er woonavonden geweest met de beoogde doelgroep starters op de woningmarkt over de invulling van de locatie en het woningbouwprogramma. Daarnaast hebben we actief gecommuniceerd over het thema wonen door onder andere publicatie van de digitale kaart met de verschillende

woningbouwplannen. Ook hebben we gesprekken gevoerd over het thema wonen met de OWIN (Ondernemerskring Winterswijk) en de Seniorenraad Winterswijk. Het herijken van het beleid voor de huisvesting van arbeidsmigranten loopt. Een extern onderzoek naar de behoefte en lokale investeringsbereidheid voor flexwoningen voor arbeidsmigranten is afgerond. Daarnaast maken we gebruik van de kennis van de VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten) over het thema huisvesting arbeidsmigranten. Nieuw beleid voor de huisvesting van arbeidsmigranten wordt in het vierde kwartaal voorgelegd aan de gemeenteraad.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Herijking van het beleid voor de huisvesting van arbeidsmigranten is gestart.

Doelstellingen

We zorgen voor duidelijkheid over eigendomssituaties van snippergroen

Activiteiten

Snippergroen en illegaal grondgebruik

Wethouder: Fleuren

In 2016 heeft bureau Eiffel het grondgebruik binnen de gemeente Winterswijk geïnventariseerd. Hieruit is gebleken dat op 595 locaties sprake is van ingebruikname van gemeentegrond. Door particulieren en (agrarische) bedrijven. Soms zijn hier afspraken over gemaakt, in andere gevallen is nog niets geregeld. In 2019 is hiervoor een projectmatige aanpak ontwikkeld en is gestart met pilot project Grondgebruik in de wijken Bargerbosch en Hoge Wieber Noord.

Na ontstane onvrede over het verloop van pilot project Grondgebruik is op 16 december 2020 een motie met raadsbrede steun aangekondigd. Na een toezegging van het toenmalige college van B&W om de pilot tijdelijk stop te zetten en te evalueren, is op 28 januari 2021 de motie ingetrokken. Vervolgens heeft adviesbureau Metafoor Vastgoed en Software B.V. de evaluatie uitgevoerd en op 6 december 2021 opgeleverd. Hierin zijn drie vervolgsenario's voorgesteld. In een richtinggevend politiek forum is de raad op 14 april gevraagd welk scenario de voorkeur heeft.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

De personele capaciteit is opgenomen in de begroting.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Wij verschaffen duidelijkheid over snippergroen aan inwoners en ondernemers van de gemeente Winterswijk en in het bijzonder aan bewoners uit de pilotwijken Bargerbosch en Hoge Wieber Noord. We handelen de dossiers af, eerst van de pilotwijken en daarna pakken we het projectmatig verder op.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In het eerste kwartaal van 2023 zijn de dossiers uit het pilotproject Snippergroen opnieuw beoordeeld op basis van het vastgestelde Snippergroenbeleid van december 2022. Vanaf het tweede kwartaal worden de burgers nader geïnformeerd. Het pilotproject wordt uiterlijk in het vierde kwartaal afgerond. Daarna worden de overige wijken projectmatig verder opgepakt.

Trends en ontwikkelingen

Diverse projecten

Projecten hebben elk hun eigen planning en werkwijze.

Omgevingswet

In het voorjaar is besloten dat op 1 januari 2024 de Omgevingswet in werking gaat treden. Het zal nog enkele jaren duren voordat alle plannen en werkwijzen goed geïmplementeerd zijn. Dit is ook mogelijk door het overgangsrecht.

Wonen / volkshuisvesting

De Rijksoverheid wil de regie op de volkshuisvesting herpakken: 'Volkshuisvesting is terug van weggeweest'. Deze trend is ingezet sinds de benoeming van een minister van Volkshuisvesting (en Ruimtelijke Ordening) in 2022 en heeft geleid tot het opstellen van een Nationale Woon- en Bouwagenda. Deze agenda bevat meerdere programma's met o.a. woningbouw, aandacht voor specifieke doelgroepen, betaalbaar wonen en verduurzaming. Het Rijk pakt de regie en deze regie werkt door op provinciaal en lokaal niveau.

Nieuwe wetgeving en aanpassing van bestaande wetgeving moet (lokale) overheden mandaat én instrumentarium geven. Meer afstemming, monitoring en verantwoording op lokaal, regionaal en provinciaal niveau om uitvoering te geven aan het landelijk beleid.

In de wetsvoorstellen zijn definities (nog) niet altijd helder, keuzes zijn niet of onvoldoende onderbouwd en instrumenten en hulpmiddelen voor de uitvoering zijn onvoldoende ingekaderd en uitgewerkt. Ook is niet altijd duidelijk of je als gemeente een keuze hebt om instrumenten wel of niet in te voeren. Wel is duidelijk dat er een enorme extra werklast bij gemeenten komt te liggen. De zorgen of het allemaal uitvoerbaar is voor gemeenten is daarom groot. Onder andere vanuit de VNG. Naast de personele capaciteit zullen ook financiële middelen nodig zijn, bijvoorbeeld voor het uitvoeren van noodzakelijke onderzoeken.

Voor de gemeente Winterswijk betekent dit dat wij, in combinatie met de Woondeal Achterhoek en de Regionale Woonagenda Achterhoek, meer moeten gaan sturen op betaalbaarheid in de bouwprogramma's. Dit vraagt meer capaciteit dan voorheen.

Daarnaast moet verplicht worden opgesteld:

- een volkshuisvestingsprogramma ter vervanging van de gemeentelijke woonvisie als onderdeel van de omgevingsvisie;
- een gemeentelijk woonzorgvisie die regionaal is afgestemd;
- een huisvestingsverordening voor urgente doelgroepen zoals uitstromers uit intramurale instellingen en jeugdzorg, slachtoffers van huiselijk geweld, daklozen en ex-gedetineerden.

Vitaal Platteland

De Intentieovereenkomst (IOK) en startnotitie zijn in januari 2023 vastgesteld. Er is volgens planning gestart met de uitvoering van de startnotitie Gebiedsaanpak Vitaal

Platteland Winterswijk. Deze aanpak moet eind 2024 een toekomstperspectief Vitaal Platteland Winterswijk opleveren. Daarna kunnen we beginnen met de realisatie. 'Geen spijt-maatregelen' kunnen tussentijds worden uitgevoerd. We zien inmiddels dat het project te maken heeft met onzekerheden over de kaders vanuit het Rijk. Ook zien we dat het pionierswerk, de nieuwe gebiedsgerichte aanpak, veel vraagt van iedereen die erbij betrokken is. Dit heeft gevolgen voor de planning, de benodigde personele capaciteit en financiële inbreng.

Fysiek domein algemeen

Zoals op meerdere gebieden speelt arbeidsmarktkrapte ook in het fysieke domein een grote rol. Het is moeilijk om aan geschikt en voldoende personeel te komen. Op inhoudelijk gebied speelt de stikstofproblematiek een rol. Qua communicatie is participatie nog steeds een ontwikkeling die speelt en waar we in onze processen rekening mee moeten houden.

3.5 Economie en Lobby

Ambitie

Wij koesteren veel bedrijven en de diversiteit ervan. Bedrijvigheid en nabij gelegen werkgelegenheid zijn van vitaal belang voor de leefbaarheid en aantrekkingskracht van Winterswijk. Bedrijven moeten voldoende ruimte hebben zich te ontwikkelen. Samenwerking tussen ondernemers, onderwijs en overheid wordt voortgezet. Wij streven naar een stabiele arbeidsmarkt.

In samenwerking met de sector zorgen we voor voldoende aanbod "het jaar rond" in vrijetijdsbesteding. We kijken hierbij ook nadrukkelijk naar evenementen.

We dragen Winterswijk als merk binnen en buiten Nederland uit. We onderhouden duurzame relaties met samenwerkingspartners landelijk, regionaal en over de grens. We maken actief gebruik van (Europese) subsidies voor de realisatie van onze activiteiten.

Relevante documenten:

- Beleidsnota Economie Winterswijk 2017;
- Omgevingsvisie Buitengebied 2019;
- Centrumvisie 2021;
- Raadsbesluit Locatiekeuze nieuw bedrijventerrein 2021;
- Nota Grenzland Gemeente Winterswijk (2022 - 2024).

Doelstellingen

Het bieden van voldoende ruimte voor de bedrijvigheid in Winterswijk met als uitgangspunt, inbreiding, revitalisering en herontwikkeling

Activiteiten

Locatiekeuze bedrijventerreinen

Wethouder: Visser

We heroverwegen het huidige raadsbesluit over de locatiekeuze van nieuw bedrijventerrein. We erkennen de noodzaak van substantieel extra ruimte voor bedrijvigheid in Winterswijk. Ons uitgangspunt voor bedrijventerreinen blijft dat inbreiding, revitalisering en eventuele herontwikkeling voor uitbreiding gaan. De huidige en toekomstige vraag verplicht ons ook om mogelijke uitbreidingslocatie(s) te zoeken. De aanwijzing van één of meerdere locaties heeft een grote impact op zowel de fysieke als sociale leefomgeving. Het zoekproces moet daarom zorgvuldig gebeuren en op breed vertrouwen kunnen rekenen.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Het budget voor 2023 is bijgesteld in de 1e prognose.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Zorgvuldigheid en het goed meenemen van betrokken partijen (waaronder de raad) is van belang. We doorlopen de volgende stappen:

- rol van de raad;
- participatie;
- deskundige ondersteuning;
- vooraf vastgestelde kaders;
- relatie met Omgevingsvisie Winterswijk in het oog houden.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De locatiekeuze staat gepland voor eerste helft 2024. We doorlopen de volgende stappen:

- vaststellen randvoorwaarden en onderzoeksmethodiek;
- vaststellen selectie locaties;
- verder onderzoeken geselecteerde locaties;
- vaststellen de locatiekeuze.

Programma Toekomstbestendige bedrijventerreinen

Wethouder Visser

We werken samen met het bedrijfsleven en de provincie aan het programma toekomstbestendige bedrijventerreinen. Het programma heeft als doel om bedrijventerreinen te verduurzamen, een groenere en gezondere werkomgeving te creëren en de samenwerking van bedrijven op de bedrijventerreinen te verbeteren. Het programma richt zich zowel op samenwerking en organisatiegraad op het bedrijventerrein als op het programmatisch uitvoeren van fysieke maatregelen. Het programma ondersteunt de gemeente in het omzetten van beleidsambities in duurzaamheid en klimaat naar concrete maatregelen op de bedrijventerreinen.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

De benodigde cofinanciering voor de subsidieaanvragen bij de provincie zijn gedekt in de begroting.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In samenwerking met industriekring OWIN zijn er twee subsidieaanvragen in voorbereiding bij de provincie Gelderland. De ene voor een haalbaarheidsstudie naar parkmanagement op bedrijventerreinen. De andere voor het opzetten van een programma met fysieke maatregelen op bedrijventerreinen. Het programma wordt uitgebreid met verkenning van de mogelijkheden van een Smart Energy Hub op de bedrijventerreinen Veeneslat Zuid en Noord. Dit richt zicht op optimalisatie van de lokale energie-opwekcapaciteit en -verbruik op het bedrijventerrein.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Dit project loopt conform planning.

Doelstellingen

Het maken en vaststellen van een visie op de toekomstige soort bedrijven in Winterswijk

Activiteiten

Toekomstvisie gewenste bedrijvigheid in Winterswijk

Wethouder: Visser

Het Winterswijkse bedrijfsleven kenmerkt zich door een grote diversiteit. Start ups, familiebedrijven die al generaties lang aan Winterswijk zijn verbonden, maar ook bedrijven die begonnen zijn als familieondernemingen maar inmiddels onderdeel zijn van een groot landelijk of internationaal bedrijf. Wij koesteren al deze bedrijven. We maken een visie op het soort bedrijven waar we ons in de toekomst in Winterswijk op willen richten.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Eventuele budgetvraag volgt uit het nog op te stellen van plan van aanpak en wordt indien nodig bijgeraamd.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We bewaken de kwaliteit aan de hand van de volgende factoren:

- participatie;
- duurzaamheid, klimaat en circulaire economie;
- onderwijs en arbeidsmarkt;
- deskundige ondersteuning;
- samenhang met locatiekeuze bedrijventerrein;
- wordt geïntegreerd in de Omgevingsvisie bebouwede kom Winterswijk (zie beleidsveld 3.4).

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Omdat de visie wordt geïntegreerd in de Omgevingsvisie bebouwde kom Winterswijk (beleidsveld 3.4), wordt dit tijdspad aangehouden. Streven is vaststelling eind 2024.

Doelstellingen

In samenwerking ontwikkelen van een jaarrond toeristisch/recreatief aanbod

Activiteiten

Meerjarige afspraken toeristenbelasting

Wethouder: Fleuren

De toeristische sector heeft belang bij meerjarige zekerheid over de hoogte van toeristenbelasting. Het huidige tarievenstelsel voor toeristenbelasting is gelijk gebleven over de periode 2017 - 2023. In de eerste helft van 2023 werken gemeente en bedrijfsleven samen aan een toekomstvisie op de verblijfsrecreatie. Als afgeleide van deze visie bepalen we het tarievenstelsel voor toeristenbelasting voor een nieuwe meerjarige periode. De afspraken zijn onder voorbehoud van de jaarlijkse vaststelling van de begroting door de raad en worden jaarlijks vastgelegd in de verordening toeristenbelasting.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Er zijn geen nieuwe meerjarige afspraken. De doorgevoerde verhoging heeft effect op de begroting vanaf 2024.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Plan was om de kwaliteit te bewaken aan de hand van de volgende factoren:

- participatie van het bedrijfsleven;
- passend bij toekomstvisie op verblijfsrecreatie;
- passend in concurrentiepositie met andere toeristische regio's;
- meerjarige zekerheid.

Vanuit de begrotingsontwikkelingen is nu anders besloten:

- In de begroting 2024-2027 wordt de toeristenbelasting verhoogd in 2024. De meeropbrengst wordt ingezet ter algemene dekking in deze begroting.
- Vereniging Verblijfsrecreatie (VWV) is hierover geïnformeerd.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In april 2023 heeft een eerste afstemmingsoverleg met team belastingen en de sectorvertegenwoordiging plaatsgevonden. In juli is het bestuur VWV geïnformeerd dat het maken van afspraken wordt aangehouden. In september is het bestuur VWV geïnformeerd dat de gemeente afziet van het maken van afspraken en dat de

toeristenbelasting wordt verhoogd in 2024 en 2025 ter algemene dekking in de begroting.

Stimuleren van evenementen voor en door jongeren

Burgemeester Bengevoord

We versterken de gemeentelijke ondersteuning van evenementen voor en door jongeren. Met een groter en beter evenementenaanbod wordt Winterswijk aantrekkelijker voor jongeren, versterken we de dagrecreatie en dragen we bij aan seizoensverlenging voor de verblijfsrecreatie.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

De activiteit is de komende 2 jaar gedekt voor € 50.000 per jaar. Vervolgens vindt een evaluatie plaats.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De activiteiten worden in samenwerking met 100% Winterswijk uitgevoerd conform afspraak.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In het 4e kwartaal wordt gewerkt aan een analyse en voorstel, met aanscherping van de doelstellingen, aandacht voor de specifieke behoeftes van de evenementenorganisatoren. Doel is om het beschikbare budget zuiver en effectief in te zetten in relatie tot de doelstellingen.

Toekomstvisie verblijfsrecreatie

Wethouder: Fleuren

We maken samen met het bedrijfsleven een toekomstvisie op de gewenste ontwikkeling van de verblijfsrecreatie in Winterswijk.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Deze activiteit wordt gedekt in de begroting.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We bewaken de kwaliteit aan de hand van de volgende factoren:

- participatie;

- aansluiting bij omgevingsvisie buitengebied en kom;
- landelijke en regionale trends in toerisme en recreatie;
- deskundige ondersteuning.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In afstemming met de toeristisch sector is een adviesbureau geselecteerd. Het onderzoek en opstellen van de visie is gestart en loopt door in 2024.

Uitvoeren regionale vrijetijdsagenda

Wethouder: Fleuren

We werken samen met de andere Achterhoekse gemeenten aan de uitvoering van de Vrijetijdsagenda Achterhoek 2020-2030. Vanuit deze agenda werken we aan 5 speerpunten:

1. Beleefbaarheid van de Achterhoek vergroten met aanbodontwikkeling;
2. Vitaliteit verblijfsrecreatie op peil houden en verbeteren;
3. Onderscheidende profilering en zichtbaarheid van de Achterhoek voor de nationale- en internationale gast;
4. Gastvrijheid in de regio bevorderen;
5. Positie vrijetijdssector binnen de Achterhoek versterken en verbindingen met andere sectoren intensiveren.

We voeren dit uit met concrete projecten, onder andere gericht op de routestructuren voor wandelen, fietsen, paardrijden en mountainbiken. Eén van de concrete projecten is 'Onbeperkt genieten in de Achterhoek'. Dit project sluit goed aan op de Winterswijkse opgave 'Iedereen doet mee'.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

De projecten zijn gedekt vanuit de regionale begroting van de vrijetijdsagenda. Gemeente Winterswijk levert hieraan een jaarlijkse bijdrage.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Projecten lopen conform afspraak.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De projecten uit de vrijetijdsagenda lopen volgens schema.

Doelstellingen

Indien Corona opnieuw impact heeft, de nodige maatregelen nemen om winkels, horeca en/of andere instellingen in de bedrijfsvoering te ondersteunen

Activiteiten

Beheer Crisis- en herstelfonds Corona

Wethouder: Metaal

Op 14 mei 2020 heeft de gemeenteraad het 'Taskforce plan 100% Winterswijk (van herstel naar beter)' unaniem vastgesteld. Voor de duur van 3 jaar (2020 t/m 2022) heeft de raad hiervoor een incidenteel budget van € 2,5 miljoen beschikbaar gesteld. Op 22 april 2021 is besloten dit bedrag met € 1 miljoen op te hogen tot totaal € 3,5 miljoen. Tot en met begin 2022 zijn financiële toekenningen gedaan vanuit het Crisis- en herstelbudget. Vanaf die periode zijn geen beperkende maatregelen door het Rijk opgelegd voor sectoren als de horeca en/of detailhandel. Dat betekent dat geen nieuwe toekenningen uit genoemd fonds zijn gedaan. Van de € 3,5 miljoen resteerde eind 2021 nog een bedrag van € 618.000.

In het coalitieakkoord 2022 - 2026 "Samen aan de slag" staat dat overwogen wordt het Crisis- en herstelfonds Corona op te heffen, als winkels, horeca en/of andere organisaties en instellingen minstens één jaar zonder door de overheid opgelegde maatregelen opereren. Dat betekent dat het Crisis- en herstelbudget minimaal tot en met het tweede kwartaal van 2023 in stand blijft.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Het nog bestaande budget van € 482.500 is bij de 1e prognose afgeraamd tot € 0.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Het Crisis- en herstelbudget anticipeert en reageert op de coronacrisis waarbij zowel de economische als maatschappelijke effecten betrokken zijn.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Uitgangspunt was dat het Crisis- en herstelbudget minimaal tot en met het tweede kwartaal van 2023 in stand zou blijven. Dan zou worden overwogen of het kan worden opgeheven. De beperkende maatregelen in het kader van corona zijn al meer dan een jaar opgeheven. Het budget is vervallen en deze activiteit is afgerond.

Doelstellingen

Stimuleren ondernemerschap en stabiele arbeidsmarkt

Activiteiten

We hebben een ondernemerspunt

Burgemeester Bengevoerd

We willen professionaliteit en slagkracht in onze ondernemersondersteuning en economische ontwikkeling organiseren in de vorm van het Ondernemerspunt Winterswijk. Dit is gebaseerd op het Duitse model van Wirtschaftsförderungsgesellschaft, zoals we dat ook in Bocholt kennen. Dit is een model waarin gemeente en ondernemersverenigingen vanuit een publiek-private organisatie samenwerken aan een brede economische ontwikkeling.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

De financiën zijn nog niet bekend. De begroting en het financieringsmodel zijn onderdeel van het onderzoek.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Uitvoering conform afspraak.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In de begroting 2024 is er geschrapt in het taakveld economie. Dit betekent dat we nu naar een afronding van de voorbereiding toewerken en dit project waarschijnlijk geen vervolg gaat krijgen.

Doelstellingen

Winterswijk (inter-)nationaal op de kaart zetten waarbij we ons aanbod op het gebied van wonen, werken, winkelen en toerisme uitdragen en streven naar een betere bereikbaarheid over de weg en het spoor.

Activiteiten

Continueren samenwerking met Oekraïense gemeenten via Cities4Cities

Burgemeester Bengevoord

We continueren de samenwerking met Oekraïense gemeenten via het platform Cities4Cities en de VNG International. Sinds 2019 helpen we gemeenten in de Oekraïne op een aantal onderwerpen met onze kennis op verschillende onderwerpen en verbinden we ziekenhuizen en scholen met elkaar. Dit doen we ook in samenwerking met de Winterswijkse uitdaging als het aanvragen voor hulpgoederen betreft.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Er zijn hier geen kosten mee gemoeid.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We sturen alle aanvragen voor hulpgoederen door naar de WUH en gaan met gemeenten in gesprek die een structurele samenwerking voor kennisuitwisseling willen aangaan. We gaan door met het wederopbouwproject Oekraïne dat samen met VNG International in de zomer van 2023 is vormgegeven.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Dit traject is doorlopend. Het VNG vervolproject Oekraïne zal door VNG International worden opgestart.

Deelname aan The European Week of Regions and Cities (bestuurlijk en ambtelijk)

Burgemeester: Bengevoord

Zoals ieder jaar breiden we in 2023 vanuit de Regio Achterhoek, samen met bestuurders, ondernemers en ambtenaren, de Europese contacten uit tijdens de Europese week van regio's en steden in Brussel. Dit doen we in samenwerking met de Provincie Gelderland en Overijssel.

Geld (indicator)**Geld (toelichting)**

Deze activiteit is gedekt vanuit het budget lobby en het budget voor grensoverschrijdende samenwerking bij de 8rhk Ambassadeurs.

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

Loopt conform afspraak.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

De European Week of Regions and Cities gaat plaatsvinden in oktober 2023.

Doorontwikkelen cursusaanbod Grenzhoppers Business School

Burgemeester: Bengevoord

In 2023 breiden we het aanbod aan cursussen en workshops op het gebied van taal en cultuur verder uit en ontwikkelen we een online cursusplatform. Op deze manier faciliteren we grensoverschrijdend werken en recreëren voor onze inwoners en ondernemers en vergroten we de gastvrijheid voor onze bezoekers.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Kosten zijn gedekt uit de Regiodeal.

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

We bieden verschillende cursussen en workshops op het gebied van taal en cultuur aan Duitse en Nederlandse ondernemers en instellingen.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Loopt volgens planning.

Duitse taal stimuleren op Winterswijkse onderwijsinstellingen via Grenzhoppers Business School

Wethouder: Schepers-Janssen

We faciliteren onderwijsinstellingen in Winterswijk met cursussen en workshops over de Duitse taal en cultuur vanuit de GBS. Dit doen we bijvoorbeeld door te faciliteren in het aanbieden van Goethe-certificaten voor VMBO leerlingen. Voor het praktijkonderwijs zetten we in op een structurele inbedding van de Duitse taal in het onderwijs. Op deze manier helpen we scholieren hun kansen op de arbeidsmarkt in onze grensstreek te vergroten en blijven ze als vakkrachten behouden.

Geld (indicator)**Geld (toelichting)**

Voor het jaar 2023 is deze activiteit gedekt vanuit het budget grensoverschrijdende samenwerking.

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

We faciliteren het aanbod van Goethe-certificaten voor vmbo-leerlingen op het GKC.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Het stimuleren van de Duitse taal is een doorlopend proces.

Grensoverschrijdende samenwerking

Burgemeester Bengevoord

Als Winterswijk willen we niet alleen het voortouw nemen op het gebied van grensoverschrijdende samenwerking. Sterker nog, wij willen een voorbeeld zijn in Europa. Met het USAID project Oekraïne van VNG Internationaal, de samenwerking met Mecklenburg-Vorpommern en het winnen van de Europese Green Leaf Award

timmeren we al aardig aan de weg. In 2023 gaan we Winterswijk nog sterker profileren als een sterke gemeente midden in het hart van Europa. Dit doen we in samenwerking met 100% Winterswijk.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

De activiteit is gedekt door budget voor grensoverschrijdende samenwerking.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We streven naar structurele inbedding van Europees beleid in ons Internationaal beleid.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Dit proces is doorlopend.

Lobby

Burgemeester: Bengevoord

Door zichtbaarheid in Den Haag brengen we de Achterhoek in het algemeen en Winterswijk in het bijzonder dichterbij. Als lid van Nieuwspoort maken we gebruik van de door Nieuwspoort georganiseerde lobbymomenten, waarbij we Winterswijkse ondernemers en bestuurders faciliteren om themagericht in gesprek te gaan met Kamerleden en bewindslieden.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

De activiteiten zijn gedekt door het budget lobby.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Tijdens het Lentefestival 2023 in Den Haag wordt de Achterhoek in het algemeen en Winterswijk in het bijzonder ieder jaar dichterbij Den Haag gebracht. Winterswijkse en Achterhoekse ondernemers en bestuurders nemen jaarlijks deel aan deze activiteit die vanuit de 8rhk Ambassadeurs wordt georganiseerd. Zij gaan themagericht in gesprek met Kamerleden en bewindslieden.

In 2023 starten we een gezamenlijke lobby met de M50 gemeenten op een selectief aantal onderwerpen die voor alle gemeenten van toepassing zijn.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De bijeenkomst heeft plaatsgevonden in mei 2023. Het lobbytraject vanuit de M50 wordt gedurende het jaar opgestart.

Opstellen lobbyplan 2023

Burgemeester Bengevoord

In het eerste kwartaal van 2023 wordt er een lobbyplan opgesteld. Basis vormt het nieuwe coalitieakkoord en actualiteiten waar we als gemeentelijke organisatie flexibel op in moeten spelen.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Dit wordt gedekt binnen bestaand budget voor lobby, waar € 25.000 is gereserveerd voor 2023.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We stellen speerpunten voor het lobbyplan op vanuit coalitieakkoord en actualiteiten. Er is een cursus lobby georganiseerd voor het college.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De lobbycursus is afgerond. Lobby vindt tot eind 2023 doorlopend plaats.

Organiseren werkbezoek ambassadeurs Den Haag en Berlijn (in samenwerking met 8RHK-ambassadeurs, Twente en Nederlandse Ambassade in Berlijn)

Burgemeester: Bengevoord

In 2023 organiseren we een bestuurlijk werkbezoek in Berlijn of Den Haag. We doen dit in samenspraak met 8RHK-ambassadeurs en de andere Achterhoekse gemeenten.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

N.v.t.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In overleg is besloten dat er dit jaar geen werkbezoek in onze regio wordt georganiseerd.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Er vindt in 2023 geen werkbezoek in onze regio plaats. De ambassadeurs bezoeken dit jaar een andere regio.

Subsidies

Burgemeester Bengevoord

Voor een optimale benutting van (Europese) subsidiemiddelen voor de uitvoering van projecten en activiteiten zetten we binnen onze organisatie een subsidiestructuur op. Voorafgaand laten we een subsidiescreening uitvoeren die inzicht biedt in de huidige situatie met betrekking tot subsidieverwerving (nulmeting), de huidige subsidiemogelijkheden en een advies geeft voor het borgen van subsidieverwerving binnen de organisatie.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Voor co-financiering van subsidietrajecten en de inhuur van het subsidiebureau zijn extra middelen aangevraagd.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De nulmeting is uitgevoerd. De adviezen uit het bijbehorende rapport worden nu verder geïmplementeerd. Vanuit de nulmeting maken we een inschatting van het aantal realistische subsidietrajecten voor 2023.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Door een subsidiebureau is een subsidiescreening uitgevoerd. Deze screening geeft inzicht in de huidige situatie met betrekking tot subsidieverwerving en de huidige subsidiemogelijkheden. Verder is daar een advies uitgekomen voor het borgen van subsidieverwerving binnen de organisatie. De adviezen worden nu verder geïmplementeerd. Daarnaast zijn we bezig met het opzetten van een subsidie strategie. Het werven van subsidies is een doorlopend proces.

Titel Green Leaf Award Internationaal blijven uitdragen

Burgemeester Bengevoord

In september 2021 heeft de gemeente Winterswijk de Green Leaf Award gewonnen. Naast de eer om deze titel te mogen dragen gedurende het jaar 2022 is de gemeente Winterswijk automatisch deel van het Europese netwerk van de gemeenten en steden geworden die de Green Capital of de Green deal Award

hebben gewonnen. Ook in 2023 maken we gebruik van de gelegenheid om de zichtbaarheid van Winterswijk op Europees niveau te vergroten.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Er is een budget voor grensoverschrijdende activiteiten van € 10.000 beschikbaar.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We nemen deel aan bijeenkomsten van het Europese netwerk.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Deze activiteit is doorlopend.

Uitvoering Regio Deal Grensoverschrijdende samenwerking (GROS)

Burgemeester: Bengevoord

Tot eind 2023 geven we uitvoering aan de Regio Deal GROS. Zo helpen we ondernemers de grens over. We organiseren cursussen en workshops vanuit de Grenzhoppers Business School (GBS), en verbinden deze met de activiteiten van het internationaal netwerkbureau. Voor de GBS ontwikkelen we in 2023 een e-learning module om het cursusaanbod ook digitaal nog beter te ontsluiten.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

De Regio deal financiert deze activiteit.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Vanuit het project zijn in 2023 een aantal doelstellingen vastgesteld. Eind 2023 loopt het project af.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Eind 2023 loopt het project af.

Trends en ontwikkelingen

Economie

Algemeen

De nasleep van Corona, oorlog in Oekraïne, energiecrisis, stikstofproblematiek, hogere rente en inflatie hebben effect op onze economie. Het concrete effect hiervan op de lokale Winterswijkse economie laat zich moeilijk inschatten. Het zijn conjuncturele schommelingen, die voor de korte termijn mogelijk invloed hebben op de ontwikkeling woningbouwplannen en uitbreidingsplannen in het bedrijfsleven. De behoefte aan bedrijventerrein voor de lange termijn blijft bestaan.

Arbeidsmarkt

Een algemene ontwikkeling is de huidige krapte op de arbeidsmarkt. Dit speelt in vele beroepsgroepen in de gehele Achterhoek. Het bedrijfsleven zet in op procesinnovatie, automatisering en robotisering, gericht op een hogere arbeidsproductiviteit en werving van personeel van buiten de regio, waaronder arbeidsmigranten. Ook het belang van het behouden van jongeren in de regio wordt hierdoor nog groter. Zowel voor werving van personeel van buiten de regio als behoud van jongeren ligt er een grote uitdaging in het bieden van passende huisvesting en goede mobiliteitsvoorzieningen. Dit vraagt om integrale inzet van de Achterhoekse thematafels Smart werken & Innovatie, Wonen & Vastgoed, Onderwijs & Arbeidsmarkt en Mobiliteit.

Lobby & subsidieverwerving

Voor Winterswijk zijn de volgende trends voorstelbaar:

1. Meer aandacht voor duurzaamheid en Sustainable Development Goals (SDG's).
2. Betere afstemming met burgers.
3. Toenemende complexiteit van de lobby.
4. Meer aandacht voor subsidieverwerving.
5. Europeanisering.

Financiële afwijkingen programma 3

Baten en Lasten

Exploitatie Bedragen x €1.000	Prognose 1 2023	Prognose 2 2023	Mutaties Prognose 2 2023
Baten			
3.1 Openbare ruimte			
2.1 Verkeer en vervoer	144	144	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	134	138	5
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	242	257	15
Totaal 3.1 Openbare ruimte	520	539	20
3.2 Klimaat, water en milieu			
7.2 Riolering	4.587	4.587	0
7.3 Afval	3.144	3.144	0
Totaal 3.2 Klimaat, water en milieu	7.730	7.730	0
3.3 Duurzaamheid			
7.4 Milieubeheer	822	1.513	690
3.4 Gebiedsontwikkeling en wonen			
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	2.551	2.551	0
8.1 Ruimte en leefomgeving	135	330	195
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	1.234	1.349	115
8.3 Wonen en bouwen	481	824	343
Totaal 3.4 Gebiedsontwikkeling en wonen	4.401	5.054	653
3.5 Economie en lobby			
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	111	111	0
3.4 Economische promotie	1.004	1.004	0
Totaal 3.5 Economie en lobby	1.115	1.115	0
Totaal Baten	14.588	15.951	1.363
Lasten			
3.1 Openbare ruimte			
2.1 Verkeer en vervoer	5.408	5.367	-41
2.2 Parkeren	81	81	0
2.5 Openbaar vervoer	0	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.169	4.168	-1
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	320	320	0
Totaal 3.1 Openbare ruimte	9.979	9.937	-42
3.2 Klimaat, water en milieu			
7.2 Riolering	3.734	3.573	-161
7.3 Afval	2.676	2.676	0
Totaal 3.2 Klimaat, water en milieu	6.410	6.249	-161
3.3 Duurzaamheid			
7.4 Milieubeheer	3.006	3.368	362
3.4 Gebiedsontwikkeling en wonen			
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	2.691	2.671	-20
8.1 Ruimte en leefomgeving	4.439	3.310	-1.129
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	1.271	1.247	-24
8.3 Wonen en bouwen	1.322	1.311	-11
Totaal 3.4 Gebiedsontwikkeling en wonen	9.724	8.540	-1.184
3.5 Economie en lobby			
3.1 Economische ontwikkeling	635	255	-380
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	461	440	-21
3.4 Economische promotie	489	512	23
Totaal 3.5 Economie en lobby	1.585	1.207	-378
Totaal Lasten	30.703	29.301	-1.402
Onttrekkingen			
3.1 Openbare ruimte			
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	0	0	0

Exploitatie Bedragen x €1.000	Prognose 1 2023	Prognose 2 2023	Mutaties Prognose 2 2023
3.2 Klimaat, water en milieu			
7.2 Riolering	16	16	0
3.3 Duurzaamheid			
7.4 Milieubeheer	100	100	0
3.4 Gebiedsontwikkeling en wonen			
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	0	0	0
Totaal Onttrekkingen	116	116	0
Gerealiseerd resultaat	-15.999	-13.234	2.765

Openbare ruimte

Er zijn geen mutaties > € 50.000.

Klimaat, water en milieu

Het voordeel van € 161.000 betreft het voorstel om het restantbudget voor klimaatadaptatie naar 2024 over te hevelen. Hiermee kunnen diverse klimaatadaptatieve maatregelen begin 2024 worden uitgevoerd:

Project Wooldstraat/Willinkstraat dat dan uitgevoerd gaat worden. De uitvoering gaat pas van start in januari 2024 omdat winkels eind dit jaar een drukke periode hebben en geen overlast willen hebben.

Geveltuinen project loopt nog en worden eind dit jaar en begin volgend jaar aangelegd. Betaling volgt in het 1e kwartaal 2024.

Opstellen masterplan klimaatadaptatie en PVE openbare ruimte lukt dit jaar niet, dit wordt begin 2024

Enkele kleinere groenherinrichtingen gaan door het seizoen pas laat in de herfst of winter van start, deze zijn gereed begin 2024.

Duurzaamheid

De verhoging van de baten van € 690.000 wordt grotendeels als volgt verklaard:

- hogere baten Rijksbudget Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid (CDOKE) € 567.000 V

- hogere baten Rijksbudget Energiebesparende maatregelen
€ 269.000 V

- overhevelen Rijksbudget Sanering Verkeerslawaaai
€ 109.000 N

Voor de eerste twee onderdelen hebben we vanuit het Rijk een (aanvullende) specifieke uitkering ontvangen.

Vanuit het Rijk hebben we subsidie ontvangen voor de voorbereidingen om hoogbelaste woningen vanwege wegverkeer te saneren. De sanering bij een twee-tal wegen wordt voorsnog niet uitgevoerd. Daarom wordt voorgesteld om dit budget over te hevelen naar 2024.

De hogere lasten van € 362.000 wordt als volgt verklaard:

- hogere lasten CDOKE € 567.000 N

- hogere lasten Energiebesparende maatregelen € 269.000 N

- lagere lasten uitvoering klimaatakkoord € 150.000 V

- lagere lasten / overheveling Green Leaf € 116.000 V

- overheveling budget Sanering verkeerslawaaai € 116.000 V

Voor de eerste twee posten worden naast de ontvangen Rijksmiddelen ook dezelfde bedragen opgevoerd als lasten.

Het budget voor de uitvoering van het klimaatakkoord is verlaagd omdat deze kosten nu uit de CDOKE gefinancierd kunnen worden.

We stellen voor om een bedrag van € 35.000 van het budget Green Leaf over te hevelen naar 2024 omdat we ons hebben gecommitteerd om de komende jaren onderdeel te blijven van het Green Leaf netwerk. Het overige deel van de verlaging is een correctie op een doorgevoerde overheveling bij de jaarrekening 2022.

Voor de overheveling van het budget Sanering Verkeerslawaaï verwijzen we naar de toelichting bij de baten.

Gebiedsontwikkeling en wonen

De verhoging van de baten van € 653.000 wordt grotendeels (€ 530.000) verklaard door hogere opbrengsten uit bouw- en bestemmingsplanleges. De te ontvangen leges voor bestemmingsplannen zijn met een bedrag van € 190.000 naar boven bijgesteld. Dit komt omdat dit jaar veel plannen die op basis van het ruimere beleid, de omgevingsvisie Buitengebied, mogelijk zijn geworden ook tot een concreet bestemmingsplan zijn gekomen. Dit zijn meerdere plannen op erven in het buitengebied waar meerdere woningen kunnen worden gerealiseerd. Daarnaast is een bestemmingsplan tot stand gekomen voor een locatie waar het bedrijf is verhuisd en hiervoor wordt ingevuld met een woningbouwlocatie voor 14 woningen in de bebouwde kom. Volgens de planning zullen nog circa 7 plannen als ontwerp-bestemmingsplan worden opgeleverd vóór 1 januari 2024 (vanwege de Omgevingswet) en hiervoor kunnen nog dit jaar leges in rekening worden gebracht en ontvangen. Dit zijn 6 plannen gelegen in het buitengebied en 1 in de bebouwde kom.

De bouwleges zijn met een bedrag van € 340.000 naar boven bijgesteld. Tot voor kort was de beoogde invoeringsdatum van de Omgevingswet en de daarbij behorende Wet kwaliteit bouw (Wkb) 1 juli 2023. Dit zou betekenen dat per 1 juli 2023 veel minder leges in rekening zouden kunnen worden gebracht omdat het technische deel van een bouwvergunning ondergebracht zou worden bij private kwaliteitsborgers en niet meer bij de gemeente. Daarom zijn de leges bij het opstellen van de begroting 2023 lager begroot. Echter de beoogde inwerkingtreding is verzet naar 1 januari 2024 waardoor ook de 2e helft van 2023 leges voor het technische deel in rekening worden gebracht. Dit draagt bij aan een bijstelling van de bouwleges. Daarnaast zijn er een groter aantal grotere projecten vergund dan begroot.

Daarnaast wordt dit verklaard door het incidentele resultaat van € 115.000 op de grondexploitatie dat betrekking heeft op de mutatie boekwaarde van enkele complexen.

De verlaging van de incidentele lasten van € 1.184.000 wordt met name als volgt verklaard :

- overheveling bijdrage aan Project Terra Temporalis	€
1.000.000 V	
- overheveling budget Project gebiedsontwikkeling Driemarkweg	€
425.000 V	
- overheveling voorbereidingsbudget Project Weurden/ Wooow	€
160.000 V	
- overheveling budget onderzoek locatie bedrijventerrein	€
20.000 V	
- overheveling budget beleid omgevingsvisie	
€ 100.000 V	

- overheveling budget Vitaal Platteland
€ 25.000 V
- overheveling budget voorbereiding Project Gaxel
€ 11.000 V
- bijraming incidentele last Project Triparti
€ 686.000 N

het voorstel is bovenstaande restantbudgetten van € 1.741.000 naar 2024 over te hevelen.

Hieronder volgt van enkele bedragen een nadere toelichting :

Project Terra Temporalis

dit betreft de bijdrage aan het te realiseren museum.

Project gebiedsontwikkeling Driemarkweg

Dit betreft de afdekking van de kleiput.

Project Weurden / Wooow

Dit budget wordt in 2024 aangewend voor het verder uitwerken van de plannen inzake Wooow, mede t.b.v. de subsidieaanvraag impulsaanpak winkelgebieden.

Project Triparti

deze incidentele last van € 686.000 vloeit uit het driehoeks-initiatief Spoorbosje-Dingstraat-Busremise. Dit betreft de afkoop recht van opstal aan Stichting 't Kreil, een afkoopsom sanering spoorbosje en sloop- en saneringskosten locatie Dingstraat. Hiervoor volgt een separaat Raadsbesluit.

[Economie en Lobby](#)

Het voordeel van € 378.000 wordt met name verklaard door de voorgestelde overheveling van het restantbudget van het Project Dennenoord. Dit betreft de uit te voeren revitalisering van het terrein.

[Onttrekkingen en toevoegingen reserves](#)

Er zijn geen mutaties.

Programma 4 Bestuurlijk Winterswijk

Inleiding

Algemene ondersteuning, bestuur

Onze manier van besturen is betrokken, laagdrempelig en transparant. Met een nuchtere kijk op zaken en gezond boerenverstand. We werken in het belang van de inwoner en waarderen hun mening. We hechten aan inwonersparticipatie en trekken als raad en college graag samen op.

Dienstverlening

We gaan samen aan de slag en inwoners worden tijdig, actief en laagdrempelig betrokken bij besluiten die hen direct raken.

Veiligheid en ondermijning

Je veilig voelen is een basisbehoefte en vraagt om meer aandacht. Criminaliteit wordt voorkomen. We ondersteunen een integrale aanpak om ondermijning tegen te gaan en onze gemeente veilig te houden.

4.1 Bestuur, organisatie en dienstverlening

Ambitie

We hebben een bestuur en organisatie die er zijn voor heel Winterswijk, alle inwoners, organisaties en bedrijven. We versterken de lokale democratie en realiseren de doelen uit het coalitieakkoord.

We gaan samen aan de slag voor inwoners en met inwoners. Inwoners worden tijdig, actief en laagdrempelig betrokken.

Relevante documenten:

- Organisatievisie;
- Visie op dienstverlening.

Doelstellingen

We betrekken zo veel mogelijk inwoners, organisaties en bedrijven bij wat we willen realiseren met een open en transparante bestuurlijk stijl

Activiteiten

Organiseren pilot burgerforum en effecten daarvan in beeld brengen

Wethouder: Metaal-ten Dolle

De gemeenteraad heeft in 2022 het participatiekader vastgesteld. In participatieprocessen wordt vooraf bepaald welke rol inwoners / ondernemers krijgen van informeren tot co-creëren. De gemeenteraad vraagt als mogelijke aanvulling op het participatiekader een pilot te houden met een burgerforum. De pilot moet de effecten in beeld te brengen van het werken met een burgerforum. We willen de pilot burgerforum koppelen aan een geschikt project.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Vanwege de keuze om het burgerforum niet in te zetten in Winterswijk is dit niet langer van toepassing.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Afgelopen kwartaal is er een onderzoek naar het Burgerforum gedaan. Er is gekeken wat het burgerforum is, wat het doel van het burgerforum is en waarom je dit wel of niet zou inzetten in Gemeente Winterswijk. Op basis van de genoemde informatie en de huidige begroting van gemeente Winterswijk stellen wij vast dat op dit moment de capaciteit en financiële middelen die gevraagd worden om een gefundeerd en juist uitgevoerd burgerforum te laten plaatsvinden niet wenselijk en mogelijk is. Er zijn op dit moment voldoende alternatieven op eenzelfde doel te bereiken.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Kenbaar is gemaakt om het burgerforum niet in te zetten in Gemeente Winterswijk.

Toekomstvisie Winterswijk

Wethouder: Metaal

Er is in Winterswijk behoefte aan een overkoepelende toekomstvisie voor heel Winterswijk. Het gaat over zowel het fysiek als sociaal domein. De toekomstvisie draagt bij aan een leefbaar Winterswijk. Op basis van data onderzoek en met een blik op de toekomst brengen we in beeld waar we in Winterswijk naar toe willen. Wat zijn de trends en ontwikkelingen en wat is het toekomstverhaal van Winterswijk? De toekomstvisie kent geen eigen proces maar gaat samen in het bestaande proces van de omgevingsvisie bebouwde kom.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Het budget voor "Visie Winterswijk 2061" wordt overgezet naar het budget "Beleid Omgevingsvisie".

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De toekomstvisie komt te vervallen en wordt onderdeel van de omgevingsvisie bebouwde kom. Voor de toelichting wordt verwezen naar programma 3.4.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De toekomstvisie komt te vervallen en wordt onderdeel van de omgevingsvisie bebouwde kom. Voor de toelichting wordt verwezen naar programma 3.4.

Uitvoeren programma dienstverlening

Wethouder: Metaal-ten Dolle

In het uitvoeringsprogramma dienstverlening wordt de dienstverleningsvisie concreet vertaald naar de praktijk. Wat goed gaat, blijven we goed doen. De basis komt op

orde. We verbeteren de dienstverlening door input op te halen bij klanten (klantreizen). We informeren klanten actief over de duur en status van hun aanvraag of verzoek. We houden ons aan de afspraken. We werken met servicenormen die we monitoren in een dashboard en waarop gestuurd wordt. We werken met een proef van beeldbrieven voor laaggeletterden en anderstaligen.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

De middelen zetten we met name in voor een projectmanager welke de algemene en teamgebonden verbeteringen aanjaagt en faciliteert. Er zijn landelijk middelen beschikbaar specifiek voor dienstverlening, de zogenaamde POK gelden. Dit naar aanleiding van de kindertoeslagaffaire en de wens om verbeterde dienstverlening met name aan kwetsbare groepen. Deze middelen worden hierbij ingezet.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In het onderzoek Waarstaatjegemeente.nl scoren we een 7 (2021). In het onderzoek van 2024 willen we een 7,5 scoren om in het onderzoek van 2026 uit te komen op een dikke 8.

We leggen de lat van onze dienstverlening hoog en streven uiteindelijk naar een 9. Belangrijke aandachtspunten zijn een tijdige afhandeling van zaken en afspraak is afspraak. Onze manier van communiceren is open en transparant en het liefst mondeling. Op die manier komen we meer in verbinding met de klant en creëren we meer begrip voor onze besluiten.

Winterswijk heeft een vastgestelde dienstverleningsvisie. In 2023 werken we aan een algemene aanpak als rode draad door de gehele organisatie. Tegelijkertijd leveren we een grote diversiteit aan diensten en producten. Daarom willen we juist met de teams een verbeterslag maken specifiek gericht op de eigen resultaten van teams en professionals die daar werken.

Het uitvoeringsprogramma Dienstverlening is in uitvoering en in kwartaal 2 en 3 van 2023 met name gericht op de verbetering van de dienstverlening binnen het fysieke domein. Er is een plan van aanpak opgesteld waarbij integraal gekeken wordt naar diverse facetten onder andere HR, competenties, I-kolom, mindset, houding en gedrag. Daarnaast is er specifieke aandacht voor de openstaande aanvragen en verzoeken en het opvolgen van van deze zaken. Dit plan en de manier van werken is een blauwdruk om verder in de organisatie ook tot uitvoer te brengen.

Daarnaast is de Projectleider Dienstverlening betrokken bij de programma's Omgevingswet en Office 365 als ook bij dienstverlening en optimalisatie Burgerzaken. Hieronder vallen ook de klanttevredenheidsonderzoeken die uitgevoerd zijn of uitgevoerd gaan worden in de toekomst en de verdere uitwerking van de servicenormen binnen gemeente Winterswijk.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

1 januari tot en met 31 december

Dienstverlening staat centraal in alle doen en laten van de gemeente Winterswijk. Daarom is het nodig om continue aandacht te geven aan de ontwikkeling van onze dienstverlening. In de aanpak kiezen we voor een aanpak deels met quick wins voor de gehele organisatie en een projectmatige aanpak in een specifiek domein.

Doelstellingen

We hebben een slagvaardige en deskundige organisatie

Voor activiteiten in de bedrijfsvoering verwijzen we naar de paragraaf bedrijfsvoering in de begroting.

Doelstellingen

We interesseren inwoners voor de democratie en politiek

Activiteiten

Implementatie kinderraad en andere projecten gericht op jeugd.

Burgemeester Bengevoerd

Er komt een kindergemeenteraad om de jeugd beter te betrekken bij de politiek.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Met ingang van 2023 wordt in de begroting een jaarlijks budget van € 5.000 opgenomen. Dit bedrag wordt gebruikt om een plan van de kindergemeenteraad uit te voeren. Dit bedrag is in 2023 ook uitgegeven.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In april en mei 2023 is een aantal basisscholen begonnen aan de workshops ter voorbereiding op de vergadering van de kindergemeenteraad die op 15 juni is gehouden onder voorzitterschap van de burgemeester. Tijdens de vergadering van de kindergemeenteraad zijn de kinderen met elkaar in debat gegaan over hun zelfbedachte plannen voor iets in de gemeente wat zij willen realiseren. Het gekozen plan, een springkussenfestival, is in de zomervakantie van 2023 al gerealiseerd.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De kindergemeenteraad en de projecten met middelbare scholen zijn in het voorjaar van 2023 gestart door de griffie. Op 15 juni 2023 heeft de kinderraad plaatsgevonden. Het gekozen plan is in de zomervakantie al gerealiseerd.

Doelstellingen

We zorgen voor een laagdrempelige en persoonlijke gemeentelijke dienstverlening

Activiteiten

E-diensten uitbreiden en achterliggende processen optimaliseren

Wethouder: Metaal

We breiden de e-diensten uit aan de hand van de ontwikkelingen van de vakspecifieke software van bijvoorbeeld het sociaal domein en het ruimtelijk domein. Waar deze vakspecifieke software ontbreekt, ontwikkelen we zelf e-diensten. We passen achterliggende processen aan, zodat we zo efficiënt en effectief mogelijk werken met een hoge gebruikersvriendelijkheid en snelle afhandeling van de vragen van onze inwoners of andere klanten.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Geld is gereserveerd in het automatiseringsplan

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Er zijn inmiddels zo'n vijftig e-diensten in gebruik, met name voor burgerzaken, vergunningen en documenten die via de website digitaal kunnen worden aangevraagd. Werkprocessen worden hier op aangepast. Dit proces loopt gestaag door. Er is wel vertraging in de planning ontstaan wegens benodigde extra ondersteuning aan medewerkers om volledig digitaal te werken.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het team informatievoorziening is in opbouw en samen met externe menskracht in staat de planning te volgen. De verandering krijgt gestaag vorm.

Trends en ontwikkelingen

Dienstverlening

De projectleider heeft de eerste maanden van het project zich gericht op het in kaart brengen van de huidige situatie binnen de organisatie. Daarnaast richt zij zich op een aantal teams om met hen vanuit een dienstverleningsvisie concrete punten te optimaliseren. Deze aanpak continueren wij in 2023.

Informatiehuishouding

De I-kolom is voortvarend de gehele organisatie en bijbehorende applicaties aan het inventariseren. Daarnaast is ingezet op het live laten gaan van diverse E-diensten. Dit is inmiddels gerealiseerd maar blijft ook een doorlopend proces. Applicaties worden waar mogelijk ver-Saasd. Deze optimalisatie van informatiecomponenten en bestaande werkprocessen blijft doorlopend de aandacht houden.

HRM

De uitdaging van de gemeente ligt in de krapte van de arbeidsmarkt, vooral in het licht van de verwachte natuurlijke uitstroom in de komende jaren. Om nieuwe talenten aan te trekken en de huidige medewerkers te behouden, is het van essentieel belang dat de gemeente aantrekkelijk blijft als werkgever. We hebben op maat gemaakte programma's ontwikkeld om een sterke betrokkenheid en binding te bevorderen. Medewerkers worden aangemoedigd om zichzelf te ontwikkelen, en het management staat klaar om hen hierin te ondersteunen. Voldoende budget voor

ontwikkeling en opleiding is daarbij cruciaal. De voorgenomen bezuiniging op het huisvestingsbudget heeft een direct effect op het werkconcept. Het werkconcept wordt feitelijk ondersteund door het huisvestingsconcept en beide concepten zijn daarmee nauw met elkaar verbonden. Het werkconcept wordt daarom herijkt en in balans gebracht met de beschikbare middelen voor het huisvestingsconcept.

Financieel beheer en Control

Een belangrijke ontwikkeling betreft de wettelijke vereisten met betrekking tot rechtmatigheidstoetsing, waarbij gemeenten zelf verantwoordelijk zijn voor de uitvoering hiervan. Dit houdt in dat er enerzijds een plan moet worden opgesteld met daaropvolgende verbeteringen van de werkprocessen. Daarnaast is er behoefte aan interne capaciteit voor controle, beoordeling en verantwoording.

In het derde kwartaal is een initiatief gestart om de financiële processen te verbeteren, met de focus op het op orde brengen van de basis. In lijn met deze financiële verbeteringen is het eveneens van belang om de rol van business control binnen onze organisatie vorm te geven. Dit is essentieel, niet alleen in het kader van rechtmatigheid, maar ook ter ondersteuning van verbeterde sturingsinstrumenten en het management.

Inkoop

De gemeente heeft een deskundig Team Inkoop, maar de inkooporganisatie als geheel is niet voldoende volwassen. Er is behoefte aan groei naar een hoger niveau, het ontwikkelen van concerninkoop, het betrekken van decentrale inkopers (budgethouders), contracteigenaren en de implementatie van een centraal contractbeheerssysteem.

De accountant heeft vastgesteld dat er onvoldoende controle is op de naleving van de regels voor Europese aanbesteding, hoewel dit nog niet heeft geleid tot een afkeurende verklaring. Dit benadrukt de noodzaak van verdere ontwikkeling van de inkooporganisatie. Het huidige team, bestaande uit twee parttime professionals, is echter ontoereikend om de gehele inkooporganisatie adequaat te ondersteunen. Het vergroten van de omvang van het Team Inkoop is essentieel om actief bij te dragen aan rechtmatige inkoop binnen de gemeente.

4.2 Openbare orde en veiligheid

Ambitie

We houden onze gemeente veilig, ontmoedigen criminaliteit en verhogen het veiligheidsgevoel van onze inwoners.

Relevante documenten:

- Wabo-beleidsplan gemeente Winterswijk;
- Uitvoeringsprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving.

Doelstellingen

We gaan drugsproblematiek tegen

Activiteiten

Actieve aanpak straathandel drugs, onder andere bij scholen en evenementen

Burgemeester Bengevoerd

Bij aantreffen van drugshandel zetten wij waar mogelijk bestuurlijke handhaving in. Daarnaast investeren wij in een nog intensievere samenwerking met scholen om zowel preventief als repressief te kunnen optreden tegen drugsgebruik en drugshandel op scholen. Denk hierbij aan de inzet van drugshonden en het aanpassen van schoolreglementen om de aanpak laagdrempeliger in te kunnen zetten.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Er is voor deze activiteit € 2.000 geraamd.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Inhoudelijk loopt het conform plan. Naast het uitvoeren van een controle (die nog gepland moet worden) is er een jeugdoverleg opgestart waarbij ketenpartners aansluiten om vroegtijdig te signaleren.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Deze activiteit vindt in de eerste helft van 2023 plaats. In overleg met het GKC heeft er tot op heden nog geen controle plaatsgevonden. Zij komen met een nieuwe geschikte datum. De doelstelling is begin nieuw schooljaar (eind 2023).

Hard optreden tegen drugsoverlast

Burgemeester Bengevoerd

Samen met de politie treden we hard op tegen drugsoverlast. Hierbij maken we gebruik van elkaars handhavinginstrumenten.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Er is geen budget benodigd.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Na drugoverlast optreden via zowel het strafrecht als het bestuursrecht.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Dit is een doorlopend proces.

Preventiecampagnes tegen drugsgebruik

Wethouder: Schepers-Janssen

Het gebruik van drugs door jongeren en jongvolwassenen is voor gemeente Winterswijk een belangrijk thema. Onverantwoord gebruik hiervan kan leiden tot problemen voor de gezondheid en directe leefomgeving. Ook kan het aanleiding

geven voor overlast op de omgeving (criminaliteit). In Winterswijk zijn momenteel signalen van drugsgebruik door jongeren die de gemeente zorgen baren. "Iris in de Buurt" (IrisZorg Preventie Achterhoek) is gevraagd in het najaar 2022 onderzoek te doen en de ontwikkelingen gefundeerd in beeld te brengen.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Voor preventie op het gebied van tegengaan van drugsgebruik is € 16.000 gereserveerd in de begroting 2023.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In het voorjaar 2023 werden de resultaten van de quick-scan drugsgebruik onder Winterswijkse jongeren bekend. Hieruit volgde dat in Winterswijk het drugsgebruik onder jongeren vergelijkbaar is met de rest van Nederland. Het huidige preventieve aanbod om drugsgebruik onder jongeren te verminderen wordt dan ook onveranderd doorgezet.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Gezien de onderzoeksresultaten uit de quickscan drugsgebruik onder Winterswijkse jongeren is (momenteel) aanpassing van de huidige preventie niet nodig.

Doelstellingen

We gaan straatintimidatie tegen

Activiteiten

Campagne starten om straatintimidatie tegen te gaan

Burgemeester Bengevoerd

We starten een campagne tegen straatintimidatie om bewustwording over dit onderwerp te vergroten. Daarnaast onderzoeken we of er een meldpunt moet komen voor deze vorm van intimidatie.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

De verwachting is dat een campagne € 10.000 euro kost en een eventuele herhaling ook. Dit bedrag is opgenomen in de begroting.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Met de volgende wijziging van de Algemene plaatselijke verordening zal er een artikel opgenomen worden met een verbod op straatintimidatie. Daarnaast zal er in 2024 ingezet worden op een bewustwordingscampagne over straatintimidatie.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De wijziging van de APV staat gepland in 2024.

Onderzoek of een verbod op straatintimidatie mogelijk is

Burgemeester Bengevoord

We onderzoeken of een verbod op straatintimidatie mogelijk is. Hierbij kijken wij naar jurisprudentie en initiatieven bij andere gemeenten.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Hiervoor is geen budget benodigd.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Een verbod op straatintimidatie kan opgenomen worden in de Algemene plaatselijke verordening. Grote steden zoals Arnhem en Rotterdam hebben al een artikel over straatintimidatie in hun APV opgenomen. Op dit moment moet uit jurisprudentie blijken of de verbodsbepaling stand houdt.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het is afhankelijk van jurisprudentie en initiatieven bij andere gemeenten wanneer de wijziging van de APV plaatsvindt en het artikel over straatintimidatie kan worden opgenomen.

Doelstellingen

We vergroten het gevoel van veiligheid bij inwoners

Activiteiten

Samen met domein zorg werken we met een integrale aanpak voor mensen met verward en onbegrepen gedrag

Wethouder: Schepers-Janssen

We vinden het belangrijk dat partijen die een rol spelen in de samenwerking bij de aanpak van personen met verward gedrag een gezamenlijke verantwoordelijkheid ervaren. We zetten in op intensivering van de ketensamenwerking. Vanuit het Rijk zijn hiervoor gelden beschikbaar gesteld aan het Zorg- en Veiligheidshuis Noord-Oost Gelderland. Met alle betrokken partijen vindt overleg plaats om te komen tot een bestedingsplan voor die gelden. De gelden zijn onder andere bestemd voor de

versterking van de coördinatiefunctie van het Zorg- en Veiligheidshuis en het voeren van procesregie op de doelgroep.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Er zijn POK gelden* voor de Zorg- en Veiligheidshuizen beschikbaar gesteld vanuit het Rijk. Mocht blijken dat er vanuit de gemeente extra investeringen nodig zijn, worden die op een later moment bijgeraamd.

* Als gevolg van de aanbevelingen van de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) heeft het kabinet geld vrijgemaakt voor versterking van de uitvoering, de zogenoemde POK-gelden. Hiervan komt € 150 miljoen naar gemeenten als uitvoerder. De verdeling van deze middelen gaat via het gemeentefonds, centrumgemeenten en bibliotheken.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Met een gecoördineerde aanpak van mensen met verward en onbegrepen gedrag is het mogelijk om zorgwekkende signalen vroegtijdig in beeld te krijgen en op te pakken. Een gecoördineerde aanpak is zowel gericht op de juiste persoonlijke zorg als op de veiligheid voor de omgeving. Dit is onderdeel van het dagelijkse werk.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Het versterken van de samenwerking is een continu proces.

Samenwerking en zichtbaarheid boa's en politie

Burgemeester Bengevoerd

De boa's (buitengewoon opsporingsambtenaren) en de politie hebben een nauwe samenwerking. Om een nog betere invulling te kunnen geven aan die samenwerking, maar vooral ook ter verbetering van de zichtbaarheid en leefbaarheid, wordt het aantal boa's met twee uitgebreid. In 2022 heeft een benchmark plaatsgevonden om inzicht te krijgen in de benodigde formatie voor toezicht en handhaving op het gebied van veiligheid en leefbaarheid in Winterswijk. Boa's zijn het gezicht van de gemeente in de publieke ruimte. De boa's maken verbinding met de burger en werken samen met diverse ketenpartners als politie, jongerenwerkers en HALT. Voor die partijen zijn zij de ogen en oren in het centrum, de wijk(en) en het buitengebied. In 2023 geven we vooral prioriteit aan de zichtbaarheid en benaderbaarheid van onze boa's.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

De financiële middelen die benodigd zijn voor de twee extra boa's en één ambtenaar openbare orde en veiligheid zijn opgenomen in de loonsom.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De twee extra boa's en één ambtenaar openbare orde en veiligheid zijn nodig om in te kunnen spelen op de leefbaarheidsvraagstukken die in Winterswijk spelen. Deze zijn in toenemende mate vergelijkbaar met kleinstedelijke problematiek. De samenwerking met de politie en de zichtbaarheid en benaderbaarheid van de boa's is door capaciteit uitbreiding geïntensiveerd.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In 2023 wordt het aantal boa's uitgebreid met twee. Daarnaast komt er één ambtenaar openbare orde en veiligheid bij. De samenwerking tussen de politie en de boa's heeft doorlopend de aandacht.

Voortzetting uitbreiding bluswatervoorzieningen

Burgemeester Bengevoord

We ronden in 2023 het complete pakket aan bluswatervoorzieningen Winterswijk af. Hierbij vragen wij een sluitend advies van de Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland, uiteraard in goed overleg met de lokale brandweerpost.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Er is € 25.000 geraamd voor het aanpassen van de brandkranen en het betalen van het brandkranenonderhoud door onder andere Vitens.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Wij ontvangen van de Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland een bevestiging dat de bluswatervoorziening voor de gehele gemeente op orde is. Als deze bevestiging niet gegeven kan worden, ontvangen we van hen een concreet voorstel wat er nog nodig is om dit wel te bereiken.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Er zijn diverse pogingen gedaan om de de veiligheidsregio en de lokale brandweerpost tot een sluitend beeld en daarmee tijdspad te komen of de bluswatervoorziening voor de hele gemeente op orde is. In het derde en vierde kwartaal van 2023 zal hier een antwoord op moeten komen.

Doelstellingen

We voorkomen en beperken criminaliteit en ondermijning

Activiteiten

Aanpak ondermijning

Burgemeester Bengevoerd

De regionaal coördinator ondermijning blijft in 2023 werkzaam voor de Achterhoekse gemeenten. Daarnaast geven we in 2023 de internationale ondermijningstafel met Duitsland verder vorm.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Er is een budget van € 18.000 euro geraamd voor de regionaal coördinator ondermijning.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Om ondermijning goed tegen te kunnen gaan en ter voorkoming van een waterbed-effect, is regionale samenwerking belangrijk. In de week van de ondermijning hebben er meerdere integrale controles plaatsgevonden.

De samenwerking met Duitsland in de aanpak van ondermijning is onder andere vanwege functiewisseling van de portefeuillehouder bij het RIEC, nog niet verder opgezet. Daarnaast is het vormgeven van de samenwerking in de praktijk lastig gebleken. De Euregio gaat een subsidie aanvraag indienen om de internationale samenwerking in 2024 op te starten. Eind 2023 worden de eerste voorbereidingen hiervoor genomen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Dit is een doorlopend proces. Het opzetten van de samenwerking met Duitsland loopt vertraging op. Dit is met name beïnvloed door de keuzes die stakeholders maken. Indien de subsidie aanvraag wordt toegekend aan de Euregio zal er medio 2024 een internationale samenwerking opgezet kunnen worden.

Bestrijden zorgfraude

Burgemeester Bengevoerd

Vanuit ondermijningsoogpunt onderzoeken we of er zorgfraude in de gemeente voorkomt. Bij het vermoeden van fraude pakken wij dit conform de bestaande werkwijze integraal aan. Daarnaast creëren we bewustwording bij zorgcliënten en andere inwoners over de verschijningsvormen van zorgfraude.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Mochten er vervolgstappen nodig blijken, dan moet daar budget voor beschikbaar worden gesteld.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De aanpak komt niet van de grond door onvoldoende personele capaciteit. De rol van regionale toezichthouder is enkele maanden niet ingevuld geweest waardoor zaken niet zijn opgepakt.

Het Datalab GO is bezig met dit thema alsmede het in beeld brengen van zorgfraude door middel van indicatoren (data). Dit is nog in een verkennende fase.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Ongeacht de voorgestelde planning; zonder personele capaciteit kan dit onderzoek niet plaatsvinden.

Voorlichting en training over wapens en geweld door Halt

Wethouder: Schepers-Janssen

Halt-medewerkers geven, met ondersteuning van jongerenwerkers en/of politie, voorlichting op het voortgezet onderwijs over diverse onderwerpen. Denk hierbij aan wapenbezit, geweld en sexting.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Voor deze voorlichtingsbijeenkomsten is financiële dekking.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Middels de diverse voorlichtingsbijeenkomsten maken we de jongeren bewust over de gevaren van wapenbezit, geweld en sexting.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Gedurende 2023 vinden diverse voorlichtingsmomenten plaats.

Voorlichting op scholen over ondermijning door Leerlingalert

Burgemeester Bengevoerd

Leerlingalert geeft voorlichting op het voortgezet onderwijs over de criminele (onder)wereld en het versterken van het netwerk rondom jongeren. Zij reiken de

jongeren tools aan om ondermijnende criminaliteit te herkennen, en weerstand te bieden tegen de verleiding om snel veel geld te verdienen met criminaliteit.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Hiervoor is geen budget benodigd vanuit de gemeente.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Doel van de voorlichtingen op de middelbare scholen is om de leerlingen en leraren alert te maken op signalen rondom ondermijning.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Naast diverse pogingen om de scholen het programma Leerlingalert aan te bieden is er vanuit de scholen nog geen reactie gekomen of geschikt moment gevonden. In het tweede kwartaal van 2023 zal een reminder uitgaan naar de scholen.

Het programma zal in het vierde kwartaal van 2023 opnieuw aangeboden worden aan de middelbare school Pronova. Met de uitvoering in 2024. Het GKC heeft aangegeven geen ruimte in hun planning te hebben om het programma Leerlingalert in te zetten op hun school.

Weerbaarheid van inwoners en ondernemers vergroten door preventiecampagnes

Burgemeester Bengevoord

We maken inwoners en ondernemers bewust over de schade die ze kunnen ondervinden van ondermijnende criminaliteit. Daarnaast maken we ze bewust over de rol die zij zelf kunnen spelen in de aanpak van ondermijnende criminaliteit. En wat kunnen ze zelf doen om niet in het criminele speelveld te belanden?

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Voor de diverse preventiecampagnes is € 15.000 gereserveerd.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We maken ondernemers en inwoners bewust van de verschillende vormen van ondermijning. Daarnaast maken we onze inwoners en ondernemers weerbaarder tegen ondermijning. En ten slotte hebben we als doel om de meldingsbereidheid van inwoners en ondernemers te vergroten.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

We starten de tweede helft van 2023. Gedurende de bestuursperiode volgen meerdere bewustwordingsacties.

Doorlopend heeft er in 2023 bewustwording plaatsgevonden over ondermijning in het buitengebied. Daarnaast is er in de tweede helft van 2023 een integrale controle geweest waarbij ook is ingezet op bewustwording en voorlichting over de gevaren van ondermijning. Dit was specifiek gericht op ondernemers. In het vierde kwartaal van 2023 zal er voorlichting gegeven worden voor alle inwoners middels een "drugscontainer" .

Doelstellingen

We voorkomen oplichting en digitale criminaliteit

Activiteiten

Bewustwording cyberweerbaarheid

Burgemeester Bengevoerd

We organiseren activiteiten voor alle leeftijden waarop zij op hun eigen niveau cyberweerbaar gemaakt worden.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Naar verwachting kosten de diverse trainingen € 7.500. Hiervoor is budget geraamd.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We organiseren diverse trainingen en cursussen op het gebied van cyberweerbaarheid. Denk hierbij aan Hackshield, een spel voor 8- tot 12-jarigen, om zich te beschermen tegen online gevaren. Daarnaast organiseren we een interactieve training voor senioren.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

In 2023 bieden we voor de verschillende leeftijdsgroepen een activiteit of training aan.

Organiseren Cyber securityscan voor ondernemers

Burgemeester Bengevoerd

In overleg met de ondernemersverenigingen organiseren wij een cyber security scan voor ondernemers.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Het opzetten van een dergelijke scan kost naar verwachting € 3.000. Dit is opgenomen in de begroting.

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

We bieden een cyber security scan aan voor ondernemers. Het platform veilig ondernemen heeft ook in onze regio daarnaast diverse bijeenkomsten aangeboden met voorlichting over een weerbare onderneming. Dit thema zal in 2023 afgerond worden.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Deze scan zal in het vierde kwartaal van 2023 aangeboden worden.

Trends en ontwikkelingen

De samenwerking van de boa's blijft een punt waar wij aandacht aan besteden. Daarnaast geven wij uitvoeren aan het begin 2023 vastgestelde Integraal VeiligheidsPlan.

Vanwege personele wijzigingen is de boa capaciteit momenteel niet volledig ingevuld. Ondanks de krapte op de arbeidsmarkt willen wij deze formatie voor 2024 weer op volledige sterkte hebben.

Financiële afwijkingen programma 4

Baten en Lasten

Exploitatie Bedragen x €1.000	Prognose 1 2023	Prognose 2 2023	Mutaties Prognose 2 2023
Baten			
4.1 Bestuur, organisatie en dienstverlening			
0.1 Bestuur	0	0	0
0.2 Burgerzaken	236	290	54
0.4 Overhead	999	999	0
Totaal 4.1 Bestuur, organisatie en dienstverlening	1.235	1.289	54
4.2 Openbare orde en veiligheid			
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	0	0	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	68	70	2
Totaal 4.2 Openbare orde en veiligheid	68	70	2
Totaal Baten	1.303	1.359	56
Lasten			
4.1 Bestuur, organisatie en dienstverlening			
0.1 Bestuur	3.814	3.706	-108
0.2 Burgerzaken	902	974	72
0.4 Overhead	12.927	12.845	-107
Totaal 4.1 Bestuur, organisatie en dienstverlening	17.643	17.525	-143
4.2 Openbare orde en veiligheid			
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	2.077	2.077	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.066	1.073	7
Totaal 4.2 Openbare orde en veiligheid	3.143	3.150	7
Totaal Lasten	20.786	20.675	-136
Onttrekkingen			
4.1 Bestuur, organisatie en dienstverlening			
0.1 Bestuur	7.416	12.440	0
Stortingen			
4.1 Bestuur, organisatie en dienstverlening			
0.1 Bestuur	124	7.501	0
Gerealiseerd resultaat	-12.191	-14.378	192

Bestuur, organisatie en dienstverlening

In dit beleidsveld is er sprake van hogere baten van € 54.000. Dit heeft met name te maken met een hoger aantal verstrekte reisdocumenten dan begroot. In dit beleidsveld is er sprake van lagere lasten van € 143.000. Dit verschil wordt met name veroorzaakt door :

- Cofinancieringsbijdrage Regio Deal € 100.000 V

Voor het project Fonds voor Talentontwikkeling was € 50.000 gereserveerd, deze bijdrage is achteraf niet nodig gebleken. Verder is de cofinanciering van een aantal ZOOV-projecten in de RegioDeal betaald uit de reguliere ZOOV-budgetten. Naar aanleiding hiervan is het gerechtvaardigd het budget Cofinancieringsbijdrage RegioDeal Achterhoek af te ramen met € 100.000.

Voor wat betreft het beschikbaar houden van het budget dat op 31-12 2023 resteert: een aantal projecten heeft een grillig verloop en loopt nog door in 2024. Verder is het voornemen van de Regio Achterhoek om een nieuwe aanvraag RegioDeal in te dienen bij het Rijk. Daar zal in 2024 uitsluitel over komen. Omdat dan weer cofinanciering van gemeenten gevraagd zal worden en in de begroting 2024 daarvoor geen bedrag is geraamd, zullen wij bij de jaarrekening 2023 voorstellen het op 31-12-2023 resterende bedrag van de afgelopen RegioDeal-periode hiervoor gereserveerd te houden.

- Leader Achterhoekse projecten € 60.000 V

De bijdrage in de nieuwe Leader-periode is lager uitgevallen.

- Datalab GO € 47.000 V

Uitgangspunt bij de begroting was intensivering van de samenwerking met DataLab. Dit is gerealiseerd tegen lagere meerkosten dan waarvan bij de begroting was uitgegaan.

- Communicatiekosten € 40.000 V

De kosten met betrekking tot content creatie en de uitvoering van het communicatieplan vallen lager uit dan begroot. Vanwege wisselingen binnen het team en tijdstekort vanwege andere prioriteiten konden niet alle plannen worden uitgevoerd

Vervroegde Tweede Kamerverkiezing € 70.000 N

In verband met de vervroegde Tweede Kamerverkiezingen worden er extra kosten gemaakt voor de organisatie van deze verkiezingen.

Rijksleges Reisdocumenten € 30.000

Er zijn extra baten ontvangen voor een hoger aantal verstrekte reisdocumenten. Hier zijn echter ook extra kosten(rijksleges) aan verbonden.

Accountantskosten € 25.000 N

De afrekening met betrekking tot de jaarrekening controle 2022 viel hoger uit dan geraamd ten gevolge van een uitbreiding van het door de accountant te controleren aantal SiSA regelingen.

Openbare orde en veiligheid

In dit beleidsveld is er geen sprake van materiële wijzigingen, zowel niet aan de baten- als aan de lastenkant. De mutaties blijven onder de € 50.000.

Onttrekkingen en toevoegingen reserves

Onder de reserves is een dotatie van, per saldo, € 2,4 miljoen opgenomen aan de reserve 'doorgeschoven activiteiten'. Dit betreffen budgetten van activiteiten die doorlopen in 2024. Een overzicht hiervan is opgenomen in de inleiding en bij de afzonderlijke programma's zijn hierop nadere toelichtingen opgenomen.

Programma 5 Inkomsten van Winterswijk

Inleiding

Programma 5 is een nieuw programma met ingang van de begroting 2023.

Dit programma omvat de inkomsten van onze gemeente die ook de algemene dekkingsmiddelen zijn: de algemene uitkering uit het gemeentefonds en onze lokale heffingen.

Tot 2023 maken de algemene dekkingsmiddelen onderdeel uit van programma 4.

Met de begroting 2023 hebben de algemene dekkingsmiddelen een eigen programma om de sturingsmogelijkheden op de andere vier programma's zuiverder te maken.

In de andere vier programma's staan nu de activiteiten en budgetten die ook daadwerkelijk horen bij onze ambities en doelstellingen én waarop wij (bij)sturingsmogelijkheden hebben. Het college voert de begroting uit binnen de programma's en is in dat kader bevoegd om bij te sturen op activiteiten en budgetten bij te stellen binnen het betreffende programma.

De (bij)sturingsmogelijkheden op het nieuwe programma 5 zijn beperkt. Op de algemene uitkering hebben wij als individuele gemeente geen invloed. En de hoogte van de lokale heffingen kunnen we alleen voor aanvang van het begrotingsjaar bepalen. Het gaat om inkomsten die geen directe relatie hebben met uitgaven in onze begroting. Daarom past het niet dat met deze inkomsten geschoven kan worden ter dekking van andere lasten. Isolatie van de algemene middelen in een eigen programma is dan de meest logische keuze.

5.1 Algemene middelen

Ambitie

We zijn een financieel gezonde gemeente. De ambities in onze begroting zijn in evenwicht met de gemeentelijke financiën voor korte en lange termijn.

Relevante documenten:

- Financiële verordening gemeente Winterswijk;
- Treasurystatuut;
- Planning- en controldocumenten.

Doelstellingen

Behouden gezonde financiële positie

Activiteiten

Monitoren van uitvoering van begroting via P&C-documenten

Wethouder: Metaal

Met de documenten in onze planning- en controlcyclus stellen we onze ambities, doelstellingen en activiteiten voor het komende jaar vast (de begroting), volgen we de realisatie daarvan (bestuursrapportage), stellen we budgetten bij indien nodig (financiële prognoses) en leggen we verantwoording af (jaarstukken). Hierdoor houden we zicht op onze financiële positie en kunnen we bijsturen wanneer nodig.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Dit is niet van toepassing.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 stellen we de volgende P&C-documenten op:
Jaarstukken 2022;
Bestuursrapportage incl. 1e financiële prognose 2023;
2e financiële prognose 2023;
Kadernota 2024;
Begroting 2024.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Raadsvergadering juni 2023:
Jaarstukken 2022, Bestuursrapportage 2023 en Kadernota 2024
Raadsvergadering oktober/november (uiterlijk 15 november) 2023:
Begroting 2024
Raadsvergadering december 2023:
2e financiële prognose 2023

Doelstellingen

We streven naar een jaarlijks structureel sluitende begroting

Activiteiten

Vaststellen begroting

Wethouder: Metaal-ten Dolle

We streven naar een jaarlijks structureel sluitende begroting. Die presenteren we in de begroting.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Dit is niet van toepassing.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In het financiële hoofdstuk van de begroting nemen we een overzicht op waarin we het structurele en incidentele begrotingsresultaat presenteren.
Het verwachte begrotingsresultaat voor 2023 verbetert met de 2e prognose van 2023. We verwachten 2023 af te sluiten met een voordelig resultaat.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Raadsbehandeling vindt plaats in december.

Doelstellingen

Zorgen voor voldoende investeringsruimte

Activiteiten

Integrale afwegingen bij begrotingsbehandeling

Wethouder: Metaal

We willen beschikken over voldoende investeringsruimte. Dat geeft ons bestuur keuzemogelijkheden voor de inzet van die ruimte. De afweging hoe die ruimte ingezet wordt, doen we integraal, dus in totaliteit. Daarbij betrekken we het door de raad vastgestelde afwegingenkader. De begrotingsbehandeling is daarvoor het geëigende moment.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Dit is niet van toepassing.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Het financiële hoofdstuk in de begroting moet inzicht geven in de integrale afweging en investeringsruimte.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Raadsbehandeling oktober/november.

Trends en ontwikkelingen

Rond de ontwikkeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds is onzekerheid troef.

Het Rijk werkt aan een nieuwe financieringssysteem voor de gemeenten vanaf 2026. In afwachting daarvan is de algemene uitkering, met uitzondering van een verhoging van het volumeaccess vanaf 2027, op een aantal onderdelen geparkeerd. In het financiële hoofdstuk van de begroting 2024 leest u meer over deze ontwikkelingen.

Met deze rapportage stellen we de raming van de algemene uitkering bij naar aanleiding van de Meicirculaire 2023 en de Septembercirculaire 2023.

5.2 Lokale belastingen

Ambitie

De lokale lastendruk is in evenwicht met ons voorzieningenniveau.

Voor heffingen en leges is het uitgangspunt dat deze in principe kostendekkend zijn, tenzij deze te zeer afwijken van bijvoorbeeld de tarieven van vergelijkbare gemeenten of wanneer er sprake zou zijn van een te hoge stijging ineens.

Om onze ambities betaalbaar te houden zetten we maximaal in op het verkrijgen van (Europese) subsidies in plaats van het verhogen van de lokale belastingen.

Relevante documenten:

- Belastingverordeningen

Doelstellingen

De onroerende zaakbelastingen wordt gefixeerd op de opbrengst met uitzondering van inflatie en areaaluitbreiding

Wanneer woningen en niet-woningen in waarde stijgen dan verlagen we de OZB-tarieven om op die begrote opbrengst uit te komen.

Doelstellingen

We maken meerjarige afspraken over de toeristenbelasting

Vaststellen van meerjarige tarieven voor de toeristenbelasting, zie beleidsveld 2.5

Trends en ontwikkelingen

De WOZ-waarde van woningen is aanzienlijk gestegen. Het gaat hier om de woningwaarde die gemeenten aanhouden voor de belastingen. Die is op de peildatum van 1 januari 2022 op jaarbasis landelijk met 17 procent gestegen (13,8% Winterswijk), volgens de Waarderingskamer.

De WOZ-waardes staan steeds vaker ter discussie. Het aantal bezwaren binnen onze gemeente is dit jaar gestegen met 66% ten opzichte van vorig jaar. Vooral de "no-cure no pay" bezwaarmakers hebben bijgedragen aan deze stijging. De afhandeling brengt extra werkdruk met zich mee, wat kan leiden tot extra kosten voor inhuur en proceskosten. Op 19 september 2023 (Prinsjesdag) heeft het kabinet het wetsvoorstel 'Wet herwaardering proceskostenvergoeding WOZ en bpm' als onderdeel van het Belastingplan 2024 bij de Tweede Kamer ingediend. De wet zal na behandeling en goedkeuring door het parlement op 1 januari 2024 werking treden. De verandering is onder andere gelegen in het feit dat de proceskostenvergoeding voor procedures wordt verhoogd.

Financiële afwijkingen programma 5

Baten en Lasten

Exploitatie Bedragen x €1.000	Prognose 1 2023	Prognose 2 2023	Mutaties Prognose 2 2023
Baten			
5.1 Algemene middelen			
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	198	198	0
0.5 Treasury	536	503	-33
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	65.087	66.647	1.560
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0
Totaal 5.1 Algemene middelen	65.821	67.348	1.527
5.2 Lokale belastingen			
0.61 OZB woningen	3.698	3.724	27
0.62 OZB niet-woningen	2.850	2.850	0
0.64 Belastingen overig	50	50	0
Totaal 5.2 Lokale belastingen	6.598	6.625	27
Totaal Baten	72.420	73.973	1.553
Lasten			
5.1 Algemene middelen			
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	257	264	8
0.5 Treasury	-643	-643	0
0.8 Overige baten en lasten	216	216	0
Totaal 5.1 Algemene middelen	-170	-163	8
5.2 Lokale belastingen			
0.61 OZB woningen	259	259	0
0.62 OZB niet-woningen	87	87	0
0.64 Belastingen overig	21	21	0
Totaal 5.2 Lokale belastingen	368	368	0
Totaal Lasten	197	205	8
Gerealiseerd resultaat	72.223	73.768	1.546

Algemene middelen

Baten

Binnen de algemene middelen is sprake van een inkomstenverhoging van € 1.527.000 die vrijwel geheel is toe schrijven aan een verhoging van de algemene uitkering met € 1.560.000.

Lasten

In dit beleidsveld is aan de lastenkant geen sprake van materiële wijzigingen, mutaties blijven onder de € 50.000.

Lokale belastingen

In dit beleidsveld is er geen sprake van materiële wijzigingen zowel niet aan de baten als aan de lastenkant, mutaties blijven onder de € 50.000

Onttrekkingen en toevoegingen reserves

Er zijn geen mutaties in reserves voorzien voor dit programma.

Recapitulatie programma's

Financiële recapitulatie programma's

x € 1.000	prim begro 2023	wijzigingen prognose 1	Saldo Prognose 1	wijzigingen prognose 2	stand 2e prognose
Baten					
Programma 1	12.169	2.900	15.069	-2.047	13.022
Programma 2	11.110	1.110	12.221	4.026	16.246
Programma 3	10.645	3.944	14.588	1.363	15.951
Programma 4	372	931	1.303	56	1.359
Programma 5	71.650	769	72.420	1.553	73.973
subtotaal	105.946	9.655	115.601	4.951	120.551
Lasten					
Programma 1	34.472	89	34.560	973	35.533
Programma 2	32.054	6.542	38.596	603	39.199
Programma 3	23.864	6.839	30.703	-1.402	29.301
Programma 4	17.332	3.454	20.786	-111	20.675
Programma 5	52	145	197	8	205
subtotaal	107.775	17.069	124.844	71	124.914
Saldo van baten en lasten	-1.828	-7.414	-9.243	4.880	-4.362
Onttrekkingen reserves	1.891	5.641	7.532	5.024	12.556
Toevoegingen reserves	50	99	149	7.377	7.526
Saldo mutatie reserves	1.841	5.542	7.383	-2.353	5.030
Verloop begrotingssaldo 2023	13	-1.872	-1.859	2.526	667
Waarvan incidenteel	-586	-1.680	-778	8	-769
Waarvan structureel	599	-192	-1.081	2.518	1.436

Opgaven

Opgave Drempelvrij Winterswijk

Ambitie

Iedere inwoner wil volwaardig meedoen in onze samenleving. Maar onze samenleving kent drempels die dit moeilijk maken. Met de opgave Winterswijk Drempelvrij wil de gemeente deze drempels zoveel mogelijk weghalen.

Relevante documenten:

- VN- verdrag Handicap;
- Inclusie-agenda 1.0;
- Inclusie-agenda 2.0 .

Doelstellingen

Iedereen kan zichzelf zijn in onze gemeente; we dragen actief uit dat Winterswijk regenbooggemeente is

Activiteiten

We dragen uit dat we regenbooggemeente zijn door samenwerking in de regio in een programma gericht op bewustwording, dialoog en veiligheid

Wethouder: Schepers-Janssen

De klankbordgroep Regenbooggemeente gaat in de gemeente Winterswijk en Oost Gelre allerlei activiteiten organiseren. De thema's waaraan de klankbordgroep werkt

zijn: Zichtbaarheid en normalisatie; Educatie en bewustwording en Borging en veiligheid. In 2023 organiseert de klankbordgroep ook weer een feestelijke Achterhoek Pridemaand.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Voor deze activiteit is € 10.000 gereserveerd.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De Achterhoek Pride was een groot succes. Ook werd door de klankbordgroep met succes gewerkt aan de andere thema's.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Activiteiten lopen door het jaar heen.

Doelstellingen

We geven de verbinding met cultuur en sport een plek in de opgave

Activiteiten

We verbeteren de toegang tot sport en cultuur voor onze doelgroepen

Wethouder: Schepers-Janssen

Binnen de opgave Winterswijk Drempelvrij worden de toegang tot sport en cultuur twee nieuwe thema's waar we ons mee bezig gaan houden.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Afhankelijk van aard en soort oplossingen worden middelen vrijgemaakt of aangevraagd.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Verbeteren van voorzieningen met name daar waar zij nu beperkingen opleveren.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Uitvoering vindt geheel 2023 plaats.

Doelstellingen

We zorgen samen met betrokken inwoners dat de inclusie-agenda actueel blijft en voeren die uit

Activiteiten

Samen met onze inwoners zorgen we ervoor dat de thema's die leven een plek krijgen in de inclusie-agenda

Wethouder: Schepers-Janssen

We gaan met het netwerk in de samenleving in gesprek en maken een inclusieagenda 3.0. In deze agenda staan de nieuwe thema's voor Winterswijk Drempelvrij. Het college stelt de agenda vast. Met het besluit te stoppen met de opgave inclusie is ook besloten geen inclusieagenda 3.0 te ontwikkelen

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Deze activiteit wordt betaald uit het opgavebudget.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De thema's zijn in de agenda benoemd. De agenda maakt duidelijk wat de richting wordt van de opgave Winterswijk Drempelvrij.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De agenda is gereed en bij de begroting wordt de vaststellingsprocedure bepaald.

We werken aan bewustwording rondom het thema inclusie door middel van ervaringsverhalen en campagnes

Wethouder: Schepers-Janssen

We delen praktijkverhalen van ervaringsdeskundigen uit onze gemeente. Op deze manier worden onze inwoners bewust van deze verhalen. Daar kunnen mensen van leren wat er allemaal mogelijk is. We sluiten ook aan bij landelijke themacampagnes zoals de wereldgehandicaptendag, de week van de toegankelijkheid, de week van de hoogbegaafdheid en de week van de psychiatrie. We ondersteunen het Oogcafé Winterswijk.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Voor deze activiteit is € 12.000 gereserveerd.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Er zijn inmiddels ruim twintig publicaties en nieuwsberichten gemaakt.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Uitvoering vindt geheel 2023 plaats.

We werken zoveel mogelijk letterlijke en figuurlijke drempels weg als die deelname aan de samenleving belemmeren. En we proberen nieuwe drempels tegen te gaan.

Wethouder: Schepers-Janssen

We besteden in 2023 weer veel aandacht aan de toegankelijkheid van de openbare ruimte en van gebouwen. We zetten ons ook in voor de digitale toegankelijkheid. Ook gaan we ons wat meer richten op de toegankelijkheid van sport en cultuur. We denken in de gemeentelijke organisatie mee met thema's zoals de herontwikkeling van de markt, de bouw van scholen, de basisbanen, vluchtelingen en hier zetten we onze ervaringsdeskundigen voor in. Ook werken we weer mee aan de toegankelijkheid van van de verkiezingen.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Afhankelijk van aard en soort verbeteringen worden middelen uit bestaand budget aangewend dan wel gezocht.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Door deze inzet wordt de samenleving meer toegankelijk.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Uitvoering vindt geheel 2023 plaats.

Trends en ontwikkelingen

Het college heeft toegezegd dat er dit jaar antidiscriminatiebeleid komt. Dit wordt op een praktische manier opgepakt door middel van een paar gerichte acties.

Opgave Winterswijk Armoedevrij

Ambitie

Onze ambitie is een armoedevrij Winterswijk in 2040. Waarbij iedere inwoner volwaardig mee kan doen in onze samenleving. We zetten we stappen om armoede fundamenteel te bestrijden, naast het verlichten van armoede op korte termijn. Onderwijs, werk en inkomen zijn een goed vangnet voor bestaanszekerheid. Winterswijk is er op gericht dat inwoners een fysiek en mentaal gezond en zelfstandig leven leiden.

Relevante documenten:

- DRIFT-actieagenda;
- CBS armoedemonitor ;
- STAP-uitvoeringsagenda.

Doelstellingen

Handhaven Armoedevrij Winterswijk 2040 gericht op het stoppen van armoede. Dit doen we opgabegericht in samenwerking met inwoners, organisaties, bedrijven, verenigingen, geloofsgemeenschappen en scholen

Activiteiten

Stichting Platform Armoedevrij Winterswijk jaagt vernieuwing en experimenteerruimte aan. Dit faciliteren wij.

Wethouder: Schepers-Janssen

Stichting Platform Armoedevrij Winterswijk is een onafhankelijke partij die vernieuwing en experimenteerruimte op het gebied van armoede (mede)mogelijk maakt in Winterswijk. Vanuit de gemeente faciliteren we dit met de inzet van een kwartiermaker en geven we zelf het goede voorbeeld.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

De stichting ontvangt een subsidie van € 12.500 voor het realiseren van deze activiteiten.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Stichting Platform Armoedevrij Winterswijk en de Vrijwilligers Adviesraad adviseren de gemeente over activiteiten en beleid. Daarnaast faciliteren ze projecten zoals Benefiets en het schoolontbijt.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Deze activiteit vindt geheel 2023 plaats.

Taskforce Bestaanszekerheid

Wethouder: Schepers-Janssen

We brengen in beeld wat de effecten zijn van het verlies aan koopkracht voor inwoners, bedrijven en organisaties. Vervolgens bepalen we wat slimme plannen zijn die het verlies van koopkracht en de effecten van koopkrachtverlies tegengaan. De plannen gaan we beoordelen op haalbaarheid en effectiviteit. Daarna maken we een keuze voor de uitvoering daarvan.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

De raad heeft budget beschikbaar gesteld.

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

Opleveren welke rol en regelingen de gemeente kan bieden bij het verlies van bestaanszekerheid.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Deze taskforce is opgestart in september 2022, de uitvoering loopt door in 2023.

Uitvoeringsagenda STAP-Winterswijk (Samen Tegen Armoede Pact)

Wethouder: Schepers-Janssen

In 2022 hebben we samen met inwoners, organisaties en stichting Platform Armoedevrij Winterswijk gewerkt aan een nieuwe uitvoeringsagenda voor de opgave Armoedevrij Winterswijk. In 2023 gaan we gefaseerd aan de slag om deze uitvoeringsagenda verder te realiseren. De pijlers zijn: (1) Ontregelen van beleid, (2) Toegankelijke voorzieningen, (3) Gelijke kansen, (4) Brede maatschappelijke betrokkenheid, (5) Lef om te experimenteren.

Geld (indicator)**Geld (toelichting)**

Er zijn voldoende middelen beschikbaar.

Kwaliteit (indicator)**Kwaliteit (toelichting)**

Samen met Stichting Platform Armoedevrij Winterswijk en samenwerkingspartners, werken we aan een 'armoedepact' waarin de pijlers terugkomen en de basis vormen voor concrete acties. Deze acties pakken we samen op met de Winterswijkse samenleving.

Tijd (indicator)**Tijd (toelichting)**

Met het aanstellen van een kwartiermaker hebben we nu ook de ambtelijke capaciteit op orde om de STAP-uitvoeringsagenda verder vorm te geven. Doordat de opgaven onder druk staan i.v.m. de bezuinigingen is hier een pas op de plaats gemaakt. We organiseren alleen een bijeenkomst die we in 2023 nog kunnen afronden.

Verhogen urgentiebesef en maatschappelijke verantwoordelijkheid en samenwerking

Wethouder: Schepers-Janssen

Een Armoedevrij Winterswijk kunnen we alleen samen met de samenleving realiseren, de uitvoeringsagenda geeft richting aan de komende stappen. Om deze stappen te zetten wordt een kwartiermaker ingezet om regie te houden op de opgave Armoedevrij Winterswijk, brengt (nieuwe) partijen bij elkaar en zorgt voor het uitdragen van de gedeelde visie en neemt inwoners en partijen daarin mee. We verhogen de urgentie en betrokkenheid door de realisatie van het Samen Tegen ArmoedePact (STAP) Winterswijk.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Voor 2023 zijn er voldoende middelen beschikbaar.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 zal er een plan opgesteld worden ter realisatie van de doelstelling Winterswijk Armoedevrij 2040 in samenwerking met de gemeenschap en belanghebbende partijen, waaronder het Platform Armoedevrij Winterswijk.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

We brengen de opgave Armoedevrij Winterswijk op verschillende manieren onder de aandacht: via vlogs, de advertentiepagina lief Winterswijk, podcasts en met 1-op-1 gesprekken met (nieuwe) partners. Daarnaast vindt op 24 september voor de 2de keer het festival 'Voor niets gaat de zon op' plaats.

Winterswijk Pas

Wethouder: Schepers-Janssen

De Winterswijkpas is een pas voor alle inwoners kortingen en/of aanbiedingen oplevert. Daarnaast worden de 'Meedoenregelingen' voor inwoners met een laag inkomen via deze pas verstrekt. We starten met een verkenning van de mogelijkheden voor de invoering van de Winterswijkpas.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Er is besloten dat er geen Winterswijkpas ontwikkeld zal gaan worden.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De Winterswijkpas is breed inzetbaar en aantrekkelijk voor alle Winterswijkers, waarbij lokale ondernemers participeren in het aanbod.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Er is besloten dat er geen Winterswijkpas ontwikkeld zal gaan worden.

Trends en ontwikkelingen

We zien door de ontwikkelingen op de energiemarkt en de hoge inflatie een nieuw soort armoede ontstaan, namelijk die van de werkende armen. Doordat niet alle lonen meestijgen met deze hogere uitgaven, kunnen deze inwoners in armoede raken. Daarnaast zien we dat de aanvragen van het gemeentelijke Noodfonds meer begeleiding en ondersteuning vragen, omdat inwoners er soms zelf niet meer uitkomen.

Nu er een kwartiermaker is aangesteld is het team Armoedevrij Winterswijk weer compleet en dit zien we ook terug in de slagkracht van de opgave.

Opgave Centrum

Ambitie

We werken aan een levendig centrum waar iedereen zich direct thuis voelt, een gezellige drukte en aangename rustige plekjes. Waar altijd wat te doen is en waar je mensen ontmoet.

Het gevarieerde aanbod met winkels, horeca, markt, cultuur en dienstverlening, ambachten en evenementen trekt vele bezoekers uit de regio en ver over de Duitse grens.

Relevante documenten:

- Coalitieakkoord gemeente Winterswijk 'Samen aan de slag';
- Centrumvisie en uitvoeringsagenda.

Doelstellingen

Vanuit de gezamenlijk tot stand gekomen visie wordt het centrum doorontwikkeld tot gastvrij, aantrekkelijk en goed bereikbaar

Activiteiten

Opleveren masterplan centrum

Wethouder: Schepers-Janssen

In het centrum komen verschillende projecten en (stedelijke)ontwikkelingen (kwaliteitsimpuls Markt en Cultuurkwartier) bij elkaar. Ook zijn er al projecten afgerond zoals de notaristuin en vrijheidspark. Met het masterplan bundelen we deze activiteiten voor het effectief aanvragen van subsidies. Het masterplan ontwikkelingen we in samenwerking met de omgevingsvisie KOM. Voor de ontwikkeling en uitvoering van het masterplan werken we samen met een subsidiebureau.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

We hebben een budget beschikbaar voor de ondersteuning bij het aanvragen van subsidie om te komen tot het masterplan. Mocht uit dit plan blijken dat er aanvullende middelen nodig zijn, dan zal hierop worden teruggekomen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Er wordt gewerkt aan het masterplan, oplevering vindt in 2024 plaats. Het masterplan wordt ingezet voor een subsidieaanvraag bij het Rijk.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Doordat enkele projecten zoals Woow langer duren, leveren we in 2024 het masterplan op. Eind 2024 zal duidelijk zijn of en hoeveel subsidie het rijk vervolgens toekent op basis van dit masterplan.

Realiseren van uitvoeringsagenda Opgave Centrum

Wethouder: Schepers-Janssen

In september 2021 is de centrumvisie met uitvoeringsagenda vastgesteld. In 2023 werken we verder aan het realiseren van de activiteiten zoals de kwaliteitsimpuls van de Markt, opleveren masterplan voor subsidies, beleving in het centrum, samen ondernemen, bereikbaarheid en functieprofielen en aanloopstraten.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Er is in 2023 voldoende budget beschikbaar.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We werken samen met belanghebbenden, inwoners, bedrijven en organisaties aan het realiseren van de centrumvisie. We zetten nu meer in op activiteiten rondom de aanloopstraten en het toevoegen van sfeer en beleving in het centrum. Maar ook een bijeenkomst over 'de warenmarkt van de toekomst' en analyse centrumstructuur, koop en loopstromen. Het project Herinrichting Markt is door de raad aangehouden. In de begroting voor 2024 wordt voorgesteld om dit project helemaal geen doorgang te laten vinden. Daarnaast wordt hierin voorgesteld om het centrum niet meer opgavegericht te benaderen.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Uitvoering vindt geheel 2023 plaats.

Trends en ontwikkelingen

Doordat herontwikkeling van de Markt is uitgesteld, in afwachting van een nieuwe mobiliteitsvisie, geeft dit ruimte om andere activiteiten uit de uitvoeringsagenda naar voren te halen. Zoals meer toevoegen van beleving in het centrum en aandacht voor de aanloopstraten. We gaan samen met de belangenorganisaties en stakeholders kijken welke actiepunten we eerst oppakken.

In de begroting 2024 wordt voorgesteld om het centrum niet meer opgavegericht te benaderen. Met het beëindigen van de opgave Centrum nemen we geen afscheid van de centrumvisie maar moet er kritisch worden gekeken welke activiteiten van de uitvoeringsagenda kunnen worden opgepakt in de lijn.

Opgave Duurzaamheid

Ambitie

Winterswijk wil dat de huidige kwaliteiten, klimaat, biodiversiteit, cultuurhistorisch erfgoed en natuurlijke voorraden, ook beschikbaar zijn voor volgende generaties. Duurzaamheid gaat over het beschermen en behouden van deze waarden. Omdat we wel gevolgen ondervinden van de verandering van het klimaat is het ook een ambitie om ons daarop voor te bereiden. In 2050 is Winterswijk klimaatneutraal, energieneutraal en circulair.

Relevante documenten:

- Akkoord van Groenlo;
- Uitvoeringsagenda duurzaamheid januari 2019;
- RES 1.0.

Doelstellingen

We wekken in 2030 voldoende duurzame energie op voor de doelstelling van een energieneutraal gebouwde omgeving in 2030

Activiteiten

Realiseren zon op bedrijfsdaken

Wethouder: Visser

We willen dat er in 2023 12.000 zonnepanelen op bedrijfsdaken worden gelegd. Dit gaat om bedrijven met een kleinzakelijke aansluiting. Hiervoor benaderen we ondernemers actief. We gaan ze helpen en kijken welke aandachtspunten er in hun situatie zijn. Dit gaat dan om de mogelijkheden voor het dak, subsidies en leenmogelijkheden, offertevergelijkingen en andere vraagstukken.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Hier is geen geoormerkt budget voor gereserveerd.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We ondersteunen ondernemers actief en ontzorgen ze bij de planvorming rond zonnepanelen op bedrijfsdaken. Door netcongestie, onzekerheid rond saldering e.d. halen projecten minder snel de eindstreep.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Uitvoering vindt geheel 2023 plaats. Het blijkt dat het traject tussen gesprek en de realisatie van een zonedak op een bedrijfsdak lang duurt. Daardoor bereiken we niet het tempo dat we bij het maken van de begroting verwacht hadden. Uiteraard proberen we bedrijven te helpen om de realisatie te versnellen waar dit mogelijk is.

Uitvoeren visie Warmtetransitie

Wethouder: Visser

De visie Warmtetransitie bepaalt de manier waarop we gebouwen en wijken klaarmaken voor de toekomst. Hier moeten ook wijkuitvoeringsplannen voor gemaakt worden. Het is landelijk beleid om op termijn van het aardgas af te gaan. In Winterswijk ontbreekt een bron voor grootschalige opwekking van warmte die we kunnen inzetten voor verwarming. Dat betekent dat we een strategie ontwikkelen hoe we dit doel stapsgewijs kunnen behalen. We zetten ons er in 2023 voor in dat zoveel mogelijk woningen transitiegereed gemaakt worden. De mogelijkheden voor waterstof ten behoeve van monumenten en de andere kansen op dit gebied houden we in de gaten.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

We doen dit vooral met rijkssubsidies en met een revolverend fonds voor leningen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De eerste stap is het 'transitiegereed' maken van de woning. Dat betekent dat overstappen op een elektrische warmtepomp mogelijk is. De woning moet daarvoor voldoende geïsoleerd zijn. Ook moet het energieverbruik voldoende zijn teruggebracht. Dit past binnen de aanpak van ons Centrum Duurzaam Winterswijk.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Dit loopt op schema.

Uitvoering RES 1.0 waarin regionaal tenminste 1.35 TWh aan (grootschalige opwek) in 2030

Wethouder: Visser

In de RES 1.0 is afgesproken dat het regionale bod bestaat uit grootschalige zon op daken (0,35 TWh) en grootschalige opwek op land (1 TWh). Voor Winterswijk betekent dit dat we aan beide werken. Over zon op bedrijfsdaken wordt elders gerapporteerd. De plannen voor grootschalige opwek op land passen in ons beleidskader zonneparken en

zonnevelden. Het gaat hier op dit moment over de realisatie van 120 ha voor Winterswijk. Ondertussen werken we in regionaal verband aan de RES 2.0.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Hiervoor is geen geormerkt budget gereserveerd.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De Winterswijkse onderdelen uit de RES 1.0 worden uitgevoerd.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

De voortgangsrapportage van de RES 1.0 is uitgevoerd en door het college vastgesteld.

We evalueren het moratorium op Windenergie

Wethouder: Visser

In 2023 evalueren we het moratorium op wind-energie. Hiervoor wordt een voorstel aan de raad gemaakt. We betrekken diverse partijen uit de samenleving bij deze evaluatie.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

We hebben hiervoor geen geormerkt bedrag nodig.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Het stuk zal inzicht geven in de mogelijkheden en gevolgen van het handhaven of opheffen van het moratorium.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Bedoeling is de evaluatie nog dit jaar te behandelen. Maar doordat de informatiebehoefte en de behoefte om inzicht te krijgen en te sturen op het proces best groot is, is het de vraag of het lukt dit jaar.

We zijn bereikbaar in ons Centrum Duurzaam Winterswijk

Wethouder: Visser

Het Centrum Duurzaam Winterswijk is een kenniscentrum en inspiratiecentrum op het gebied van duurzaamheid. Via de thema's energietransitie, klimaatadaptatie, biodiversiteit, kringlopen en cultuurhistorie wordt duurzaamheid op een laagdrempelige manier zichtbaar, tastbaar en beleefbaar gemaakt. Vanuit het Centrum helpen we mensen onder meer met subsidies en leningen. Het Centrum Duurzaam Winterswijk is tevens ons energieloket.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

De personele en materiele kosten zijn opgenomen in de reguliere budgetten.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In het Centrum ontvingen we de eerste helft van het jaar gemiddeld 149 bezoekers per maand. Via het platform Duurzaam Winterswijk ontvingen we gemiddeld 939 digitale bezoekers per maand. De aantallen blijven iets achter bij vorig jaar door het ontbreken van grote acties (zoals de RREW) en de focus op meer maatwerk zoals bijvoorbeeld energiearmoede.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Uitvoering vindt geheel 2023 plaats.

Doelstellingen

We willen duurzaamheid bereikbaar en betaalbaar maken voor iedereen

Activiteiten

Verduurzamen woningen als onderdeel bestrijden energiearmoede

Wethouder: Visser

We helpen inwoners om hun energierekening omlaag te brengen:

- De aanpak met energieconcierges en energiebespaarmaatjes gaan we in 2023 opschalen. Samen met andere organisaties gaan we wijkgericht inwoners met energiearmoede helpen om energie te besparen en hun woning te verduurzamen;
- We geven ondersteuning via het Centrum Duurzaam Winterswijk;
- We ondersteunen met subsidies en regelingen.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Voor 2022 en 2023 is totaal € 665.000 rijks geld beschikbaar. Het Rijk geeft de mogelijkheid om het geld ook in 2024 te besteden. Hier zijn de plannen op aangepast.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We zijn ondersteunend en goed op de hoogte van alle regelingen en mogelijkheden. We werken vanuit Centrum Duurzaam Winterswijk samen met Winterswijkse organisaties die betrokken zijn bij de doelgroep en inwoners goed informeren. Deze activiteit heeft een relatie met de Taskforce Bestaanszekerheid.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Uitvoering vindt geheel 2023 plaats. In de eerste drie maanden van 2023 hadden we al 85 meldingen voor een energiebespaarmaatje. Dit is evenveel als over geheel 2022.

Doelstellingen

Winterswijk heeft een duurzame gemeentelijke organisatie in 2030

Activiteiten

We zijn een energie neutrale en circulaire organisatie

Wethouder: Visser en Fleuren

Breed in de organisatie werken we er aan om energieneutraal en circulair te worden. Hiervoor hebben we op diverse momenten gesprekken over de voortgang. We onderzoeken in 2023 of het project D-factor onderdeel uit kan gaan maken van de invoering van Sustainable Development Goals voor onze organisatie.

Geld (indicator)

Geld (toelichting)

Hiervoor is geen geormerkt budget gereserveerd.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We beoordelen onze gemeentelijke activiteiten op het gebied van energieneutraliteit en circulariteit. Vervolgens maken we verbeteringsstappen. Hoewel we op diverse gebieden goed bezig zijn (inkoop, catering, gebouwenbeheer) ontbreekt de capaciteit voor een systematische aanpak.

Tijd (indicator)

Tijd (toelichting)

Zowel in de eerste helft van 2023 als in de tweede helft 2023 vinden hierover een aantal gesprekken plaats.

Trends en ontwikkelingen

Er is een subsidieaanvraag gedaan voor de CDOKE-regeling. Deze regeling geldt voor de kosten voor klimaat- en energiebeleid (beleid dat bijdraagt aan het behalen van de doelen uit de Klimaatwet, bv. 55% CO2 reductie in 2030). De subsidie is binnen. Daarnaast is een subsidie gedaan voor de LAI, de Landelijke Aanpak Isolatie. Hiermee pakken we de slechte energielabels aan.

Investerings

Investerings

x € 1.000	Oorspronkelijk	bijraming	krediet '23
	krediet	2e progn	na 2e progn
investeringskrediet brug Honesweg	140	35	175
investeringskrediet herinrichting omgeving gemeentehuis	2.861	19	2.880
investeringskrediet herinrichting omgeving Gerrit Komrij College (GKC)			-
Uitgaven	-	200	200
Inkomsten (subsidie)	-	-80	-80
Netto begrote boekwaarde	-	120	120
Totaal	3.001	174	3.175

Toelichting op de investeringen

De kredieten, behorende bij de investeringen, zijn als onderdeel van de begroting vastgesteld door de raad. De meeste kredieten kennen een meerjarig verloop. Bij de jaarrekening wordt een totaaloverzicht van alle lopende kredieten gepresenteerd waarin dat verloop zichtbaar is en wordt tevens aangegeven welke kredieten kunnen worden afgesloten en welke nog doorlopen.

Bij de 1e en 2e prognose wordt bekeken welke kredieten eventueel afwijkingen vertonen en of er, ook vanwege de begrotingsrechtmatigheid, bijstellingen nodig zijn. Bij deze prognose is dat voor 3 kredieten het geval.

Brug Honesweg

Tijdens het vervangen van de brug is een tijdelijke ontsluiting nodig van de achterliggende percelen voor de duur van het werk.

Die kan alleen gerealiseerd worden door het aanleggen van een noodbrug met een tijdelijke ontsluitingsweg.

De maatregelen zijn ingrijpender en de kosten ervan zijn hoger dan waarmee in de raming rekening was gehouden. Dit leidt tot een benodigde verhoging van het begrote krediet met € 35.000.

Krediet omgeving gemeentehuis herinrichting

Dit betreft de kredietbijraming van € 18.500 ten behoeve van de aanlichting van het raadhuis (aanleg en aansluitingen van de elektra) die in de begroting te laag was geraamd.

Voor het herinrichtingsplan omgeving Gerrit Komrij College heeft de Raad 25/5/2023 een aanvullend krediet van € 200.000 beschikbaar gesteld. Dit wordt gedekt door een provinciale subsidie waarvan 80% (€ 80.000) in 2023 is ontvangen en 20% na afronding van het Project. Dit betreft de subsidieregeling groene iconprojecten.

Voorstel verlenging einddatum aantal investeringskredieten

Voor de investeringskredieten heeft de raad besloten dat deze beschikbaar blijven tot 31 december van het tweede jaar ná beschikbaar stellen. Een in 2021 beschikbaar gesteld krediet heeft dus een “houdbaarheidsdatum” tot 31-12-2023. Als die (restant) kredieten langer beschikbaar moeten blijven, is daarvoor een raadsbesluit nodig.

Derhalve wordt voorgesteld om de einddatum van een aantal investeringskredieten te verlengen. Hieronder volgt een onderbouwing voor het verlengen van het krediet.

Programma 2

Krediet : Toplaagrenovaties kunst- en natuurgrasvelden

Bedrag : € 2.131.000

Toelichting :

Deze bedragen staan gereserveerd voor de toplaagrenovaties van kunst- en natuurgrasvelden van de verenigingen.

De afgesproken houdbaarheidsdata van deze kredieten zijn verstreken van kunstgrasveld FC Winterswijk, Trias kunstgrasveld fase 2, Meddo renovatie kunstgras en Hickory gravelverharding. Voorgesteld wordt om de beschikbaarheid van dit krediet met 1 jaar te verlengen omdat deze velden 2023 zijn goedgekeurd.

Programma 3

Krediet : Project herinrichting de Pas .

Bedrag : € 924.000

Toelichting :

Dit bedrag staat gereserveerd voor de herinrichting van de wijk de Pas.

De afgesproken houdbaarheidsdatum van dit krediet is verstreken. Voorgesteld wordt om de beschikbaarheid van dit krediet met 1 jaar te verlengen.

Krediet : Project Reconstructie Groenloseweg

Bedrag : € 2.025.500

Toelichting :

Dit bedrag staat gereserveerd voor de herinrichting van Groenloseweg .

De afgesproken houdbaarheidsdatum van dit krediet is verstreken. Voorgesteld wordt om de beschikbaarheid van dit krediet met 2 jaar te verlengen.

